MODERN KLASİKLER

ANNA KAVAN

BUZ

TÜRKÇESİ ve SUNUŞ
SELAHATTİN ÖZPALABIYIKLAR

§

Yayın No **1301**
Modern Klasikler 2

Buz
Anna Kavan

Kitabın Özgün Adı: *Ice*

İngilizce aslından çeviren: Selahattin Özpalabıyıklar
Kapak tasarımı: Beste Doğan
Sayfa tasarımı: Hülya Fırat

© 1967, Anna Kavan
© 2014, bu kitabın tüm yayın hakları Onk Ajans aracılığıyla Everest Yayınları'na aittir.

Everest Yayınları'nda 1. Basım: Haziran 2014
ISBN: 978 - 605 - 141 - 739 - 4
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/Istanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

EVEREST YAYINLARI
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (212) 513 34 20-21 Faks: (212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www. everestyayinlari.com
www. twitter. com/everestkitap
facebook.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

İçindekiler

Yirmi Yıl Sonra Nihayet:
Çevirmenin Sunuşu 7
Buz 19

Yirmi Yıl Sonra Nihayet: Çevirmenin Sunuşu

Hilmi Yavuz'dan duymuştum: Çocukluğunuzda yetişkinlerin giydiği şapkalardan giymek istediğiniz yaşa geldiğinizde, anlayın ki yaşlanıyorsunuz, demiş biri.

Çocukken ve sadece "okur"ken, kitaplarda görüp çok özendiğim bir şey vardı: "Çevirmenin Önsözü"

1991 sonlarında, Borges'in onaylı çevirmenlerinden Alastair Reid'in ustanın *El oro de los tigres* ("Kaplanların Altını") ve *La rosa profunda* (*Sonsuz Gül*) kitaplarındaki şiirleri çevirip ilk kitabın adıyla (*The Gold of the Tigers*) bir araya getirdiği İspanyolca-İngilizce bir kitap buldum. Kitabı çevirdim ve bu ilk "dosya"ma Borges'in görebildiği iki renkten hareketle *Altın ve Gölge* adını verdim. Kitap İrfan ve Selma Sancı'nın yayınevi Sel'in ilk şiir kitaplarından biri olarak basılacağı vakit (sözünü ettiğim o şapka *eğreti*lemesi dil konusunda da geçerli galiba: "vakit" [daha da iyisi "vakıt"!] sözcüğüne düşkünlüğüm yeni başladı: yaşlanıyor muyum ne!), ilk ve en çok istediğim şey hemen "Çevirmenin Önsözü" başlıklı bir çevirmenin önsözü yazmak oldu. Önsözümü yazmayı ihmal etmediğim, şiirlerin sayfa sonlarında uygun yerden bölünmelerine İrfan'la beraber alabildiğine titizlendiğimiz kitap, 1992'nin Ocak ayında çıktı. Yazık ki "İçindekiler"i yoktu: yayıncım da ben de kitaba "İçindekiler" koymayı unuttuğumuzu fark edememiştik!

Kitaplarda görüp özendiğim, imrendiğim bir şey daha vardı (bu söylediğimden bunların sayısının ikiden ibaret olduğu anlamı çıkmıyor, değil mi?): Kendime ağabey bildiğim Onat Kutlar'ın 1959'da, daha 23 yaşındayken, çıkardığı o müthiş kitabın, *İshak*'ın, 1977'de yapılan ikinci basımına yazdığı, okuduğum 22 yaşımdan beri beni hâlâ etkileyen, "On Yedi Yıl Sonra" başlıklı o müthiş sunuş gibi gibi bir sunuş yazabilmek.

Deniyorum:

Yirmi Yıl Sonra

Belki en iyisi, söze Anna Kavan'ı nasıl keşfettiğimi anlatarak başlamak. Anna Kavan'dan ilk okuduğum kitap, "Anna Kavan" adını ilk kez kullandığı *Asylum Piece*'in 1974'te yapılmış, hayli gecikmiş ikinci baskısıydı (ilk baskısı 1940). Kitabı şair dostum K. Celal Gözütok'un Kadıköy'de Akmar Pasajı'ndaki sahaf dükkânında kapı önündeki tezgâhta görmüştüm. Küçücük bir cep kitabı. Arka kapağının en üstünde, fosforlu (ve yanlış hatırlamıyorsam büyük) harflerle "Deliliğe bakış" mealinde bir söz vardı, galiba "Gazing into the madness" (Bu yazıyı yazarken kitabı aradım evde, ama bulamadım, o yüzden hatırladığım gibi yazıyorum.)

Bu kitaptan iki öykü çevirdim: "Enemy / Düşman" ve "No End / Son Yok". *Varlık*'ın Aralık 1992 tarihli 1023. sayısında çıktılar (zarını –doğru– attığı için derginin yayın yönetmeni Enver Ercan'a tekrar teşekkürler).

Sonra, kitabın bütününü önermek için Yapı Kredi Yayınları'na gitmek düştü aklıma. (Sadece birkaç şiir, bir iki öykü ve deneme, bir de *Altın ve Gölge* diye –her ne kadar meşhur Borges'ten de olsa– kimsenin bilmediği bir şiir kitabı çevirisi olan acemi

bir çevirmen için ne büyük cüret!) Nereden ve nasıl olduğunu hatırlamıyorum ama, yayınevinin genel müdür yardımcısı olan (efsane yayınevlerimizden Kıyı'nın sahibi ve her şeyi) Şahin Beygu ile bir tanışıklığım vardı. "Düşman" ve "Son Yok"un fotokopilerini alıp ona gittim. Şahin meşguldü, beklemeye başladım. Derken salona Enis Batur geldi. Yayınevinin yayın yönetmeniydi. Kitaplarını biliyordum elbette, Türk edebiyatı için değerini de biliyordum, ama tek tanışıklığımız *Sombahar* dergisinin Enis Batur dosyası için Celal'in sahaf dükkânına geldiğinde ayaküstü tanıştınlmış olmamızdı. İşte hayatımın blöfünü o zaman çektim: "Nasıl olsa bu adam her gün bir sürü insanla tanışıyordur, bunu da bir yerden tanıyorum besbelli, der" diye düşündüm ve, gayet samimi, "N'aber Enis!" dedim. Tahmin ettiğim gibi oldu: Dönüp selamıma cevap verdi ve orada ne işim olduğunu sordu, bir yandan da elleri arkasında dolanıyordu. "Anna Kavan önermeye gelmiştim" dememe kalmadan hızla döndü, *"Ice* mı? *Ice* mı?" dedi. Bir Osmanlı fıkrasındaki gibi, kırılacak tek çubuk kalmıştı, onu da kırdım: Bir blöf daha yaptım: *Ice* hakkında tek bildiğim, Anna Kavan'ın başyapıtı kabul edildiği ve İngiltere baskısının Kavan'ın ölümünden bir yıl kadar önce, Amerika baskısının ise ölümünden sonra çıktığıydı ama, sanki okumuşum gibi, "Ben *Asylum Piece*'i önermeye gelmiştim ama, neden olmasın? Yalnız bende *Ice* yok" dedim.

Enis derhal sekreterine *My Madness* diye bir Anna Kavan derlemesinden *Ice*'ın fotokopisini aldırdı. Yorucu, boğucu, aşk dolu, tutku dolu, hummalı ve tabii ki bol daktilo (Brother) tıkırtılı bir çalışma sonunda çeviri bitti ve 15 Mart 1993 günü yayınevine teslim ettiğim dosya, o yılın Eylül ayında Mehmet Ulusel'in nefis kapağıyla kitaplaştı.

Kitap üzerine Türkçede çıkan ilk yazı, Anna Kavan'ın arkadaşı, bilimkurgu yazarı Brian Aldiss'in *My Madness*'a yazdığı

sunuştan derleyip çevirdiğim bir yazıydı. Kitapla aynı ay yayınevinin aylık bülteni olarak çıkmaya başlayan ve bir süre sonra edebiyat dergisine dönüşecek olan *Kitap-lık*'ın 3. sayısında yayımlandı. Nedense "Kendi çevirdiği kitap için tanıtım yazısını da kendi çevirmiş!" derler diye, çevirmen olarak imzamı koymak istemedim bu yazının altına. Ama artık dergi sayfasında kalmasına kıyamıyorum: Yazı aşağıda. Çok gerekli bir iki imla değişikliği ve düzelti dışında hiç dokunmadım: Elinizdeki *Buz* metninde (yeni baskı için gözden geçirip yenilediğim için) göremeyeceğiniz kimi çeviri yaklaşımlarım ve hatalarım görülebilsin diye.

Kafka'nın Kız Kardeşi

Kafka babasına o meşhur mektubunu yazdığında, suçlamalarından biri, babasının, oğlunu kabule zorladığı emirlere kendisinin uymamasıydı. Dünyasının, bu yüzden, üç *parça*ya bölündüğünü söylüyordu Kafka.

Birinci dünyada, Kafka kendini bir köle gibi hissediyordu. İkinci dünya, ondan uzak, bir güç dünyasıydı. Üçüncüsü, ondan başka herkesin mutlu ve emirlerden azade yaşadığı yerdi. Kafka'nın ömür boyu suçluluk duyguları bu bölünmenin onda yarattığı *ezici* duygudan doğar, bunun da sebebi babasının ihlalleridir. Editörlerinden birinin, Erich Heller'ın, sözleriyle Kafka'nın "dayanılmaz bir dağılma eğilimi" vardı, ancak yazdıklarıyla sınırlanıyordu bu. Yazmak onun hayatta kalma yoluydu.

Kendisine Anna Kavan diyen yazarla paralellikler kuvvetli. Onun kavgası da kendi emirlerine kendisi uymayan bir anneyleydi. Kafka gibi Kavan da, kendini hep yanlışta hissetmiş bir çocuk gibidir; o büyüdükçe bu duygu da olgunlaştı, varlığını biraz hakkı yenmiş, temelsiz hissetmesine yol açan egemen bir ruh du-

rumuna dönüştü. Kafka gibi o da diğer insanlarla, ve kendisiyle, anlaşma mücadelesinde acı çekiyordu. (...)

Anna, Londra'nın Kensington bölgesinde Hillgate Street'teki kendi tasarımı küçük evinde, dost canlısı ve konukseverdi. *Buz*'u 1967'nin en iyi bilimkurgu romanı seçmiştim; bilimkurgu olduğu yolunda katı bir kanaat ya da rakipleri yıldırmak arzusu, daha gürültücü hak talepçileri yanında gözden kaçmış olabilecek harika bir kitaba dikkat çekmekten daha az etkendi bu seçimde. Birbirini tanımayı bekleyen iki yabancı gibi konuşuyorduk, ona bir romanımı verdim, o da *Buz*'la aynı başkalık bölgelerinde işliyordu, böyle hissediyordum. Anna'nın, savaş yıllarında çalıştığı *Horizon* ın editörü, Cyril Connoly'den bazı şikâyetleri vardı. Connoly, Anna'ya göre, onun yazdıklarını değerlendirirken biraz daha destekleyici olabilirdi. Herkesin öne sürebileceği cinsten bir görüştü bu. Anna bir ün sahibi olmaya özlem duyuyordu, ve benim ilgimin belki de yeni bir başlangıcı gösterdiğini düşünüyordu; bir bilimkurgu yazarı olarak kabul edilmek düşüncesi hoşuna gidiyordu. Kulağa modern geliyordu bu. Aldous Huxley'nin romanlarının yüzeyini kaplayan çeşitten modernizmi –araba, hız vesaire sevgisi, "hızlı yaşayanlar"ı saymıyoruz– görürsünüz onun eserinde.

(...)

Temsilcisi olmadığından, *Buz*'un Amerika'da yayımlanması için bir şeyler yapmayı önerdim. O zaman Doubleday'deki yayıncım olan Lawrence P. Ashmead'e romanın bir kopyasını gönderdim. Larry nazik ve anlayışlı bir editördü(r), ama Doubleday makinasını işletmesi biraz zamanını aldı.

Nihayet, Doubleday'in *Buz*'u kabul ettiğini söyleyen bir mektup gönderdi bana. Bu arada Anna ölmüştü. 6 Aralık 1968'de kalp rahatsızlığından öldü; ölümünü *The Times*'ın vefat sütun-

larında okudum. İntihar değildi. Daha bir hafta önce "Maalesef dağınık bir not oldu bu. Gerçekten de şu sıralarda insan gibi hissedemiyorum" sözleriyle biten bir mektup almıştım ondan. Buz hızla kapanıyordu.

Doubleday'in bez ciltli baskısını ABD'de Popular Library'nin (New York) tuhaf, küçük bir karton kapaklı baskısı izledi, kapağında "Bilimkurgunun En İyisi" olduğu ilan ediliyordu. Tabii ki *Buz* bilimkurgu değil; gerçekdışılığın hüküm sürdüğü ve hayat stratejileri kendimizle Kavan'ın "değil-zamanlar" dediği şey arasında kurduğumuz sahte günlük dünyanın hayat stratejileri olmayan o bereketli –yüzyıl azaldıkça daha da bereketli– alanda varolduğu için, sadece marjinal olarak bilimkurgu.

"Gerçeklik benim için her zaman bilinmez nitelikte bir şey olmuştu" diyor *Buz*'un başlangıcında.

Kategorilerle oynarsanız, Anna Kavan bir simgeci sayılır, az sayıdaki İngiliz simgecilerinden biri. Nadir bir soydur bu, Kavan'ın, kendisini savunacak bir öncü bulamamasının sebebi budur belki de. Küçük bir grup yayıncı yayımladı ve destekledi onu. O, öteki yazarlarla hiç ittifak kurmadı. Adı *The Oxford Companion to English Literature*'da görünmez. Simgecilik, İngiliz yazarlığının yekpare ana akışının bir parçası değildir. (...)

Buz'daki karakterler özellikle simgesel ve adsızdır. Kız, kahraman, muhafız. Geçtikleri ülkeler anonimdir. Kararları geçicidir, eylemleri nerdeyse rastlantısal, durumları buzun ilerleyişi kadar keyfi. Onların dünyası yıkıktır, ve ölüme mahkûmdur. Böyle bir durumda, savaş olumlu bir değer kazanır: "Savaşarak, canlı olduğumuz olgusunu doğruluyor, küre üzerinde sürünen buzlu ölüme karşı çıkıyorduk."

Çılgınlaşmış askeri eylemler, adsız uluslar, her şey bir kıyamet duygusuna katkıda bulunur. Yine de herkes canlı, değişken, hatta

şöyle böyle keyiflidir, böylesine duyarsız insanlar için felaket sadece bir hayat tarzıdır çünkü. Felakete tepki ancak kayıtsızlık olabilir. "... kolayca varlık sahnesinden çekilen bir zamanki önemli devletlerden de hiç mi hiç haber yoktu." Ruh durumlarından da öyle.*

Bu sersemletici duygunun karşısına kontrpuan olarak kişisel parçalanma sorunu çıkarılır. "Kızdaki bir şey aydınlatılmayı ve dehşeti çağırıyordu, bu yüzden düşlerimi bozuyordu o, hiç keşfetmek arzusu duymadığım karanlık yerlere sürüyordu beni. Artık hangimizin kurban olduğu açık değildi benim için. Belki de birbirimizin kurbanıydık."

Buz bizi Kavan'ın yazısının yüreğine, ve başarısının, kişisel kaygılarının evrenselleştiği, doruğuna çekiyor.

Kafka'yla şu yakınlık. Ona ne anlam vereceğiz? "Helen Ferguson'un kendisini Çek yazarla birleştirme içgüdüsü gerçek bir içgüdüydü. Kafka açıkça onun edebi ve ruhsal mürebbisidir. Ikisi de kendisine işkence ediyordu, ikisi de kendilerini edebiyatta eritmeye talipti. "Hiçbir edebi kaygım yok, ama ben edebiyattan yapılmışım" diyordu Kafka. Onların kişilikleri, doğa ya da daha da olasıdır ki terbiye (kibirli babalar ve anneler) eliyle öz-saygıdan yoksun kılınmış durumda, tasarlanmış bir yazan ben likte, kurulu bir temel arıyordu; yazan benlik güdülebilen oldu.

Kafka'ya oranla Kavan bir suluboyacıdır. Yine de doğrudan kıyaslama adaletsiz olur; Kafka yirminci yüzyıl edebiyatının büyük karanlık fenerlerinden biri olarak duruyor. Kavan ise hâlâ kendi özgün azaplarını sunuyor, onun yazar olduğu kadar iyi

---

* Aldiss burada "devlet" ve ("ruh durumu" tamlamasındaki) "durum" sözcüklerinin Ingilizcede aynı sözcükle *(state)* gösterilmesinden yararlanarak sözcük oyunu yapıyor (Çev.)

bir ressam olduğunu da unutmuyoruz, tuvalleri ruh durumundaki çarpık yorumu da sunar. Başsız yaratıklar birbirine sarılı bir gövde oluyor. Bir baş, Janus'u artık-Janus yapıyor, üç yüzü belki de kız, kahraman, muhafız, yani izleyici. Ayrıca ilaç bağımlısının hayatı da var, başkalıkla onyıllarca süren şu paylaşım. Kavan kendisini, sonuna kadar, edebi mürebbisinden daha da kesinlikle yaratmıştı. Konumu, Kafka'nın kız kardeşinin şerefli konumudur.

Anna Kavan şimdi nihai hükmü bekleyen o rahatsız edici şeydir, bir kült figür. Durumu, arzulayabildiği kadar belirsiz.

Ününün gecikmeyle daha da yayılabileceğini gösteren belirtiler var. Tulsa Üniversitesi'nde, yeni keşfedilen günlük ve günceleri yayına hazırlanıyor. Bir biyografi yolda. Kavan'ın arkadaşı, Rhys Davies, onun hayatının romanlaştırılmış bir versiyonunu yazdı, *Hanımeli Kız,* yeniden basılması iyi olur bunun.

Kavan'ın başka romanlara hâlâ gün ışığına çıkmayı bekliyor. Yazdıklarından yapılan bu cömert seçme, özellikle hayatı, eseri ve izlekleri üzerine iyi bir peşinat olan "Deliliğim"le, bir destek borcu olarak kabul edilebilir.*

Yine de o, belki de tersine, düşmanca davranırdı dünyanın alkışına. Kayıp saatleri (...) geri getirmezdi ki bu. Öykülerinden birinde, "Bir Yaz Akşamı"nda, son bir büyük yabancılaşma jestini özlüyor.

"Ben, tamamen değişmediğim sürece, yaşayan dünyaya asla geri dönemem... Eğer bütün bu yapı sert, soğuk, dokunulmaz, hiçbir heyecandan etkilenrnemiş bir şeye döndürülebilseydi...

---

* Bu yazı, Brian Aldiss'in *My Madness* (Deliliğim) başlıklı bir Kavan seçmesine yazdığı önsözden derlenerek çevrildi. Kitaba adını veren "My Madness" ise yazarın *Asylum Piece* (Tımarhane Parçası) adlı öyküler toplamı ile *Sleep Has His House* (Uykunun Evi Vardır) adlı romanından seçmelerle oluşturulmuş teatral ve biyografik bir metin (Çev.)

İşte o zaman, ancak o zaman, sovutlanmaya kayıtsız ve zamandan bağımsız, tahammül edebilirdim dünyaya.

"...Yorulmaz ve etkilenmez, arşınlardım bütün dünyayı, her şeyi görerek, her şeyi bilerek, hiçbir şeye ve hiç kimseye muhtaç olmadan... sonunda yeryüzünü ve son insanı arkamda bırakıp sınırsız uzayın en uzak galaksilerine ve hayal edilemez erimlerine yönelirdim."

Kitap (ve tabii ki yazar) üzerine, hatırlayabildiğim kadarıyla Sefa Kaplan kısacık ama çarpıcı bir değinme, Özen Yula ise ağırlık noktası Anna Kavan olan uzunca bir yazı yazdı. Ben, iş arkadaşım öykücü Murat Yalçın'dan, Yusuf Atılgan'ın ve eşi Serpil Atılgan'ın Anna Kavan'ı ve *Ice*'ı çok sevdiğini, çevrilip yayımlanması için Enis dahil pek çok yayıncıya ricacı olduklarını öğrendim. 1994'ün Mayıs ayında *Varlık*'ın (Sayı 1040) Kitap Eki'ndeki "Çevirmenleri Anlatıyor" bölümünde bir yazı yazdım. Bu yazıyı da, düzyazıda o vakitki özenlerim, özentilerim, yanlış anlamalarım görülebilsin diye alıyorum buraya (yazının ortalarında yer alan, Anna Kavan'ı keşfimin ve *Buz*'un yayımlanışının hikâyesini tekrar olmasın diye çıkardım):

... Aynı şeyleri tekrar etmek istemiyorum. Daha önce pek çok insana defalarca aşkla, tutkuyla anlattığım şeyler bunlar. Yazdığım, çevirdiğim şeyler... Ama aynı şeyleri tekrarlamaktan kaçınamayacağımı da görüyorum, daha doğrusu aynı belirsiz çerçeve içinde aynı belirli (?) şeyleri; bütün kült figürlerden söz ederken olduğu gibi...

Söz konusu olan Anna Kavan, ve ondan çevirdiğim Buz. Bu kez "çevirmeni anlatamıyor"... O kadar çok anlattı ki çünkü...
(...)

Anna Kavan'ı kendi keşfim sayıyor(d)um, Enis'in de tanıyıp sevmiş olduğunu öğrenmiştim; sonra bir gün Yusuf Atılgan'ın da Anna'yı, özellikle de *Ice*'ı çok sevdiğini, bu kitabın çevrilmesini hep istediğini öğrendim. Yanılmadığımı anladım, daha da sevindim. Yanılmadığımı anlıyor, daha da seviniyorum – hemen her gün: geçenlerde Nuri Plümer'in de övgülerini aldı kitap, hem de henüz tanışmamışken kendisiyle. "Anna Kavan Muhipleri"nin beklediğimden çok olduğunu düşünüyorum artık. Yakında *Sleep Has His House* adlı otobiyografik ve deneysel romanı, *Uyku Tanrısının Evi* adıyla Mitos'tan çıkacak. Çevirmeni Şefika Komçez. Çeviriyi okuma şansım oldu: Sevdim. Bir "Anna Kavan Kardeşliği" büyüyor: Seviniyorum.

"Anna Kavan"dan ya da *Buz*'dan bahsetmediğimin farkındayım: Size bir kitap dolayısıyla kendimden bahsettim. Kitap şimdi ve burada: Okuyabilirsiniz.

Kitap, bir buçuk yıl kadar sonra, Mayıs 1995'te, ikinci baskısını yaptı. Çevirmenliğimin ve çevirmen olarak şöhretimin hatırı sayılır bir bölümünü "meraklısı nezdinde" (küçük de olsa) bir "şöhret halesi"yle çevrilmiş olan bu kitaba ve okurlarına borçluyum diyebilirim. Eylül 1993'ten bu yana, *Buz* ve Anna Kavan sayesinde pek çok iyi insanla, iyi okurla tanıştım. Bütün bu yıllar boyunca *Buz*'un yeniden basılmasını bekleyen ve isteyen pek çok okur oldu. Kitabın "en eski ve en sadık okur"u Tuba Ay, bu insanlar arasında başta gelenlerden. Bu yeni baskıyı büyük ölçüde onlara borçluyum. Minnet hepsine!

Şimdi, yirmi yıldan ve sonuçsuz nice çabadan sonra, çevirimin yeniden basılacak olması beni mutlu ediyor. Özellikle genç okurların tepkilerini çok merak ediyorum. Kitabın yeniden basılmasında onların sabır ve ısrarının da önemli payı oldu çünkü.

Sonunda Onat ağabeyimin "On Yedi Yıl Sonra"sına benzer bir yazı yazabildiğim için mutluyum. Ama, benim yazımın onun o güzelim yazısının yanına bile yanaşamayacağının da farkındayım: Nâzım'ı, her seferinde yaptığım o küçük değişiklikle, bir kez daha alıntılıyorum:

"Yazımın kâfi derecede kuvvetli olmadığını muterifim. Kabahat ilham edende değil, bende."

S.Ö.
Tatavla, 5 Haziran 2014

BUZ

bir

Kaybolmuştum, alacakaranlık çoktan çökmüştü, saatlerdir araba sürüyordum ve benzinim bitmek üzereydi. Karanlık içindeki bu ıssız tepelerde yolda kalmak düşüncesi korkutuyordu beni, bu yüzden bir işaret direği görünce sevindim ve motoru durdurup yokuş aşağı inerek bir benzinciye girdim. Görevliyle konuşmak için bir pencere açtığımda dışarıdaki hava öylesine soğuktu ki yakamı kaldırdım. Adam depoyu doldururken havadan bahsediyordu. "Bu ayda böyle soğuk görmedim hiç. Hava durumu berbat bir don olacak diyor." Hayatımın çoğu, askerlikle ya da uzak bölgelerin keşfiyle, yurtdışında geçmişti; ama tropik bölgelerden yeni gelmiş olduğum ve donların benim için fazla bir anlamı olmadığı halde, adamın sözlerinin uğursuz sadası beni çarptı. Anlaşma kaygısıyla, gitmekte olduğum köyün yolunu sordum. "Karanlıkta asla bulamazsınız, işlek yolun dışındadır. Bu dağ yolları da buzlanınca tehlikeli olur." Bu şartlarda ancak bir aptalın araba kullanacağını ima eder gibiydi, bu da beni bayağı rahatsız etti. Bu yüzden, karışık talimatlarını keserek, parasını ödeyip yola koyuldum, son kez uyarmak için "Şu buza dikkat edin!" diye bağırışını da duymazdan geldim.

Artık hava iyice kararmıştı, çok geçmeden de şimdiye kadarkinden daha umutsuz biçimde kayboldum. Adamı dinlemem ge-

rektiğini biliyordum, ama bir yandan da onunla hiç konuşmamış olmayı istiyordum. Sebebini bilmiyordum ama, söyledikleri beni tedirgin etmişti; bütün bu sefer için kötü bir kehanet gibiydiler, bu sefer için yola çıktığıma pişman olmaya başlıyordum.

Bu gezi konusunda baştan beri kuşkularım vardı. Daha önceki gün varmıştım ve kırdaki arkadaşları ziyaret etmek yerine şehirdeki işlere bakıyor olmalıydım. Bu kızı görmek için duyduğum zorlamayı anlamıyordum, dışarıda olduğum bütün zaman boyunca düşüncelerimde olmuştu, ama dönüşümün sebebi o değildi. Dünyanın bu bölümünde ortaya çıkmak üzere olan esrarengiz bir tehlike söylentisini araştırmak için geri dönmüştüm. Ama buraya varmamla birlikte kız saplantı haline geldi, sadece onu düşünebiliyordum, onu hemen görmek zorunda olduğumu hissediyordum, başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Bunun tamamen mantıksız olduğunu biliyordum elbette. Şimdiki tedirginliğim de öyleydi: kendi ülkemde başıma bir dert gelecek değildi herhalde; yine de yol aldıkça giderek daha da kaygılanıyordum.

Gerçeklik benim için her zaman bilinmez nitelikte bir şey olmuştu. Zaman zaman rahatsız edici olabiliyordu bu. Mesela şimdi. Kızla kocasını daha önce ziyaret etmiştim ve evlerinin çevresindeki huzurlu, müreffeh görünümlü kırsal bölgenin hatırası hâlâ aklımdaydı. Ama bu hatıra, yolda kimseye rastlamadan, bir köye gelmeden, bir yerde ışık görmeden yol aldıkça, hızla soluyor, gerçekliğini kaybediyor, giderek inandırıcılıktan uzak ve belirsiz bir hal alıyordu. Gök siyahtı, önünde yükselen bakımsız çitlerden daha siyah; farlar ara sıra yol kenarındaki binaları gösterdiğinde, bunlar da hep siyah, görünüşe göre boş ve az çok yıkıntı halinde oluyordu. Yokluğumda bütün bölge harabeye dönmüş gibiydi sanki.

Bu genel karışıklıkta onu bulup bulamayacağımı merak etmeye başladım. Köyleri ortadan kaldıran, çiftlikleri harap eden fela-

ket her ne idiyse, burada örgütlü bir hayat devam ediyor olabilir gibi görünmüyordu. Görebildiğim kadarıyla, normale dönmek için hiçbir girişimde bulunulmamıştı. Arazide ne bir yenileme inşaatı ne de çalışma yapılmıştı, tarlalarda da hiç hayvan yoktu. Yolun şiddetle tamire ihtiyacı vardı, çukurlar ihmal edilmiş çitlerin altında biten otlarla dolmuştu, bütün bölge sahipsiz ve ıssız bırakılmış görünüyordu.

Ön cama bir avuç dolusu küçük beyaz taş çarptı ve beni yerimden sıçrattı. Kuzeyde kış geçirmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki bu olguyu tanımayı başaramadım. Dolu biraz sonra kara çevirdi; görüşü azaltıyor, araba sürmeyi güçleştiriyordu. Keskin bir soğuk vardı ve bu durumla benim artan tedirginliğim arasında bir bağlantı olduğunu fark ediyordum. Benzincideki adam bu zamanda bu kadar soğuk görmediğini söylemişti, benim izlenimime göre de buz ve kar için mevsim çok erkendi. Kaygım birden öyle keskinleşti ki geri dönüp şehre gitmek istedim; ama yol çok dardı, ölü karanlıkta yolun inip çıkan bitmez tükenmez dönemeçlerini izlemeye mecbur kaldım. Yüzey kötüleşiyordu, durmadan daha da dikleşip kayganlaşıyordu. Gözümü dikip dışarı bakarak, arabanın kayıp kontrolden çıktığı buzlu yamalardan kaçınma çabasında yoğunlaştıkça, alışılmadık soğuk başımı ağrıtıyordu. Farlar zaman zaman yol kenarındaki yıkıntılar üzerinden geçtiğinde, o bir anlık görünüş hep şaşırtıyordu beni ve gerçekten gördüğüme emin olamadan kayboluyordu.

Çitlerde dünyadışı bir beyazlık çiçeklenmeye başladı. Bir gediğin yanından geçtim ve gediğin içinden baktım. Işıklarım bir an için kızın çıplak gövdesini gösterdi projektör gibi, bir çocuğunki kadar narin, karın ölü beyazlığı içinde fildişi beyazı, saçları çekilmiş cam kadar parlak. Benden tarafa bakmıyordu. Hareketsiz durmuş, gözlerini yavaşça kendisine doğru ilerleyen duvarlara dikmişti; ortasında bulunduğu yekpare buzdan, parıl-

dayan, camsı bir çember. Başının çok üstündeki buz-yarlardan göz kamaştıran çakımlar geliyordu; aşağıda, buzun en dıştaki saçakları çoktan ulaşmıştı ona, onu hareketsizleştirmiş, ayaklarının ve ayak bileklerinin üzerinde beton gibi sertleşmişti. Buzun, dizleri ve kalçaları kaplayarak, tırmanıp yükselmesini seyrettim, kızın ağzının açıldığını gördüm, beyaz yüzde siyah bir delik, ince ve acılı çığlığını duydum. Onun için hiç acıma hissetmedim. Tersine, acısını görmekten tarifsiz bir zevk aldım. Duygusuzluğumu uygun bulmuyordum, ama vardı. Çeşitli etkenler birleşerek oluşturmuştu bunu, hafifletici sebep değillerdi gerçi.

Bir zamanlar ona deliler gibi âşıktım, onunla evlenmeye niyetlenmiştim. İronik bir şekilde, o zaman amacım onu, ürekliğinin ve kırılganlığının davet eder göründüğü, dünyanın duygusuzluğundan korumak olmuştu. Aşırı duyguluydu, çok hassastı, insanlardan ve hayattan korkuyordu; kişiliği onu sürekli bir korkulu itaat durumunda tutan sadist bir anne tarafından hasara uğratılmıştı. Yapmam gereken ilk şey güvenini kazanmaktı, bu yüzden ona karşı hep naziktim, duygularımı zaptetmeye dikkat ediyordum. O kadar zayıftı ki, dans ettiğimiz zamanlar, onu sıkıca tutarsam incineceğinden korkuyordum. Çıkık kemikleri gevrek görünüyordu, dışarı fırlamış bilek kemiklerinin benim için özel bir çekiciliği vardı. Saçları şaşırtıcıydı, gümüş beyazı, albino saçı; ay ışığı gibi, ay ışıklı Venedik camı gibi parlıyordu. Ona camdan bir kızmış gibi davranıyordum; ancak ara sıra, o da güç bela, gerçekmiş gibi görünüyordu. Bana duyduğu korkuyu derece derece kaybediyordu, çocuksu bir muhabbet gösteriyordu, ama çekingen ve kaçamak davranmayı sürdürüyordu. Bana güvenilebileceğini ona ispat ettiğimi düşünüyordum ve beklemeye razıydım. Beni kabul etmek üzereymiş gibiydi; yine de toyluk, duygularının içtenliğini değerlendirmeyi zorlaştırıyordu. Gerçi şimdi evli olduğu adam için beni ansızın terk etti

ama, muhabbeti belki de büsbütün yapmacık değildi.

Ama bu travmatik deneyimin sonuçları çektiğim uykusuzlukta ve başağrılarında hâlâ görülüyordu. Bana yazılan ilaçlar, onun daima narin gövdesi kırıklar çürükler içinde çaresiz bir kurban olarak göründüğü dehşetli düşler doğuruyordu. Bu düşler sadece uykuyla sınırlı değildi, ayrıca onlardan hoşlanmaya başlamış olmam da acınacak bir yan etkiydi.

Görüş mesafesi açılmıştı, gece hava daha az karanlık değildi ama kar durmuştu. Dik bir tepenin doruğunda bir kalenin kalıntılarını görebiliyordum. Kule dışında fazla bir şey kalmamıştı kaleden, onun da içi harap olmuştu, boş pencere oyukları siyah açık ağızlar gibi görünüyordu. Burası belli belirsiz tanıdık gibiydi, yarım yamalak hatırladığım bir şeyin çarpılmış hali gibi. Burayı tanıyor gibiydim, daha önce gördüğümü sanıyordum, ama emin olamıyordum, çünkü sadece yazın gelmiştim buraya, her şey tamamen farklı görünüyordu o zaman.

O sırada, adamın davetini kabul ettiğim zaman, beni çağırışında gizli bir güdü olduğundan şüpheleniyordum. Bir ressamdı, önemli değil, sadece bir hevesli; şu görünüşte bir iş yapmadıkları halde her zaman bol parası olanlardan biri. Herhalde bir kişisel geliri vardı; ama ben onun göründüğünden başka bir şey olduğundan şüpheleniyordum. Karşılanışımdaki sıcaklık beni şaşırttı, adam bundan daha dost canlısı olamazdı. Her şeye rağmen tetikteydim.

Kız çok az konuşuyordu, onun yanında ayakta duruyordu, uzun kirpiklerinin arasından kocaman gözlerle yan yan bakıveriyordu bana. Varlığı, nasıl olduğunu pek bilmiyorum ama, beni kuvvetle etkiliyordu. Onlarla konuşmayı zor buluyordum. Ev bir kayın ormanının ortasındaydı, bir dolu yüksek ağaç evi öyle yakından çevrelemişti ki aslında ağaç tepelerinde gibiydik, her pencerenin dışında kırılan sık yeşil yaprak dalgaları vardı. Uzak

bir tropik adanın ormanlarındaki ağaçlarda yaşayan ve Indri denen, hemen hemen tükenmiş, şarkı söyleyen iri bir lemur soyunu düşünüyordum. Bu neredeyse efsanevi yaratıkların nazik ve sevgi dolu tavırlarıyla garip ezgili seslerinin büyük etkisi olmuştu üzerimde, onlardan bahsetmeye başladım ve kendimi konunun çekiciliğine kaptırdım. Adam ilgilenmiş görünüyordu. Kız hiçbir şey demiyordu, biraz sonra da öğle yemeğine bakmak için yanımızdan ayrıldı. O gider gitmez konuşmamız bir anda rahatladı.

Yaz ortasıydı, hava çok sıcaktı, hışırdayan yapraklar hemen dışarıda tatlı, serin bir ses çıkarıyordu. Adamın samimiyeti sürüyordu. Onu yanlış değerlendirmiştim galiba, kuşkularımdan utanmaya başladım. Adam bana geldiğime sevindiğini söyledi, sonra kızdan konuşarak devam etti. "Müthiş ürkek ve sinirli, dış dünyadan birini görmek ona iyi geliyor. Burada çok yalnız." Hakkımda neler bildiğini, kızın ona neler anlattığını merak etmekten kendimi alamıyordum. Savunmada kalmak çok saçma görünüyordu; ama dostane konuşmasına verdiğim karşılıkta hâlâ biraz ihtiyat vardı.

Onlarla birkaç gün kaldım. Kız yoluma çıkmamayı sürdürüyordu. Adam da ortalarda olmadıkça onu göremiyordum. Güzel sıcak hava devam ediyordu. Kız omuzlarını ve kollarını açıkta bırakan kısa, ince, çok sade giysiler, çorapsız ayaklarına da çocuk sandaletleri giyiyordu. Saçları gün ışığında parıldıyordu. Görünüşünü unutamayacağımı biliyordum. Onda belirgin bir değişikliği fark ettim, epeyce artmış bir güven. Daha sık gülümsüyordu, bir kere de bahçede şarkı söylediğini duydum. Adam onu çağırdığında koşarak geldi. Onu ilk kez mutlu görüşümdü bu. Ancak benimle konuşurken hâlâ biraz sıkıntılıydı. Ziyaretimin sonuna doğru, adam onunla yalnız konuşup konuşmadığımı sordu. Konuşmadığımı söyledim. Dedi ki: "Gitmeden onunla biraz konuş. Geçmişten endişeli. Seni mutsuz ettiğinden korkuyor." Demek ki

biliyordu. Anlatılacak her şeyi ona anlatmış olmalıydı kız. Fazla bir şey değildi elbette. Ama olup bitenleri adamla tartışmayacaktım, kaçamak bir şeyler söyledim. Konuyu ustaca değiştirdi; ama daha sonra tekrar döndü. "Keşke onu rahatlatsaydın. Onunla özel konuşabilmen için bir imkân sağlayacağım." Bunu nasıl yapacağını göremedim, çünkü ertesi gün onlarla geçireceğim son gündü. Akşam üzeri ayrılıyordum.

O sabah, o güne kadarkilerin en sıcağıydı. Havada gök gürültüsü vardı. Kahvaltı vakti bile sıcak eziciydi. Çok şaşırtıcı ama, bir gezinti önerdiler. Çevredeki güzel yerlerden birini görmeden ayrılmamalıymışım. Bir tepeden söz ediliyordu, meşhur bir manzarası varmış: adını duymuştum. Yola çıkacağımı hatırlattığımda, sadece kısa bir yolculuk olduğu, çantamı hazırlamaya bolca vaktim olacak şekilde geri döneceğimiz söylendi. Bu düzenlemede kararlı olduklarını gördüm ve kabul ettim.

Istila korkusunun olmadığı uzak bir dönemden kalmış eski bir kalenin yakınında yemek için bir piknik yemeği aldık yanımıza. Ormanların derininde yol bitiyordu. Arabayı bıraktık ve yola yaya devam ettik. Durmadan artan sıcakta acele etmek istemiyordum, geride kalıyordum, ağaçların bitimini gördüğümde de gölgeye oturdum. Adam geldi, tutup ayağa kaldırdı beni. "Gel hadi! Göreceksin, tırmanmaya değecek." Coşkusu beni doruğa varan dik ve güneşli bir bayıra tırmanmaya yüreklendirdi, manzaraya gerçekten hayran oldum orada. Hâlâ tatmin olmamış, manzarayı harabenin üstünden görmem için üsteliyordu. Tuhaf bir durumda gibiydi, heyecanlı, neredeyse hummalı. Tozlu karanlıkta, kule duvarını içten kesen basamaklarda yukarı doğru izledim onu, iri vücudu ışığı kapatıyordu, öyle ki hiçbir şey göremiyordum ve bir basamak eksik olsa boynumu kırabilirdim. Tepede siper duvarı yoktu, moloz yığınları arasında dikildik, o kolunu sallayarak geniş manzarada değişik şeyleri gösterirken, zemine inen boşlukla ara-

mızda hiçbir şey yoktu. "Bu kule yüzyıllardır sınır taşı olmuştur. Bütün tepeleri sıra sıra görebilirsin buradan. Deniz şurada ileride. Şu da katedralin tepesi. Ötedeki mavi çizgi haliç."

Ben daha yakın ayrıntılarla ilgileniyordum: taş yığınları, tel kangalları, beton bloklar ve yaklaşan tehlikeyle baş etmek için başka malzemeler. Beklenen krizin mahiyeti için ipucu sağlayacak bir şey görmeyi umarak, kenara daha da yaklaştım, ayaklarımın ucundaki korunaksız inişten aşağı baktım.

"Dikkat et!" diye uyardı adam gülerek. "Buradan kolayca kayabilir ya da dengeni kaybedebilirsin. Mükemmel bir cinayet yeri diye düşünmüşümdür hep." Gülüşü kulağa öyle garip geliyordu ki ona bakmak için döndüm. Konuşarak yanıma çıktı: "Diyelim ki azıcık itiyorum seni... Şöyle–"Tam vaktinde geri çekildim, ama bastığım yeri kaybettim, sendeledim, aşağıdaki ufalanan, tehlikeli bir çıkıntıya düşecek gibi oldum. Adamın gülen yüzü, kızgın göğün önünde simsiyah, üzerimde duruyordu. "Düşmek bir kaza olurdu, öyle değil mi? Şahit yok. Olup bitenler için sade benim sözlerim. Bak, nasıl rahatsızsın ayaklarının üstünde. Yüksek sana dokunuyor galiba." Yeniden aşağı indiğimizde terliyordum, giysilerim toza bulanmıştı.

Kız oradaki yaşlı bir ceviz ağacının gölgesindeki otlara kurmuştu sofrayı. Her zamanki gibi az konuşuyordu. Ziyaretim bitmekte olduğu için üzgün değildim; ortalıkta çok fazla gerilim vardı, kızın yakında oluşu çok rahatsız ediciydi. Yemeğimizi yerken ona, saçının gümüşsü parlaklığına, solgun, neredeyse saydam cildine, çıkık ve gevrek bilek kemiklerine göz atıp durdum.

Kocası eski canlılığını kaybetmiş, biraz somurtkanlaşmıştı. Bir eskiz defteri alıp dolaşmaya çıktı. Huysuzluğunu anlamıyordum. Uzakta yüklü bulutlar görünüyordu; havada nem hissettim ve çok geçmeden bir fırtına kopacağını anladım. Ceketim yanımdaki çimenlerin üstünde duruyordu; şimdi onu yastık gibi

katladım, ağacın gövdesine dayadım ve başımı üstüne koydum. Kız hemen aşağımdaki otluk yamaca boylu boyunca uzanmıştı, ellerini alnının üzerinde kavuşturmuş, yüzünü ışıktan koruyordu. Hâlâ sessiz, konuşmadan duruyordu; yukarı kalkmış kolları, ter damlacıklarının kırağı gibi parladığı tıraşlı koltukaltlarının hafif pürtüklerini ve karanlığını sergiliyordu. Giydiği ince giysi çocuksu vücudunun hafif kıvrımlarını gösteriyordu: giysisinin altına bir şey giymediğini görebiliyordum.

Önümde çömeliyordu, yamacın biraz aşağısında, eti kardan biraz daha az beyazdı. Kocaman buz-yarlar her yandan kapanıyordu. Işık floresandı, soğuk, donuk ve gölgesiz bir buzışığı. Ne güneş, ne gölgeler, ne hayat, sadece ölü bir soğuk. İlerleyen çemberin merkezindeydik. Onu kurtarmaya çalışmak zorundaydım. "Buraya çık – çabuk!" dedim. Başını çevirdi, ama kımıldamadan; saçları donuk ışıkta kararmış gümüş gibi ipildedi. Ona doğru indim, "O kadar korkma" dedim, "Söz veriyorum, seni kurtaracağım. Kulenin tepesine çıkmamız gerek." Anlamış görünmüyordu, herhalde yaklaşan buzun uğuldayan kükremesi yüzünden duymamıştı. Onu yakaladım, yamaca çektim; kolay oldu, neredeyse ağırlıksızdı. Harabenin dışında durdum, onu bir kolumla tutuyordum, çevreye baktım ve birden daha yukarı çıkmanın yararsız olduğunu gördüm. Kule muhakkak yıkılacaktı; çökecek ve milyonlarca ton buzun altında hemen unufak olacaktı. Soğuk ciğerlerimi kavuruyordu, buz çok yakındaydı. Kız dehşetle titriyordu, omuzları şimdiden buzlanmıştı; onu daha da yakınıma çektim, çevresine sıkıca sardım iki kolumu.

Çok az vakit kalmıştı, ama hiç değilse aynı sonu paylaşacaktık. Buz çoktan yutmuştu ormanı, son ağaç sıraları yarılıyordu. Gümüş saçları ağzıma değdi, üzerime eğiliyordu. Sonra onu kaybettim: ellerim onu bir daha bulamadı. Kırılmış bir ağaç gövdesi buzun darbesiyle yüzlerce ayak yukarı fırlamış, havalarda

dans ediyordu. Bir ışık çakımı oldu, her şey sarsıldı. Valizim, yarı toplanmış, açık yatıyordu yatağın üstünde. Odamın pencereleri hâlâ ardına kadar açıktı, perdeler odanın içinde dalgalanıyordu. Dışarıda ağaçların tepeleri dalgalanıyordu, gök kararmıştı. Hiç yağmur görmedim, ama gök gürültüsü hâlâ yuvarlanıp yankılanıyordu, dışarı baktığımda da yeniden şimşek çaktı. Sıcaklık sabahtan beri birkaç derece düşmüştü. Aceleyle ceketimi giyip camı kapadım.

Her şeye rağmen doğru yoldan gidiyordum. Yol, adam boyundan yüksek budanmamış çitlerin arasından tünel gibi devam ettikten sonra, evin önünde biten karanlık kayın ormanı boyunca kıvrılıyordu. Hiç ışık görünmüyordu. Arazi, geçtiğim öteki yerler gibi, sahipsiz ve yerleşilmemiş görünüyordu. Birkaç kez korna çalıp bekledim. Vakit geçti, yatakta olabilirlerdi. Oradaysa kızı görmem gerekiyordu, orada yapılacak tek şey de buydu. Biraz gecikmeden sonra adam gelip beni içeri aldı. Bu kez beni gördüğüne memnun görünmüyordu, onu uyandırmışsam anlaşılır bir şeydi bu. Sabahlığını giymişti galiba.

Evde elektrik yoktu. O önden gitti, bir el fenerini yakarak. Oturma odasındaki şömine biraz sıcaklık verdiği halde ceketimi çıkarmadım. Lamba ışığında, ben dışarıdayken adamın ne kadar değiştiğini görünce şaşırdım. Daha ağır, daha sert ve daha kaba görünüyordu; dostane ifadesi de kaybolmuştu. Giydiği sabahlık değil, bir üniformanın uzun paltosuymuş, onu alışılmamış gösteriyordu. Eski şüphelerim canlandı; burada felaketi daha gelmeden kendi hesabına kullanan biri vardı. Yüzü hiç dost görünmüyordu. Yolumu kaybettiğimi açıklayarak, bu kadar geç geldiğim için özür diledim. Sarhoş olmak üzereydi. Küçük bir masanın üstünde şişeler ve bardaklar duruyordu. "Boşver, işte geldin." Tavrında ya da yeni ve alaycı bir ton taşıyan sesinde hiç samimiyet yoktu. Bana bir içki doldurup oturdu, uzun palto dizlerini örtüyordu. Şişkin

cep, çıkıntılı kalça aradım; ama paltonun altında öyle bir şey görünmüyordu. Karşılıklı içerek oturduk. Kızın ortaya çıkmasını bekleyerek gezilerimden bahsettim. Kızdan hiç belirti yoktu; evin öteki bölümlerinden hiç ses gelmiyordu. Adam ondan bahsetmiyordu, eğlenmiş hınzır görünüşünden kendini bilerek tuttuğunu çıkarabiliyordum. O hoş hatırladığım oda, şimdi ihmal edilmiş ve pisti. Tavandan alçılar düşmüştü, duvarlarda patlama etkisiyle açılmış derin yarıklar, yağmurun içeri sızdığı yerlerde siyah lekeler, dışarıda da tahribat vardı. Sabırsızlığım kontrol edilemez hale geldiğinde, kızın nasıl olduğunu sordum. "Ölüyor." Tepkime karşı nispet yaparcasına sırıttı. "Hepimiz gibi." Bu da onun benimle alay etme tarzıydı. Karşılaşmamızı engellemek niyetinde olduğunu anladım.

Kızı görmeye ihtiyacım vardı; hayati bir şeydi bu. "Şimdi gideceğim ve sizi rahat bırakacağım" dedim, "Ama önce bana yiyecek bir şey verebilir misiniz? Öğleden beri bir şey yemedim." Dışarı gitti ve kaba, dayanılmaz bir sesle yiyecek getirmesi için bağırdı ona. Dışarıdaki yıkım bulaşıcıydı ve her şeyi etkilemişti, onların ilişkisi ve odanın görünüşü dahil. Kız bir tepside ekmek, tereyağı, bir tabak jambon getirdi; onun da görünüşünün değişip değişmediğini görmek için dikkatle baktım. Sadece her zamankinden daha ince ve neredeyse daha saydam görünüyordu. Tamamen sessizdi, onu ilk tanıdığımda olduğu gibi; korkmuş ve geri çekilmiş bir görünüşü vardı. Soru sormaya, onunla yalnız konuşmaya can atıyordum, ama buna fırsat olmadı. Adam içmeye devam ettiği sürece bizi gözledi. Alkol onu kavgacılaştırmıştı; daha fazla içmeyi reddettiğimde öfkelendi, benimle kavga çıkarmaya kararlıydı. Gitmem gerektiğini biliyordum, ama başım berbat bir şekilde ağrıyor ve beni hareket etmeye isteksizleştiriyordu. Elimi gözlerimin ve alnımın üstüne bastırıp duruyordum. Kız besbelli fark etti bunu, çünkü odadan bir dakika ayrıldı ve

avcunda bir şeyle geri döndü, mırıldandı: "Başın için bir aspirin." Adam kabadayı gibi bağırdı: "Ne fısıldıyorsun ona?" Kızın beni düşünmesinden duygulanmıştım, ona teşekkür etmekten daha fazlasını yapmak isterdim; ama adamın kaşlarını çatıp bakışı öylesine şiddetliydi ki gitmek için ayağa kalktım.

Adam beni geçirmeye gelmedi. Duvarların ve mobilyaların karanlığında yolumu el yordamıyla buldum, dış kapıyı açtığımda soluk bir kar aydınlığıyla yüz yüze geldim. Öylesine soğuktu ki kendimi aceleyle arabaya atıp kaloriferi açtım. Gösterge tablasının üstünden bakarken, kızın hafifçe ancak "söz ver" ve "unutma" sözlerini yakalayabildiğim bir şeyler söylediğini duydum. Farları yaktım, girişte onu gördüm, ince kollar göğsünün çevresinde kenetli. Yüzü o, çocuklukta aldığı yaraların sonucu olan, elbette ki psikolojik, kurban görünümüne bürünmüştü; bunu gözler ve ağız bölgesindeki aşırı narin, ince, beyaz derideki zedelenmenin mümkün olan en zayıf izi olarak gördüm. Benim için belli bir şekilde çığınca çekiciydi bu görünüş. Şimdi araba hareket etmeye başlamadan önce güç bela yakalamıştım onu. Marşa, dondurucu soğukta çalışmasını beklemeden, otomatik bir şekilde basıyordum. Aynı anda, optik bir vehim gözüyle baktığım bu anda, evin siyah içi uzayarak siyah bir kol ve el oldu, fırlayıp çıktı ve kızı öyle şiddetle kavradı ki dehşete düşmüş beyaz yüzü parçalara ayrıldı ve kız karanlığa yuvarlandı.

İlişkilerindeki çürümeyi unutup geçemezdim. Kız mutluyken bağlarımı koparmış, olayın dışında kalmıştım. Şimdi yeniden onunla dolaşmış, karışmış hissediyordum kendimi.

iki

Kızın evi birdenbire terk ettiğini duydum. Nerede olduğunu kimse bilmiyordu. Kocası dışarı gitmiş olabileceğini düşünüyordu. Sadece bir tahmindi bu. Hiç bilgisi yoktu. Allak bullak olmuştum ve ardı arkası gelmeyen sorular sordum, ama hiçbir somut bilgi çıkmıyordu. "Senden fazlasını bilmiyorum. Ortadan kayboldu o kadar, sanıyorum isterse gitmeye hakkı var – özgür, beyaz ve yirmi bir yaşında." Şakacı bir havası vardı, doğruyu söyleyip söylemediğini bilemiyordum. Polis yasadışı bir şeyden şüphelenmiyormuş. Başına bir iş geldiğini ya da kendi iradesiyle gitmediğini düşünmek için sebep yokmuş. Kendi başına karar verecek yaştaydı. Sürekli insanlar kayboluyordu; yüzlercesi evini terk etmiş ve bir daha görünmemişti, çoğu da mutsuz evli kadınlardı. Evliliğinin parçalanmakta olduğu biliniyordu. Artık daha iyi olduğu ve sadece rahat bırakılmak istediği kesin gibiydi. Daha fazla araştırma gücendirici olur ve yeni dertlere yol açardı.

Onlar için işe yarar bir görüştü bu, işe girişmemelerini mazur gösteriyordu. Ama ben bunu kabul etmiyordum. Çocukluğunun ilk zamanlarından beri boyun eğmeye şartlandırılmıştı, sistemli bir baskıyla bağımsızlığı yok edilmişti. Kendi başına böyle zorlu bir adım atabilecek güçte olduğuna inanmıyordum: dıştan gelen bir baskıdan şüpheleniyordum. Keşke onu iyi tanıyan biriyle konuşabilseydim; ama hiç yakın arkadaşı olmamış gibi görünüyordu.

Kocası esrarengiz bir iş için şehre geldi, onu kulübümde öğle yemeğine çağırdım. İki saat konuştuk, ama sonunda yeni bir şey öğrenememiştim. Israrla bütün olayı hafife alıyor, kızın gittiğine memnun olduğunu söylüyordu. "Nörotik davranışı beni neredeyse delirtiyordu. Dayanabileceğim kadar dayandım. Bir psikiyatra görünmeyi reddediyordu. Sonunda tek laf etmeden beni yüz üstü bıraktı. Ne açıklama. Ne uyarı." Zarar gören taraf kendisiymiş gibi konuşuyordu. "Beni hiç saymadan kendi bildiğini yapardı, şimdi de ben onu merak etmiyorum. Geri dönmeyecek, bu belli bir şey." Adam evden uzaktayken, eve gidip kızın odasındaki eşyalara bakma fırsatı yakaladım, ama ipucu olabilecek bir şey bulamadım. Sadece her zamanki dokunaklı döküntüler koleksiyonu vardı: porselen bir kuş, kopuk bir taklit inci dizisi, eski bir çikolata kutusunda hatıra fotoğrafları. İçlerinden birini, bir gölün onun yüzünü ve parlayan saçlarını mükemmelen yansıttığı resmi, cüzdanıma koydum.

Öyle ya da böyle, onu bulmak zorundaydım; bu gerçek değişmemişti. İlk kez geldiğimde beni doğruca kıra yönelten o zorlayıcı dürtüyü hissediyordum. Makul bir açıklama yoktu. Bir gerekçe bulamıyordum. Tatmin edilmesi gereken bir çeşit arzuydu.

Bütün işlerimi bıraktım. Bundan böyle işim onu aramak olacaktı. Başka hiçbir şeyin önemi yoktu. Hâlâ belli muhtemel bilgi kaynakları bulunabilirdi. Kuaförler. Nakliye rezervasyonlarının kayıtlarını tutan memurlar. Şu kıyıda kalmış karakterler. Böyle insanların sık gittiği yerlere gidiyor, bir konuşma fırsatı görene kadar meyve makineleriyle oynayarak dikiliyordum. Para işi kolaylaştırıyordu. Sezgi de öyle. Hiçbir ipucu izlenmeyecek kadar zayıf değildi. Yaklaşan felaket onu çabucak bulmayı daha da acil hale getirmişti. Onu kafamdan çıkaramıyordum. Hakkında hatırladığım bütün şeyleri görmemiştim. İlk ziyaretim sırasında oturma odalarındaydım, İndrilerden konuşuyordum,

gözde konumdan. Adam dinliyordu. O çiçek düzenleyerek oraya buraya dolaşıyordu. Bir dürtüyle, ikisinin lemurlara benzediğini söyledim, ikisi de dost canlısı ve sevimli, burada ağaçlar altında mutlu yaşıyorlardı. Adam güldü. Kız dehşete düşmüş göründü ve koşarak camlı balkon kapısından geçti, gümüşsü saçları arkasında dalgalandı, çıplak bacakları solgun parladı. Gizli, gölgeli bahçe, gözden uzak ve sessizlik içinde saklanmış, yazın sıcağından kaçmak için hoş ve serin bir sığınaktı. Sonra birden doğadışı, korku dolu bir şekilde soğudu. Sık yaprak kütleleri çepeçevre hapishane duvarları oldu, daire biçimli aşılmaz yeşil buz-duvarlar, ona doğru dalga gibi kabarıyorlardı; duvarların kapanmasından hemen önce, gözlerinin korkmuş titrek parıltısını yakaladım.

Bir kış günü stüdyodaydı, adama çıplak poz veriyordu, kolları zarif bir şekilde yukarı kalkmıştı. Bu durumu belli bir süre korumak zor olmalıydı, bu kadar sakin kalmayı nasıl başardığını merak ettim; ta ki el ve ayak bileklerine bağlı ipleri görene kadar. Oda soğuktu. Camlarda kalın bir kırağı vardı, dışarıda pencere denizliklerine kar yığılmıştı. Adamın üstünde uzun üniforma ceketi vardı. Kız titriyordu. "Biraz dinlenebilir miyim?" diye sorarken dokunaklı bir ürperti vardı sesinde. Adam kaşlarını çattı, paletini bırakmadan önce saatine baktı. "Tamam. Şimdilik bu kadar yeter. Giyinebilirsin." Onu çözdü. İpler beyaz ette derin kırmızı çemberler bırakmıştı. Kızın hareketleri soğuk yüzünden yavaş ve hantalcaydı; düğmelerle, jartiyerle beceriksizce uğraşıp duruyordu. Adamı rahatsız ediyor gibiydi bu. Yüzü asabi, sertçe arkasını döndü kıza. Kız sinirli sinirli ona göz atıp duruyordu, ağzı titrekti, elleri titremesini durduramıyordu.

Başka bir sefer, soğuk bir odada birlikteydiler. Adam, her zamanki gibi, uzun ceketini giymişti. Geceydi, dondurucu sertlikte bir gece. Adamın elinde bir kitap vardı, kız bir şey yapmıyordu. Uşümüş ve sefil görünüyordu, kırmızı-beyaz ekose astarlı kalın

gri bir kabana sarınmıştı. Oda sessiz ve gerilim doluydu. Ikisinin de uzun bir süredir konuşmamış olduğu hissedilebiliyordu. Pencerenin dışında, el çırpmaya benzer bir sesle bir sürgün kırıldı demir donun içinde. Adam kitabı elinden attı ve bir plak koymak için ayağa kalktı. Kız hemen itiraz etmeye başladı. "Yo, hayır! Şu berbat şarkı olmasın n'olur!" Adam onu duymazdan geldi, yaptığı şeye devam etti. Pikabın tablası dönmeye başladı. Kaydettiğim lemur şarkılarından onlara verdiğim bir plaktı. Bu olağanüstü cengel müziği benim için sevimli, esrarlı ve büyülüydü. Kız içinse bir çeşit işkenceydi besbelli. Kulaklarını elleriyle kapıyor, yüksek notalarda ürküyor, gittikçe daha da çılgın görünüyordu. Plak bitip de adam saniye sektirmeden yeniden başlatınca, kız sanki adam ona vurmuş gibi bağırdı, "Hayır! Tekrar dinleyemem!", kendini cihazın üstüne attı, öyle bir sertçe durdurdu ki onu, sesler anlaşılmaz bir feryat halinde kesildi. Adam öfkeyle ona döndü. "Ne halt ettiğini sanıyorsun sen! Sapıttın mı!" "O korkunç plağa dayanamadığımı biliyorsun." Deliye dönmüş gibiydi. "Onu sırf ben bu kadar nefret ettiğim için çalıyorsun..." Gözlerinden başıboş yaşlar boşandı, eliyle dikkatsizce ovuşturdu gözlerini.

Adam ona dik dik baktı ve "Sırf sen ağzını açmak istemiyorsun diye ben burada saatlerce sessiz mi oturayım yani?" dedi. Öfkeli sesi kızgın bir güceniklikle doluydu. "Hem bu günlerde n'oluyor sana? Neden normal insan gibi davranamıyorsun?" Kız cevap vermedi, yüzünü ellerinin arasına indirdi. Parmaklarının arasından gözyaşları damlıyordu. Adam tiksinmiş bir ifadeyle dik dik baktı ona. "Burada seninle kalacağıma hücreye girsem daha iyi. Ama seni uyarıyorum, bunu daha fazla çekemem. Yetti artık. Yaptıkların beni hasta ediyor. Kendini topla, yoksa–" Tehditkâr bir kaş çatışıyla dışarı çıkıp kapıyı ardından çarptı. Bir sessizlik oldu; bu sürede kız, yanakları gözyaşlarıyla ıslak, kaybolmuş bir çocuk gibi dikildi. Daha sonra odada amaçsızca dolaşmaya başla-

dı, pencerenin yanında durdu, perdeyi yana çekti, sonra şaşkınlık içinde bir çığlık attı.

Karanlık yerine muazzam bir gök-tutuşmasıyla, buzdan, inanılmaz bir düş-sahnesiyle yüz yüze geldi. Yukarıda, içinden çepeçevre kule gibi yükselen yekpare buzdan dağların fırlattığı saf akkor oklar geçen gökkuşağı yangınının soğuk parıltıları kalp gibi atıyordu. Daha yakında, evin çevresindeki ağaçlar, buzla kaplanmış, yukarıdaki parlak, değişen çağlayanları yansıtarak, tekinsiz prizmatik mücevherler damlatıyor, onlarla ışıl ışıl parıldıyordu. Kuzey ışıkları, bildik gece göğü yerine altında yeryüzünün bütün sakinleriyle birlikte tuzağa düştüğü, o parıldayan, aşılmaz buz-yarların arasına hapsedildiği, parlayan, titreşen şiddetli bir renk ve soğuk çatısı oluşturuyordu. Dünya kaçışın mümkün olmadığı bir arktik hapishane olmuştu, bütün yaratıkları ağaçlar gibi sımsıkı düşmüştü tuzağa, göz alıcı ölümcül zırhları içinde şimdiden cansızdılar.

Kız ümitsizce etrafına bakınıyordu. Korkunç buzdan duvarlarla tamamen çevrelenmişti, kör edici ışık patlamalarıyla sıvı haline geliyordu duvarlar, öyle ki sürekli bir akışkan hareketiyle hareket edip değişiyor, buz selleri ve okyanus kadar büyük çığlar olup ölüme mahkûm dünya üzerindeki her yeri basıyorlardı. Nereye baksa aynı korkunç kuşatmayı görüyordu: havalarda süzülen buzdan siperler; soğuk, şiddetli, devasa dalgalardan oluşmuş, aşağı sarkan, üstüne çökmek üzere olan bir çember. Buzdan yayılan öldürücü soğuktan donmuş, kristalimsi buz-ışığının parıltısıyla gözü kamaşmış, bu kutup görüntüsünün parçası haline gelmekte olduğunu, yapısının buzun ve karın yapısıyla aynılaşmakta olduğunu hissediyordu. Parlayan, ışıldayan, ölü buz dünyasını kaderi olarak kabul etti; buzulların zaferine ve dünyasının ölümüne razı oldu.

Onu gecikmeden bulmak benim için çok önemliydi. Durum telaşlandırıcıydı, atmosfer gergin, tehlike çok yakın. Bir dış gücün

gizli bir saldırı eylemine ilişkin söylentiler vardı, ama aslında ne olup bittiğini kimse bilmiyordu. Hükümet gerçekleri açıklamıyordu. Radyoaktif kirlilikte, tipi bilinmeyen bir nükleer aygıtın patladığını gösteren, sonuçları tam olarak tahmin edilemeyecek aşırı bir yükselme olduğu konusunda özel bilgiler almıştım. Sonuçta ortaya kutupsal değişikliklerin çıkmış olması mümkündü, bu da güneş ısısının kırılması yüzünden esaslı bir iklim değişmesine yol açacaktı. Eriyen antarktik buz takkesi Güney Pasifik ve Atlas okyanuslarına akarsa, güneş ışınlarını yansıtıp uzaya geri gönderen, böylece yeryüzünü sıcaklıktan yoksun bırakan, muazzam bir buz kütlesi ortaya çıkacaktı. Şehirde her şey karmakarışık ve çelişkiliydi. Dışarıdan gelen haberler sansürleniyordu, ama seyahat sınırlanmamıştı henüz. Yeni ve birbirini tutmayan düzenlemeler sağanağı ve konup kaldırılan keyfi yol kontrolleri karışıklığı artırıyordu. Durumu aydınlatacak tek şey, dünyadaki olayların kapsamlı bir açıklamasıydı; ama politikacıların bütün dış haberleri yasaklama kararıyla engelleniyordu bu. Benim izlenimim, akıllarını kaybettikleri, yaklaşan tehlikeye karşı nasıl davranacaklarını bilmedikleri ve bir plan geliştirilene kadar halkı tehlikenin tam mahiyeti konusunda bilgisiz bırakmayı umdukları yolundaydı.

Kuşkusuz, insanlar, eğer ülkede yakıt sıkıntısı, enerji kesintileri, ulaşımdaki aksamalar ve ihtiyaç maddelerinin hızla karaborsaya düşmesiyle uğraşmak zorunda kalmasalardı, daha çok kaygılanacak ve başka ülkelerde neler olup bittiğini anlamak için daha çok çaba harcayacaklardı.

Anormal soğukta bir kesilme işareti yoktu. Odam makul bir sıcaklıktaydı, ama otellerde bile ısıtma en aza indirilmişti; dışarıda, düzensiz ve sınırlı hizmetler araştırmalarımı güçleştiriyordu. Nehir haftalardır donmuş durumdaydı, doklardaki genel felç ciddi bir sorundu. Bütün temel mallar kısıtlı miktardaydı; ikti-

dardakilerin sevimsiz önlemlere başvurmaya gönülsüz olmalarına rağmen, en azından yakıt ve gıdada, karneye bağlama daha fazla geciktirilemezdi.

Yapabilen herkes, daha iyi koşullar aramak için şehirden ayrılıyordu. Geçit bulunamıyordu artık, ne deniz ne de kara yoluyla; bütün gemiler ve uçaklar için uzun bekleme listeleri vardı. Elimde kızın yurtdışına çıktığına ilişkin hiçbir delil yoktu. İşin bütününe bakıldığında, ülkeden ayrılmayı başarabilmesi ihtimal dışı görünüyordu ve bir dizi karanlık düşünce onun belli bir tekneyle yola çıkmış olabileceğini düşündürüyordu.

Liman çok uzaktaydı, oraya varmak uzun ve karmaşık bir yolculuğu gerektirdi. Gecikmiştim, bütün gece yol aldıktan sonra, ancak kalkış vaktinden bir saat önce varabildim oraya. Yolcular gemiye binmiş, uğurlamaya gelen dostlarıyla birlikte güvertelere doluşmuşlardı bile. Yapmam gereken ilk şey kaptanla konuşmaktı. O da çıldırtacak kadar geveze çıktı. Ben sabırsızlandıkça, yetkililerin yığılmaya izin vermelerinden yakındı uzun uzun: bu gemisi için tehlikeymiş; kendisi, şirket, yolcular ve sigortacılar için de haksızlık. Bu onun sorunuydu. Kendi başıma devam etme izni alır almaz gemide yöntemli bir araştırma yaptım, ama aradığım kişiden iz bulamadım.

Sonunda ümitsizlik içinde pes edip güverteye çıktım. Çok yorgun ve orada dönüp duran insan yığınlarını itip geçemeyecek kadar cesaretim kırılmış durumda, küpeştenin yanında dikildim, ani bir her şeyi yüz üstü bırakma dürtüsüne yenilmiştim. Kızın bu gemide olacağını düşünmek için geçerli bir sebebim hiç olmamıştı aslında. Birden, sadece belli belirsiz bir tahmini temel alan bir araştırmayı sürdürmek, gözüme ne makul ve hatta ne de akıllıca göründü; özellikle de bu araştırmanın nesnesine benim yaklaşımım böylesine belirsizken. Ona karşı kayıp bir parçam olarak duyduğum o buyurgan arzuyu gözden geçirdiğimde, bana

egemen olmasına izin vermek yerine ortadan kaldırmak zorunda olduğum bir kişilik çatlağının belirtisi, aşka benzer bir şeyden çok, açıklanamaz bir sapma gibi göründü.

Tam o anda, bir kara sırtlı martı, sanki dikkatimi ve gözlerimi peşinden filika güvertesine çekmek istermiş gibi, kanadının ucuyla neredeyse yanağıma sürtünerek uçup geçti. Birden, daha önce hiç kimsenin olmadığı orada, kızı gördüm, bana dönük değildi; düşünmekte olduğum her şey bir heyecan dalgasıyla silinip gitti kafamdan, ona duyduğum o eski hasret geri döndü. Yüzünü görmeden bile o olduğuna emindim; dünyada başka hiçbir kızın böylesine göz kamaştırıcı saçları yoktu, hiçbiri narinliği kalın gri bir ceketten görülecek kadar ince değildi. Ona muhakkak ulaşmak zorundaydım, tek düşünebildiğim buydu. Martının zahmetsiz uçuşunu kıskanarak, beni kızdan ayıran yekpare insan kütlesine doğru atıldım ve zorla yol açtım kendime. Hemen hemen hiç vaktim yoktu, bir an sonra tekne gidiyor olacaktı. Ziyaretçiler ayrılıyordu bile, çarpışmak zorunda olduğum güçlü bir ters akıntı oluşturuyorlardı. Tek düşüncem çok geç olmadan filika güvertesine ulaşmaktı. O kaygıyla insanları sağa sola itmişim herhalde. Düşmanca sözler edildi, bir yumruk atıldı. Beni engelleyenlere acelemi açıklamaya çalıştım, ama dinlemediler. Sert görünüşlü üç delikanlı kollarını birleştirip saldırganca yolumu kapadılar, ifadeleri tehditkârdı. Kendimi savunmaya niyetim yoktu, ne yapmakta olduğumu bilmiyor gibiydim. Sadece onu düşünüyordum. Birden bir hoparlörden resmi bir ses bağırdı: "Bütün ziyaretçiler kıyıya! Tam iki dakika içinde iskele kaldırılacaktır." Geminin sireni sağır edici bir gürültü çıkardı. Onu aynı zamanda başlayan bir saldırı izledi. İskeleye doğru dalgalanan insan seline direnmek tamamen imkânsızdı. Koşuşturma içinde sıkıştım, bu selle birlikte teknenin dışına, sonra da rıhtıma sürüklendim.

Suyun kıyısında dikilirken, çok geçmedi, orada yukarıda gördüm onu, şimdi epeyce uzaktaydı. Gemi çoktan kıyıdan uzaklaşmıştı ve her saniye hızını artırıyordu, atlanamayacak genişlikte bir su şeridiyle çoktan ayrılmıştı benden. Ümitsizlik içinde, kızın dikkatini çekmeye çalıştım, bağırarak kollarımı salladım. Durum umutsuzdu. Bütün bir kollar denizi dalgalanıyordu çevremde, sayısız ses anlaşılmaz şeyler bağırıyordu. Kızın konuşmak için hemen şimdi yanına gelen birine döndüğünü gördüm, aynı anda başına bir kapüşon çekti, böylece saçları gizlendi. Hemen kuşkular istila etti beni, onu izledikçe de çoğaldılar. Her şey bir yana, belki de doğru kız değildi; çok fazla kendine hâkim görünüyordu. Ama emin değildim.

Gemi şimdi, arkasında, tırpanın ekinlerde bıraktığı ize benzer, pürüzsüz sudan, kıvrılan bir iz bırakarak, limanın ağzına yönelmesini sağlayacak bir dönüşe başlıyordu. Soğuk yolcuları güvertelerden sürdüğü ve artık tanıma umudu kalmadığı halde, dikilmiş, geminin arkasından bakıyordum. Kız gözüme çarpmadan önce ne düşünmekte olduğumu hayal meyal hatırlıyordum, ama sadece insanın düşteki bir olayı hatırlaması gibi. Aramanın aciliyeti beni bir kez daha kendine almıştı; bu saplantılı ihtiyaca tamamen gömülmüştüm, varlığımın kaybolmuş bir temel parçası içinmiş gibi. Dünyadaki geri kalan her şey maddesiz görünüyordu.

Etrafımda insanlar, soğukta ayaklarını patırdatarak, dağılıyorlardı. Bu kütlesel gidişe neredeyse hiç bakmıyordum. Su kenarını terk etmek aklıma gelmiyordu, orada durmuş, teknenin kaybolan siluetini gözlemeye devam ediyordum. Tam bir aptal olmuştum. Kızın kimliğini keşfetmeden geminin gitmesine izin verdiğim için kendime öfkeliydim. Doğru kız mıydı, yoksa değil mi, artık asla emin olamayacaktım. Ve eğer doğru kız idiyse, onu tekrar nasıl bulacaktım? Kederli bir düdük sesi suyu boydan boya geçti: gemi, açık denize doğru yönelerek, limanın korumasından

çıkıyordu. Şimdiden açıktaki büyük dalgalarla karşılaşarak, ufuk boyunca kabarıp yuvarlanan gri su kütlelerinin ardında gözden kaybolmayı sürdürüyordu. Saçmalık derecesinde küçük, oyuncak bir tekne gibi görünüyordu. Onu gözden kaybettim, gözlerim onu bir daha bulamadı. Yeniden bulunamayacak şekilde kaybolmuştu.

Herkesin gittiğini ve orada yalnız kaldığımı ancak fark etmiştim ki iki polis yaklaştı, yan yana yürüyorlardı, bir tabelayı gösterdiler, "Rıhtımda dolaşmak kesinlikle yasaktır: Savaş Dairesi." "Ne oyalanıyorsun burada? Okuman yok mu?" Söylemeye gerek yok, tabelayı görmediğime inanmayı reddettiler. Miğferleri içinde dev gibi uzun boylu, iki yanda dikildiler, o kadar yakındılar ki silahları vücuduma batıyordu, hüviyetimi istediler. Belgelerim düzenliydi. Aleyhimde bir şey yoktu. Yine de davranışım şüphe çekmişti, adımı adresimi almakta ısrar ettiler. Yine aptalca davranmıştım, bu sefer de dikkati üstüme çekerek. Şimdi artık adım alınmıştı, kayıtlarda görünecekti; her yerdeki polislerce tanınacaktım, hareketlerim gözaltında tutulacaktı. Araştırmamda ciddi bir sakınca olacaktı bu.

İki adam beni ite kaka kapıdan geçirirken, bir şey beni bir duvara tünemiş bir dizi kara sırtlı martıya baktırdı, hepsi de yönünü rüzgâra dönmüş, denizi işaret ediyordu, sanki bir mesaj görevi görmek için toplanıp oraya konulmuş gibi hareketsizdiler. Hemen orada, vizelerimden biri zamanaşımına uğramadan ya da iptal edilmeden ülkeyi terk etmeye karar verdim. Belli hiçbir yer, araştırmaya başlanacak üs olarak bir başkasından az ya da çok ümit verici görünmüyordu. Ama şüpheli durumdayken işe buradan girişmek kesinlikle başarısızlığa yol açardı.

Polis raporu dağıtılmadan, bir an önce ayrılmak zorundaydım. Bu da normal kanallardan yapılamazdı. Başka yöntemler kullanarak, birkaç yolcu taşıyan, kuzeye gidecek bir yük gemisine binmeyi başardım, yolculuğun sonuna kadar bilet aldım. Mu-

hasebeci para karşılığında kamarasını bırakmaya gönüllü oldu. Ertesi gün, yolculuğun ilk limanında, vardığımız yeri görmek için güverteye çıktım. Alt güvertede üst üste yığılmış, karaya çıkmayı bekleyen bir dolu insanı görünce aşırı yığılma hakkında dinlemek zorunda kaldığım yakınmaları hatırladım. Izin verilen yolcu sayısı on ikiydi. Gemide daha kaç kişi olduğunu merak ettim.

Hava aşırı soğuktu. Yeşil suda iri buzlardan kopmuş parçalar sürüklenip geçiyordu. Her şey puslu ve hayal meyaldi. İskele oldukça yakındı, ama dalgakıranın ucundaki binalar hayal gibi ve şekilsiz görünüyordu. Kapüşonlu, ağır, gri bir ceket giymiş bir kız, öteki yolculardan biraz uzakta, küpeşteye yaslanmış duruyordu. Ara sıra ceketin bir yanı geri savruluyor, damalı kumaştan bir astarı açığa çıkarıyordu. Dikkat ettiğim şey ceket oldu: Oysa gayet iyi biliyordum ki soğuk başladığından beri böyle ceketler kadınlar arasında neredeyse üniforma olmuştu ve her yerde görülebiliyordu.

Sis yükselip dağılmaya başladı, daha sonra güneş parlayacaktı. Çok sayıda koy, sivri kayalar ve geride karla kaplı dağlarla, engebeli bir kıyı çizgisi ortaya çıktı. Pek çok küçük ada vardı, bulut ya da sis oluşumları alçalıp denize demirlerken, adalardan bazıları da yükselip bulut oluyordu. Aşağıda karlı beyaz manzara, yukarıda da puslu beyaz ışığın oluşturduğu gölgelik, bir Doğu resmi etkisi, hiçbir şeyinde derinlik yok. Şehir şekilsiz bir düzensizlik içinde birbiri üstüne çöken yıkıntılardan oluşmuş gibiydi, gelgitin yıktığı bir kumdan kaleler şehri. Eskiden şehri korumuş olan büyük bir sur pek çok yerinden parçalanmıştı, iki ucu da işe yaramaz bir şekilde suya iniyordu. Burası bir zamanlar önemliydi. Istihkâmları yüzyıllardır harabe halinde yatıp durmuştu. Hâlâ biraz tarihi önemi vardı.

Birden sessizlik çöktü. Makineler durmuştu. Tekne kendi hızıyla hâlâ ileri yol alıyordu. Yanlarda suyun hafif şıpırtısını,

deniz kuşlarının yankılanan bağırışını, o kederli kuzey seslerini duyuyordum. Bunun dışında her şey sessizdi. Karadan ne trafik ve çan gürültüleri ne de insan sesleri geliyordu. Harabeler şehri, derin derin düşünen dağların altında tam bir sessizlik içinde bekliyordu. Eski ince uzun gemileri, höyüklerde saklanmış büyük ganimet koleksiyonlarını, kanatlı miğferleri, altın ve gümüşten büyük ağır süsleri, fosilleşmiş kemik yığınlarını düşündüm. Şehir geçmişe, ölülere ait bir yer gibi görünüyordu.

Köprüden bir bağırış geldi. Dalgakıranda asık suratlı bir grup adam yerden kalktı. Silahlı ve üniformalıydılar: belden sıkıca kemerli siyah kapitone tünikler, uzun çizmeler, kürk başlıklar. Hareket ettikçe, kemerlerindeki bıçaklar ışığı tutuyordu. Acayip, hatta tehditkâr görünüyorlardı. Birinin, onların muhafızın adamları olduklarını söylediğini duydum, hiçbir anlamı yoktu bunun: bu muhafızı hiç duymamıştım. Özel ordular yasayla engellendiği için varlıkları beni şaşırttı. Halatlar atıldı; adamlar halatları yakalayıp bağladılar. İskele gürültüyle indi. Yolcular arasında hafif bir karışıklık başladı, bagajlarını toplamışlardı, pasaportlarını ve belgelerini çıkardılar, kurulmuş olan bir engele doğru ayaklarını sürüyerek yavaş yavaş ilerlemeye başladılar.

Sadece gri ceketli kız inişle ilgilenmedi, durumunu değiştirmedi. Ötekiler ilerleyip onun çevresi boşaldıkça ilgim arttı, dikkatimi ondan alamıyor, onu izlemeyi sürdürüyordum. Beni en çok çarpan tam bir sessizlik içinde oluşuydu. Hem direnişi hem de teslimiyeti düşündüren böyle pasif bir duruş, bir genç kızda hiç de normal görünmüyordu. Küpeşteye bağlanmış olsaydı daha hareketsiz olamazdı; hacimli ceketin bağları kolayca gizleyebileceğini düşündüm.

Işıldayan sarı, neredeyse beyaz saçların parlak bir teli kapüşondan kurtuldu ve rüzgârda serbestçe uçuştu; ani bir heyecana kapıldım; ama çoğu Kuzeylinin aşırı sarışın olduğunu hatırlattım

kendi kendime. Ne olursa olsun, şimdi merakım zorlayıcı olmuştu, yüzünü görmeye can atıyordum. Bunun gerçekleşebilmesi için başını kaldırıp bana doğru bakması gerekecekti.

Yolcuların ileri hareketi kesilmişti. Üniformalı adamlar gemiye çıkıp yolcuların arasında kendilerine yol açtılar; bağırarak sert emirler veriyor, muhafıza yer istiyorlardı. Uzun boylu bir adama yer açıldı, sarı saçlı, sert, şahinimsi bir Kuzeyli yapısında, yakışıklı, yanındakilerin arasında boyu fark edilen biriydi. Kibirli tavırları, başkalarının duygularını toptan görmezden gelişi tatsız bir izlenim doğuruyordu. Eleştirimi sezmiş gibi bir saniye süzdü beni. Gözleri ürkütücü parlak mavi buz parçalarıydı. Gri ceketli kıza yöneldiğini gördüm, onu görmemiş olan tek kişiydi kız. Geri kalan herkes gözünü dikmiş, ona bakıyordu. "Ne duruyorsun burada? Uyuyor musun?" diye bağırdığında, kız dehşetle ürkmüş gibi geri döndü. "Çabuk ol! Araba bekliyor." Yaklaşıp kıza dokundu. Gülümsüyordu, ama sesinde ve davranışında bir tehdit iması yakaladım. Kız tereddüt ediyordu, onunla gitmeye gönülsüz gibiydi. Adam kollarını ona doladı, görünüşte dostça, ama aslında arzusu hilafına ileri zorluyor, toplanmış seyreden insanların arasından kendisiyle birlikte çekiyordu onu. Kız hâlâ yukarı bakmamıştı, yüz ifadesini göremiyordum, ama ince bileğindeki demir pençeyi tahmin edebiliyordum. Başkalarından önce ayrıldılar gemiden, hemen ardından da büyük bir siyah arabayla gittiler.

Orada taşlaşmış gibi dikilmekteydim. Şimdi aniden bir karar verdim. Bir kez denemeye değer görünüyordu. Kızın yüzünü görmemiştim gerçi... Ama ne olursa olsun, takip edecek başka bir ipucu yoktu elimde.

Koşa koşa kamaraya indim, muhasebeciyi çağırttım, planlarımı değiştirdiğimi söyledim ona. "Burada karaya çıkıyorum." Bana aklımı kaçırmışım gibi baktı. "Nasıl isterseniz." Kayıtsızca

omuzlarını silkti, ama bir gülümseme başlangıcını da tamamen gizleyemedi. Parasını zaten almıştı. Şimdi yolculuğun geri kalan bölümü için başka birinden ikinci bir ücret alabilirdi.

Çıkarmış olduğum çok az şeyi aceleyle valizime tıktım.

üç

Valizim elimde şehre doğru yürüdüm. Sessizlik zorla girmişti şehre. Hiçbir şey hareket etmiyordu. Tahribat tekneden göründüğünden çok daha büyüktü. Tek sağlam bina yoktu. Eskiden evlerin bulunduğu boş alanlarda enkazlar yığılıydı. Duvarlar ufalanmıştı; basamaklar yükselip havada kesiliyordu; kemerler derin kraterlere açılıyordu. Bu toplu yıkımı onarmak için çok az şey yapılmıştı. Sadece ana caddeler molozdan arınmış durumdaydı, gerisi ortadan silinmişti. Hayvan izlerine benzeyen, ama insanların yaptığı, belirsiz izler kıvrılıyordu enkazların arasında. Boş yere bana yol gösterecek birini aradım. Bütün alan terk edilmiş görünüyordu. Sonunda bir tren ıslığı beni istasyona yöneltti; yıkıntılardan kurtarılmış malzemeyle yapılmış küçük, eğreti bir binaydı; bana ıskartaya çıkarılmış bir film setini hatırlattı. Burada bile bir hayat belirtisi yoktu, oysa galiba henüz bir tren kalkmıştı. Buranın gerçekten kullanıldığına inanmak zordu, gerçekten işler durumda bir şey bulunduğuna da. Çevremde ve içimdeki bir gerçek belirsizliğinin farkındaydım. Gördüklerimin hiç derinliği yoktu, tamamen sis ve naylondandı, arkasında hiçbir şey yoktu.

Perona doğru devam ettim. Ray döşemek için yıkıntıların bazılarını dinamitlemişlerdi herhalde. Şehirden çıkan tek hattı görebiliyordum, köknar ormanına girmeden önce bir açık arazi şeridini kesiyordu. Dünyayla bu zayıf bağlantı hiç de güven verici

değildi. Dünyanın ilk ağaçların hemen ardında bittiği hissine kapıldım. Hemen geride dağlar yükseliyordu. Bağırdım, "Kimse yok mu?" Bir yerden bir adam çıktı, tehditkâr bir hareket yaptı. "Sınırı geçiyorsun – defol!" Tekneden yeni indiğimi ve bir oda bulmak istediğimi açıkladım. Düşmanca, şüpheyle, kabaca, hiçbir şey demeden, beni süzdü. Ana caddeye yol sordum. Güç bela anlayabildiğim kasvetli bir sesle bir iki sözcük mırıldandı; bu arada, sanki Mars'tan düşmüşüm gibi, süzmeye devam ediyordu beni.

Elimde çantam, yürümeye devam ettim, insanların sağa sola gidip geldiği açık bir meydana geldim. Erkeklerin siyah tünikleri şimdiye kadar gördüklerimin çeşitlemeleriydi, tünik giyenlerin çoğu da bıçak ya da silah taşıyordu. Kadınlar da siyah giyiyordu, kasvetli bir etki doğuruyordu bu. Bütün yüzler bomboş ve somurtkandı. İlk kez bazı binaların meskûn olduğunu gösteren işaretler gördüm, birkaçının pencerelerinde cam bile vardı. Pazar barakaları ve küçük dükkânlar vardı; üstünkörü toparlanmış yıkıntıların bazılarına ahşap kulübeler ve sundurmalar eklenmişti. Meydanın ucunda açık bir kahve vardı, bir de sinema vardı, kapalıydı, bir yıllık, yırtık pırtık bir program reklamı asılıydı. Besbelli şehrin yaşayan kalbi burasıydı; geri kalanı ölü geçmişin kalıntılarıydı sadece.

Bir oda istemeden önce iyi ilişkiler kurmayı umarak, kahvenin sahibini benimle içmeye davet ettim. Bütün bu insanlar dar görüşlü ve şüpheci, yabancılara karşı da düşman görünüyorlardı. Erikten yapılmış yerli brendi içtik, kuvvetli ve kızıştırıcıydı, soğuk iklim için iyi bir içki. İri, sağlam yapılı bir adamdı kahveci, köylüden daha iyiydi. Önce güçlükle söz alabildim ağzından, ama ikinci bardaktan sonra niçin geldiğimi soracak kadar rahatladı. "Buraya kimse gelmez; yabancıları çekecek bir şeyimiz yok – sadece harabeler." "Şehrinizin harabeleri ünlüdür" dedim, "Benim geliş sebebim de bu. Bir bilim derneği için onları araştırıyorum."

Bunu söylemeye daha önceden karar vermiştim. "Başka ülkelerdeki insanların ilgilendiğini mi söylüyorsunuz yani?" "Elbette. Bu şehir tarihi önemi olan bir yer." Beklediğim gibi gururu okşanmıştı. "Bu doğru. Zafer dolu bir savaş tarihimiz var." "Ayrıca bir de keşif tarihi. Bu yakınlarda, uzun gemilerinizin Atlantik'i geçtiğini ve yeni dünyaya ilk ulaşanlar olduğunu gösteren bir harita bulunduğunu biliyor muydunuz?" "Harabelerde buna delil bulmayı umuyorsunuz yani?" Hiç aklıma gelmemişti, ama onayladım. "İzin almam gerektiğini biliyorum tabii; her şey düzgün olmalı. Maalesef başvurulacak adamın kim olduğunu bilmiyorum." Tereddütsüz cevap verdi: "Muhafıza sormalısınız. Her şeyi o kontrol eder." Beklenmedik bir şanstı bu. "Onunla nasıl temasa geçebilirim?" Gözümün önünde bir kızın ince bileğini kavrayan, kırılgan çıkık kemikleri ezen, demirden bir el vardı. "Çok basit. Yüksek Ev'deki sekreterlerin birinden randevu alırsınız." Bu kısmet beni sevindirmişti. Ben beklemeye ve bu adamı görme şansını elde etmek için bir plan yapmaya hazırlanmıştım; şimdi fırsat daha başlangıçta ortaya çıkmıştı.

Oda meselesi de sorunsuz halloldu. Şansım yaver gitmeye devam ediyordu. Kahveci kendisi bana yer veremiyordu ama yakında oturan kız kardeşinin kiralayabileceğim boş bir odası varmış. "Kardeşim duldur, ekstra paraya ihtiyacı olabilir, anlıyorsunuz ya." Ona telefon etmek için çıktı; bayağı uzun bir süre ortadan kaybolduktan sonra döndü, işi ayarladığını söyledi. İki ana öğünümü kahvede o verecekti; kahvaltı odama getirilecekti. "Orada çalışırken rahatsız olmazsınız, çok sakindir. Ev caddenin aksi yönüne bakar, denize karşıdır; hem *oraya* kimse gitmez." Adamın işbirliği değerliydi, bu yüzden konuşmayı sürdürmek için insanların neden fiyordun civarından uzak durduklarını sordum. "Çünkü dipte yaşayan ejderden korkuyorlar." Ona baktım, şaka yaptığını düşünüyordum; ama yüzü alabildiğine ciddiydi,

sesi renksizleşmişti. Telefonu olan ve ejderlere inanan biriyle hiç karşılaşmamıştım. Bu beni eğlendirdi, gerçekdışılık duyguma da katkıda bulundu.

Odanın karanlık olduğu ve rahat ya da kullanışlı olmaktan uzak bulunduğu görülüyordu. Yeterince sıcak değildi. Yine de, bir yatağı, bir de masası ve sandalyesi vardı – temel ihtiyaçlar yani. Başka hiçbir konfor bulunamayacağına göre, bu odayı bulmakla şanslıydım. Kadın kardeşinden daha yaşlı ve daha az görmüş geçirmiş görünüyordu, yaptıkları uzun telefon konuşmasında adam onu arzusu hilafına beni evine almaya ikna etmiş olmalıydı. Kadın yalnız yaşadığı eve bir yabancıyı kabul etme konusunda besbelli gönülsüzdü; kuşkucu hoşnutsuzluğunu hissedebiliyordum. Belayı savmak için, istediği fahiş fiyatı sorgusuz sualsiz ödedim, bir haftalık peşin.

Dış kapı için bir kopya yaptıracağımı söyleyerek, anahtarları istedim; bağımsız olmak zorundaydım. İki anahtar getirdi, ama bana sadece kendi odamın anahtarını verdi, ötekini avcunda gizliyordu. Onu da vermesini söyledim. Reddetti, üsteledim. İnatlaştı ve mutfağa çekildi. Peşinden gidip anahtarı zorla aldım ondan. Bu tarz davranışlardan pek hoşlanmazdım, ama bir ilke gerekiyordu. Bana bir daha karşı koyamazdı artık.

Dışarı çıktım ve şehri keşfederek gezip dolaştım: çöküşün şekilsiz şekilleri arasında sessiz duran boş sokaklar, bardakeriği rengi denize uzanan yıkık kaleler, büyük surun çöktüğü yerde bir dev merdiveninin, yekpare bölümler halinde çöken, kocaman basamakları. Her yerde, hazır ve nâzır harabeler, çökmüş istihkâmlar: savaşçı, kan dökücü bir geçmişin tanıkları. Daha yakın tarihli yapılar aradım. Hiç yoktu. Azalan nüfus, kaybolmuş bir savaşçı üstünlüğün harabelerinde fareler gibi yaşıyordu. Bir yer oturulmaz hale gelince sakinleri başka bir yere taşınıyordu. Topluluk yavaş yavaş yok oluyordu, sayıları her yıl azalı-

yordu. Onlara yetecek kadar parçalanmış bina vardı. Oturulan binaları ayırt etmek başlarda zor oldu; oturulma belirtilerini aramayı öğrendim, takviye edilmiş kapı, tahtayla kapatılmış pencereler.

Yüksek Ev'deki muhafızla görüşmek için bir randevu aldım; şehre hâkim, en yüksek noktada yapılmış kale gibi bir kütleydi bina. Kararlaştırılan vakitte, eve giden tek yol olan dik bir yolu tırmanıyordum. Burası dışarıdan silahlı bir kale gibi görünüyordu, heybetli masif kalın duvarlar, pencere yok, yüksekte makineli tüfekler için hazırlanmış olabilecek birkaç dar yarık. Bataryalar girişi yandan kuşatıyordu, açıkça yola yöneltilmişti. Özellikle kullanılmaz durumda görünmüyorlardı ama, eski bir seferin kalıntısı olduklarını tahmin ettim. Telefonda bir sekreterle konuşmuştum; ama şimdi siyah tünikli dört silahlı koruma tarafından karşılandım, uzun bir koridor boyunca ikisi önde ikisi arkada yürüyerek eşlik ettiler bana. Karanlıktı. Yukarıda, gün ışığının incecik kalemleri, dış duvardaki yarıklardan girmiş, değişik yönlere yayılarak, öteki koridorların, dehlizlerin, merdivenlerin, farklı düzeylerdeki köprüye benzer sahanlıkların anlık görünüşlerini açığa çıkarıyordu belli belirsiz. Görünmeyen tavan çok yüksek olmalıydı, bina yüksekliğinde, çünkü bütün bu hayal meyal dallanıp budaklanmalar çok yüksekteydi. Bir görünüşün ucunda bir şey hareket etti: bir kız figürü. Gümüşsü saçları her basamakta dağılıp karanlıkta ışıldayarak bir merdiveni çıkmaya başladığında, peşinden atıldım.

Kısa ve dik merdiven, büyük, çok az mobilyalı, cilalı döşemesi dans pisti gibi çıplak bir odaya çıkıyordu sadece. Doğadışı sessizlikle hemen çarpıldım, havada tuhaf bir susmuşluk vardı, kızın hareketlerini fare tırmalamalarına indirgiyordu bu. Dışarıdan ya da binanın öbür bölümlerinden içeri tek bir ses bile gelmiyordu. Çok şaşırdım, sonra odanın ses geçirmez olduğunu, olanların

odanın dört duvarı dışında duyulmayacağını akıl ettim. O zaman kıza neden özellikle bu odanın ayrıldığı birden açığa çıktı.

Yataktaydı, uyumuyor, bekliyordu. Yanı başındaki lambadan pembemsi, hafif bir parıltı geliyordu. Geniş yatak bir platformun üstündeydi, yatak ve platform aynı şekilde koyun postuyla örtülüydü ve neredeyse duvar boyunca giden büyük bir aynaya dönüktü. O burada yalnızdı, kimsenin onu işitemeyeceği bu yerde, kimsenin onu işitmesinin *istenmediği* bu yerde, bütün ilişkilerden koparılmıştı, tamamen savunmasızdı, kapıyı çalmadan, tek söz etmeden, soğuk çok parlak mavi gözleri onun camdaki gözlerinin üzerine çullanarak içeri giren adamın insafına bırakılmıştı. Gözlerini mesmerize olmuş gibi sessizce aynaya dikmiş, hareketsiz büzülüyordu yerinde. Adamın gözlerindeki hipnotik güç, yıllar boyu durmadan itaate zorlayan annesinin zaten zayıflattığı iradesini yok edebilirdi. Çocukluktan beri bir kurbanın düşünce ve davranış kalıbına uymaya zorlanmıştı, adamın onu tamamen ele geçirebilecek olan saldırgan iradesine karşı savunmasızdı. Bunun gerçekleştiğini görüyordum.

Adam telaşsız adımlarla yatağa yaklaştı. Üstüne eğilene kadar kız kımıldamadı, kaçmaya çalışırmış gibi şiddetle döndüğünde de yüzünü yastığa gömdü. Adamın eli uzandı, omzunun üzerinde kaydı, güçlü parmaklar çene kemiği boyunca yürüdü, kavradı, eğdi, yukarı doğru zorladı kızın başını. Kız, ani bir dehşet içinde, çılgınca kıvrılıp bükülerek, adamın kuvvetine karşı mücadele ederek, şiddetle direniyordu. Adam hiçbir şey yapmıyor, dövüşmeyi sürdürmesine izin veriyordu onun. Kızın güçsüz çabaları onu eğlendiriyordu, bunların çok sürmeyeceğini biliyordu. Onun yüzünü hep hafif ama kaçılmaz bir basınçla eğerek, o kendini tüketirken eğlenir bir tavırla yarı gülümseyerek, sessizce bakmayı sürdürdü.

Kız birdenbire pes etti, tükenmiş, yenik; soluk soluğaydı, yüzü ıslanmıştı. Adam kavrayışını hafifçe sıkılaştırdı, onu doğruca

kendisine bakmaya zorladı. İşi bitirmek için, büyümüş gözlerine ısrarla baktı, onları kendi kibirli, buz mavisi bakışına zorladı. Kızın teslimiyet anıydı bu; soğuk mavi mesmerik derinliklere düşüp orada boğulmuş gibi olduğu bu noktada direnme çöktü. Şimdi hiç iradesi kalmamıştı. Adam ona ne isterse yapabilirdi.

Adam daha öne eğildi, yatağa diz çöktü, kızın omuzlarındaki elleriyle onu aşağı bastırdı. Iradesiz, itaat etti kız ona, hatta işi vücudunu onunkine yanaştıran uysal küçük hareketler yapmaya kadar vardırdı. Sersemlemişti, ne olup bittiğini güçlükle anlıyordu, normal bilinç durumu kesintiye uğramıştı, kaybolmuştu, teslimiyetinin doğasını anlamıyordu. Adam sadece eğlencesiyle meşguldü.

Sonra kız hareket etmez oldu, hiç hayat belirtisi göstermiyordu, bozulmuş yatakta morgda bir masadaymış gibi apaçık yatıyordu. Çarşaflar ve battaniyeler döşemeye saçılmıştı, sekinin kenarından aşağı iniyordu. Kızın başı yatağın kenarından biraz anormal bir şekilde sarkıyordu, boyun şiddeti düşündürecek şekilde hafifçe bükülmüştü, parlak saçlar adamın elleriyle bir çeşit ip gibi bükülmüştü. Adam, avı üzerindeki hakkını savunarak, eli onun üstünde, oturuyordu. Parmakları, kalçalarda ve göğüslerde oyalanarak, çıplak gövdesinden geçerken kız uzun, acılı bir ürpertiyle sarsıldı; sonra tekrar hareketsizleşti.

Adam onun başını tek elle kaldırdı, bir an yüzüne baktı, sonra başı yastığın üstüne düşmeye bıraktı: baş düştüğü gibi kaldı. Adam ayağa kalktı, yataktan uzaklaştı; ayağı bir battaniye kıvrımına takıldı, adam onu tekmeleyip kapıya gitti. Odaya girdiğinden beri tek söz etmemişti, kapanan kapının hafif tıkırtısı dışında, sessiz ayrıldı odadan. Kız için bu sessizlik adam konusundaki en dehşet verici şeylerden biriydi, bir şekilde adamın onun üzerindeki gücüyle birleşiyordu.

Nereye götürülmekte olduğumu merak ediyordum. Burası devasa boyutlardaydı. Geçitler dolana dolana gidiyordu. Kayalara

oyulmuş yeraltı hücrelerinin tepe kapaklarını geçtik. Bu kafeslerin duvarları su içindeydi, gürültülü bir sızıntı vardı. Daha da derindeki zindanlara tehlikeli merdivenler iniyordu. Birkaç çift koca kapıdan geçtik, önlerindeki nöbetçiler açıyor, ötekiler de arkamızdan gürültüyle kapıyordu bunları.

Muhafız beni kibar bir odada kabul etti. Oda ferah ve iyi oranlıydı, ahşap döşeme eski avizeleri yansıtıyordu donuk donuk. Pencereler, uzaktaki fiyorda inen parka benzer arazilerin üzerinden, şehrin aksi yöne bakıyordu. Adamın üstüne mükemmel uyan siyah tüniği en iyi malzemeden yapılmıştı, uzun çizmeleri ayna gibi parlıyordu. Bilmediğim bir nişanın renkli kurdelesini takmıştı. Bu sefer izlenimim daha bir lehinde oldu; hoşlanmadığım kibirli görünüş daha az göze çarpıyordu, ama doğuştan yönetici, yasasını kendi koyan, alışılmış standartlarla yargılanamaz biri olduğu açıktı. "Sizin için ne yapabilirim?" Beni resmi bir nezaketle karşıladı, mavi gözleri doğruca yüzüme bakıyordu. Ona hazırladığım hikâyeyi anlattım. Gerekli izinleri hazırlayıp imzalamayı hemen kabul etti. Onları yarın alacaktım. Kendi isteğiyle, araştırmalarımda bana yardım edilmesini sağlayacak bir not eklemeyi önerdi. Bu bana aşırı göründü. "Bu insanları bilmezsiniz" dedi, "Doğuştan kanunsuzdurlar, yabancılara karşı da doğuştan gelen bir nefretleri vardır, yaşayışları şiddetli ve eski usuldür. Daha modern davranışlar getirmek için çok uğraştım. Ama nafile, Lut'un tuz sütunundaki karısı gibi gömülmüşler geçmişe; onları oradan koparamazsınız." Ona teşekkür ettim; aynı anda nöbetçileri düşünüyordum, onun aydınlanmış görünüşüne pek de uygun görünmüyorlardı.

Ziyaretim için tuhaf bir zaman seçtiğimi belirtti. Sebebini sordum. "Buz çok yakında burada olacak. Liman donacak, bağlantımız kesilecek." Yüzüme mavi bir bakışla baktı. Söylenmemiş bir şey vardı. Parlak gözleri bir tikle kırpışıyordu, gözleri mavi

alevler yayıyor gibiydi o zaman. Devam etti: "Burada beklediğinizden daha uzun süre sıkıntı çekebilirsiniz." Yine o keskin bakış, daha fazla bir şey ima ediliyormuş gibi. Ona "Sadece bir hafta kadar buradayım" dedim, "Yeni bir şey bulmayı ummuyorum. Daha çok atmosfer yakalama meselesi." Başlangıçtaki tiksintime rağmen, birden onunla tuhaf bir bağlantı duygusuna kapıldım, sanki aramızda kişisel bir bağ varmış gibi. Bu duygu o kadar beklenmedik, anlaşılmaz ve şaşırtıcıydı ki, ne kastettiğimi tam bilmeden, ekledim: "Lütfen beni yanlış anlamayın." Sevinmiş görünüyordu, gülümsedi ve bir anda daha dostça davranmaya başladı. "Demek aynı dili konuşuyoruz. Güzel. Geldiğinize sevindim. Bu ülkede ileri uluslarla daha yakın ilişkiye ihtiyacımız var. Bu bir başlangıç." Ne konuştuğumuz hâlâ biraz bulanık, ona tekrar teşekkür ederek, gitmek için ayağa kalktım. Elimi sıktı. "Bir akşam gelip yemeğe kalmalısınız. Bu arada size daha fazla hizmette bulunabilirsem bana haber verin."

Sevinçten uçuyordum. Şansım devam ediyordu. Amacıma şimdiden ulaşmış gibiydim, kızı görmek için kesin bir şansım vardı. Akşam yemeği daveti gerçekleşemezse, adamın son önerisini her zaman değerlendirebilirdim.

dört

Imzalı izinler ertesi gün geldi. Muhafız her yardımı göreceğimi belirten bir ek cümleyi de parafe etmişti. Kahve sahibini etkiledi bu, mesajı yayma işini de ona bıraktım.

Şehirde notlar almaya başladım; yaptıklarım ikna edici ve titiz olmalıydı. Ara sıra, şarkı söyleyen büyüleyici lemurlar hakkında yazmayı düşünmüştüm belli belirsiz; şimdi hatıra solup gitmeden onları anlatmak için mükemmel bir fırsatım vardı. Her gün biraz çevrem hakkında, biraz fazla da öbür konu hakkında yazıyordum. Yapılacak başka bir şey yoktu, yoğun bir ilgiye dönen ve beni saatlerce meşgul eden bu uğraşı olmasa sıkılırdım. Zaman şaşırtacak kadar hızlı geçiyordu. Bazı bakımlardan evimde olduğumdan daha iyi durumdaydım. Aşırı bir soğuk vardı, ama odamda sıcaktaydım, soba için günlük kütük ihtiyacım sağlanıyordu. Büyük ormanlara yakın olduğu için, burada yakıt sorunu olmuyordu. Durmadan daha da yaklaşan buzu düşünmek çok rahatsız ediciydi. Ama şimdilik liman açık durumdaydı, ara sıra gemiler gelip gidiyordu. Bunlardan bazen, bol ama çeşitten yoksun olan, kahvedeki yemeklerimi takviye edecek birkaç değişik yiyecek edinmeyi başarıyordum. Yemeğimin ana odaya bağlı bir çeşit çıkmada verilmesini ayarlamıştım, burada gürültü ve dumandan uzaktım ve bir ölçüde mahremiyetim oluyordu.

Harabeler arasında yaptığım sanılan iş, Yüksek Ev'i fark edilmeden gözlem altında tutmamı sağlıyordu. Kızı bir kere bile göremedim, sadece birkaç kez muhafızı, hep korumalarının eşliğinde, dışarı çıkarken gördüm. Her zaman doğruca büyük arabasına atlıyor ve müthiş bir hızla götürülüyordu. Bu önlemlere siyasi hasımlardan gelen tehditlerin yol açtığına hükmettim.

İki üç gün sonra sabırsızlanmaya başladım. Hiçbir yere varamıyordum ve zaman azalmıştı. Kızın Yüksek Ev'den çıktığı hiç görülmediğine göre benim içeri girmem gerekiyordu. Ama hiç davet gelmiyordu. Muhafız beni öğle yemeğine götürmesi için korumalarından birini gönderdiğinde, ben ona tekrar yaklaşmak için en iyi bahaneyi bulmaya çalışıyordum. Adam öğleyin kahveye giderken yolumu kesti. Önceden haber verilmemesinden ve davetiyenin de verilişinin de buyurgan üslubundan hoşlanmadım. Davetten çok bir emirdi, ben de kendimi itiraz etmeye mecbur hissederek, yemek hazırlanmış olduğu ve tam o sırada beni beklediği için iptalinin pek mümkün olmadığını söyledim. Koruma, bana cevap vermek yerine, bağırdı. Birdenbire ortaya iki siyah tünik daha çıktı: bunları giyenlerden biri kahve sahibine durumu açıklamaya gönderildi, bu arada öbürü de karşıma dikilip kaldı. Şimdi bu çifte eşlikle gitmekten başka seçeneğim yoktu. Böyle yaptığıma memnundum tabii, benim istediğim de buydu. Ama daha az zorbaca bir davranışı yeğlerdim.

Muhafız beni doğruca yirmi kişi için hazırlanmış uzun bir masanın bulunduğu büyük bir yemek salonuna götürdü. Başta duran ve heybetli bir figür olan kendi sandalyesini aldı. Ben onun yanına oturtuldum. Karşıda üçüncü bir yer vardı. Oraya göz attığımı görünce şöyle dedi: "Ülkenizden genç bir hanım arkadaş benimle kalıyor; onunla tanışmanın hoşunuza gidebileceğini düşündüm." Sakin bir ifadeyle memnun olacağımı söylediğim sırada delici bakışlarından biriyle baktı bana. İçin için sevinçten

uçuyordum; neredeyse gerçek olamayacak kadar iyiydi, şansımın doruk noktasıydı, kızı görmek için numara yapmaktan kurtulmuştum.

Buzlanmış bir sürahide Dry Martiniler getirildi. Hemen ardından içeri biri girdi, bir şeyler fısıldayarak muhafıza bir not verdi. Nottaki bir iki sözcüğü okurken adamın yüzü değişti, kâğıdı tekrar tekrar, küçücük parçalara ayırana kadar yırttı, "Öyle görünüyor ki gencimiz keyifsiz." Kibarca bir şeyler mırıldanarak hayal kırıklığımı gizledim. Öfkeyle kaşlarını çatıyordu, belli ki en küçük şeyde bile kendisine karşı gelinmesine katlanamıyordu; öfkesi havaya siniyordu. Bana başka bir şey söylemeyerek fazla takımların kaldırılmasını işaret etti, bardaklar ve çatal bıçaklar anında gözden kayboldu. Yemek sunuldu, ama o tabağındakine hemen hemen hiç dokunmadı, kâğıt parçalarını sıkılı yumruğunda ezip hamur ederek oturdu. Beni görmezden gelişi uzadıkça giderek daha da sıkılıyordum, beni getirtişindeki despot tavra eklenen bu kabalığa da özellikle içerlemiştim. Kalkıp gitmek istiyordum, ama biliyordum ki bu aşamada ilişkileri koparmak zararlı olabilirdi. Kendimi oyalamak için kızı düşündüm, yokluğundan belki de benim sorumlu olduğuma karar verdim; kim olduğumu tahmin etmiş olmalıydı, baştan beri bilmiyorduysa eğer. Onu yukarıda sessiz bir odada tek başına hayal etmeye çalışıyordum. Ama millerce uzakta gibiydi, bir düş figürü, erişilmez ve gerçekdışı.

Muhafız yavaş yavaş sakinleşti, ama ifadesi tehditkârlığını sürdürüyordu. Once ben konuşmayacaktım, varlığımı kabul etmesini bekliyordum. Mükemmel bir kuzu budu dağıtılmıştı, onu yediğimiz sırada birden araştırmalarımdan söz açtı. "Araştırmalarınızı benim civarımdaki harabelerle sınırladığınızı görüyorum." Aptallaştım, gözlendiğimi anlamamıştım. Şansıma, hazır bir cevap vardı. "Bildiğiniz gibi, bunlar hep yönetim binaları olmuş-

tur, bu yüzden ilginç bir şey bulunması burada başka bir yerden daha muhtemel." Bir şey demedi, ama rakibi oyunda şüpheli bir sayı yapan bir oyuncu sesi çıkardı. Cevabımın onu tatmin edip etmediğini anlayamadım.

Masaya kahve kondu ve şaşırtıcı bir şekilde herkes odadan çekildi. Kendimi endişeli hissettim, bana özel olarak söylenecek nesi olabileceğini tahmin edemiyordum. Tavrı sertleşmiş gibiydi; heybetli, soğuk ve uzak görünüyordu. Uğursuz bir tavırla "Bana oyun etmeye çalışanlar çoğu kez pişman olur; ben kolay faka basmam" dediğinde, daha önce samimiyet göstermiş olduğuna inanmak zordu. Sesi kontrollü ve sakindi, ama daha önce bir vesileyle o seste yakaladığım tehdit açığa çıkmıştı. Ne kastettiğini anlayamadığımı söyledim; bu açık ima bana uymuyordu. Hissettiğimden fazla bir soğuklukla geri çevirdiğim, upuzun bir bakışla boyun eğdirdi bana. Bir tehlike ve düzenbazlık halesi çevreliyordu onu, tetikteydim.

Fincanını yana iterek dirseklerini masaya dayadı, yüzünü benimkine yaklaştırdı ve tek söz etmeden sabit bir bakışla bana bakmayı sürdürdü. Gözleri ürkütücü bir şekilde parlıyordu, bana egemen olmaya çalıştıklarını hissedebiliyordum, gözlerimi indirmemek çok zor geldi. Bir vakitler hipnoz çalışmış olmalıydı: devamlı bir direnme çabasını sürdürmek zorundaydım. Biraz geri çekilip pervasızca "Benim için bir şey yapmanızı istiyorum" dediğinde kurtuluşum oldu. "Yahu, ben sizin için ne yapabilirim ki?" Şaşırmıştım. "Dinleyin. Burası küçük, fakir, geri kalmış bir ülke, kaynakları yok. Bir zaruret halinde, büyük güçlerin yardımı olmazsa mahvoluruz. Yazık ki büyük güçler bize ilgiye değmeyecek kadar önemsiz gözüyle bakıyor. Hükümetinizi sadece coğrafî konumumuzla bile yararlı olabileceğimize ikna etmenizi istiyorum. Gerekli nüfuza sahip olduğunuzu farzediyorum, öyle midir?" Öyle olduğunu sanıyordum; ama afallamıştım, böyle bir

şey beklemiyordum. İçgüdüm buna karşıydı, söze şöyle başladım: "Bu tarz bir şey hiç de benim işim değil–" Sabırsızca sözümü kesti: "Ben sizden sadece politikacılarınıza bizimle işbirliğinin avantajlarını göstermenizi istiyorum. Kolay olacak. Tek yapacakları haritaya bakmak." Daha ne diyeceğimi düşünemeden, artan bir sabırsızlıkla yeniden üstüme geldi: "E, yapacak mısınız?" Üstün gelme alışkanlığı ve kişisel manyetizması reddetmeyi imkânsızlaştırıyordu; neredeyse iradesizce bir kabul sesi çıkardım. "Güzel. Anlaştık demektir. Tabii uygun bir karşılık alacaksınız." Sanki meseleyi perçinlermiş gibi, ayağa kalktı ve elini uzatıp ekledi: "Zemin hazırlamak için hemen yazsanız iyi olur." Küçük bir gümüş çan aldı ve şiddetle çaldı, odaya insanlar doluştu. Onları karşılamaya giderken gelişigüzel bir baş hareketiyle yol verdi bana. Kendimi kafam karışmış ve huzursuz hissediyordum, oradan çıktığıma memnun oldum. Olayların aldığı bu yeni hali sevmemiştim. Şansımın değiştiği izlenimine kapılıyordum.

Bir iki gün sonra büyük arabası yanımda durdu ve muhafız dışarı baktı, kürk astarlı muhteşem bir palto giymişti. Benimle konuşacakları varmış; Yüksek Ev'e gelir miymişim? Arabaya bindim, girişe doğru hızla yola çıktık.

Onunla konuşmak için bekleyen insanlarla dolu bir odaya girdik: ötedeki bir odaya girebilmemiz için korumalar onları geri ittiler. Adamlarını dışarı çıkarmadan önce "Bu herifi beş dakika sonra savın" diye mırıldandığını duydum. Bana da şöyle dedi: "Anlaşmamız hakkında birine yazdığınızı farz ediyorum." Kaçamak bir şeyler mırıldandım. Tamamen farklı bir tonda patladı: "Postane bana yararlı biriyle haberleşmediğinizi bildiriyor. Sizi sözünün eri bir adam sanmıştım: galiba yanılmışım." Bir tartışmaya meydan vermemek için, hakarete hiç aldırmadım, sükûnetle cevap verdim: "Anlaşmadan ne alacağımı henüz duymadım." Tersçe, koşullarımı belirtmemi söyledi. Daha az düş-

manca davranmasını sağlamayı umarak samimi, sade bir tavırla konuşmaya karar verdim. "Bu hazırlıktan sonra benim ricam söz edilmeye değmeyecek kadar önemsiz görünüyor." Ona umduğumun dost bir tebessüm olduğunu söyledim. "Sadece bu: misafirinizin eski bir tanıdığım olabileceğine inanıyorum, bunu anlamak için de onunla tanışmak isterdim." Çok fazla ilgili görünmemeye dikkat etmiştim.

Hiçbir şey demedi, ama sessizliğinin ardındaki muhalefeti hissedebiliyordum. Bizi öğle yemeğinde tanıştırmayı kurduğu günden bu yana tutumunda bir değişiklik olmuştu besbelli. Artık bu karşılaşmayı kabul etmeyeceğinden emindim.

Birden zamanı hatırlayarak saatime baktım. Beş dakika neredeyse geçmişti. Korumaların emirlere uyarak içeri girip beni dışarı atmalarını beklemeye hiç niyetim yoktu, ayrılmak için açılış hareketleri yapmaya başladım. Benimle kapıya geldi, elini, gitmemi engelleyerek, tokmağın üstünde tuttu. "Pek iyi değil, insanlarla karşılaşmaktan da tedirgin oluyor. Sizi görüp görmeyeceğini sormam gerekir." Karşılaşmanın gerçekleşmesine izin vermeyeceğine ikna olmuştum, yeniden saatime baktım. Sadece bir dakika kalmıştı. "Şimdi gerçekten gitmem lazım. Zaten çok vaktinizi aldım." Beklenmedik gülüşü beni şaşırttı; kafamdan neler geçtiğini anlamıştı herhalde. Hali birdenbire değişmiş gibiydi, tavırları bir anda rahatladı. Bir kez daha bir an için onunla bir iç bağlantım olduğu yolunda belirsiz bir duygunun farkına vardım. Kapıyı açtı ve dışarıda dikilen adamlara bir emir verdi, adamlar selam verip koridor boyunca uygun adım yürüdüler, çizmeleri cilalı döşemede güm güm ötüyordu. Sonra bana döndü, iyi niyetini göstermek istermiş gibi, "Şimdi ona gidebiliriz, eğer isterseniz" dedi, "Ama önce onu hazırlamam gerekir."

Beni tekrar kalabalık bekleme odasına götürdü, herkes, onunla konuşmak arzusuyla, sağa sola saldırıyordu burada. En yakı-

nındakilere gülümseyip dostça bir iki söz söyledi, onları beklettiği için özür dilerken genellikle sesini yükseltiyordu, hepsinden birkaç dakika daha sabretmelerini rica etti, sırası gelince herkesin dinleneceğine söz verdi. Odanın her yerinden duyulabilecek bir tonda sordu, "Niye burada müzik yok?", sonra da astlarından biriyle keskin bir sesle konuştu. "Biliyorsunuz, bu insanlar benim misafirlerim. Beklemeleri gerekiyor ama en azından onları ağırlamaya çalışabiliriz." Bir yaylılar dörtlüsünün notaları odayı doldurmaya başladı, odadan çıkarken de bizi izledi.

Birkaç nöbetçiyi daha geçerek yol gösterdi, dolanan koridorlar boyunca uzun adımlarla yürüyordu önümde, bir aşağı bir yukarı koşar adım birkaç sahanlık geçtik. Bütün yapabildiğim ona ayak uydurmaktı. Benden çok daha iyi bir fiziksel durumdaydı, bu durumu sergilemekten de hoşlanır gibiydi, bana dönüyor, gülüyor, sağlam bedenini gösteriyordu. Bu beklenmedik neşeye tam güvenmiyordum. Ama onun sert atlet vücudunu, geniş omuzlarını ve zarif, ince belini takdir ediyordum. Geçitler hiç bitmeyecek gibiydi. Soluğum kesilmişti, sonunda, biraz kısa bir merdivenin tepesinde dikilerek, beni beklemek zorunda kaldı. Sahanlık koyu bir gölge içindeydi. Ancak tek kişilik bir odanın dikdörtgenini seçebiliyordum, merdivenlerin sadece bu tek odaya çıktığını anladım.

Kendisi kıza durumu açıklarken bir dakika olduğum yerde kalmamı söyledi bana, hain bir sırıtmayla da ekledi: "Bu size dinlenecek zaman verir." Eli kapı kolunda, devam etti: "Anlıyorsunuz değil mi, karar vermek tamamen ona bağlı. Sizi görmek istemezse yapabileceğim bir şey yok." Kapıyı vurmadan açtı ve odanın içinde kayboldu.

Orada yarı karanlıkta bırakılmış, sıkıntılı ve uyarılmış hissediyordum kendimi. Beni bir hileyle alt etmiş gibiydi. Onun düzenleyip sunduğu bir görüşmeden beni tatmin edecek hiçbir

şey çıkamazdı. Kuvvetle muhtemeldi ki hiç gerçekleşmeyecekti bu görüşme; ya kız beni görmeyi reddedecekti, ya da o kızın beni görmesini engelleyecekti. Ne olursa olsun, kızla onun önünde, kız onun etkisi altındayken, konuşmak istemiyordum.

Dinledim, ama ses geçirmez duvardan hiçbir şey duyamadım. Bir süre sonra merdivenleri indim ve bana yolumu gösteren bir hizmetkârla karşılaşana kadar, karanlık geçitler boyunca dolandım durdum. Şanslı dönemim kesinlikle bitmiş görünüyordu.

beş

Pencerem hiçbir şeyin hareket etmediği boş bir manzaraya bakıyordu. Görünürde hiç ev yoktu, sadece çökmüş surun enkazı, karla kaplı kasvetli bir açıklık, fiyort, köknar ormanı, dağlar. Renk yok, sadece siyahtan karın nihai ölü beyazına kadar grinin tekdüze tonları. Ölü sükûneti içinde cansız su, her yöne birörnek bir kasvetle yürüyen ağaç sıraları. Birden bir hareket oldu, o sessiz gri tekdüzelikte kırmızı-mavi bir çığlık. Paltomu kaptım, kapıya saldırırken telaşla giyindim; fikrimi değiştirip pencereye döndüm, sımsıkı kapalıydı. Yukarı çekmeyi başardım, moloz yığınlarının üstüne indim, sonra pencereyi parmaklarımın ucuyla arkamdan kapadım. Donmuş çimenlerde kayarak yamaçtan aşağı koştum; en kestirme yol oydu, hem de evdeki kadından kurtarmıştım kendimi, hareketlerimi gözlediğinden kuşkulanıyordum. Fiyordun kenarından giden dar patikada hiç kimse yoktu, ama takip ettiğim kişi uzakta olamazdı. Patika ormana dalıyordu. Ağaçların altında hava birden daha soğuk ve daha karanlık oldu, ağaçlar birbirine yakın büyümüştü, siyah dalları yukarıda yoğun dallanmalarla karşılaşıyor, aşağıda da ormanaltı bitki örtüsüyle iç içe giriyordu. Yakınımda yirmi görünmez insan olabilirdi, ama köknarların arasında titreşen hayaletimsi gri ceketi görüyor, ara sıra da damalı astarının anlık görünüşünü yakalıyordum. Giyenin başı örtülü değildi: parlak saçları gümüş alevi gibi donuk donuk

parıldıyordu, ormanda titreşen bir *ignis fatuus*. Kız elinden geldiği kadar acele ediyordu, ağaçlardan kurtulmak için telaşlıydı. Ormanda sinirli oluyordu, hep dert dolu gibiydi orman. Toplaşan ağaçlar sinirini bozuyordu, kendilerini onu kuşatan siyah duvarlara çeviriyorlardı. Vakit geçti, günbatımı sonrası; çok uzağa gelmişti ve çabucak geri dönmeliydi. Fiyorda bakındı, göremedi, yolunu kaybetmişti, birden gerçekten korktu, karanlık ormanda geceye kalmaktan dehşete düştü. Yaşadığı iklim korkuydu onun; biraz şefkat görmüş olsaydı farklı olurdu. Ağaçlar hesaplı bir kötülükle onu engelliyor gibiydi. Hayatı boyunca kendisini önceden hüküm giymiş bir kurban olarak düşünmüştü, şimdi de orman olmuştu onu mahvedecek kötü güç. Ümitsizlik içinde koşmaya çalışıyordu, ama gizli bir kök ayağına takıldı, neredeyse düşüyordu. Dallar saçlarına dolandı, onu geri çektiler, çözülürken şiddetle kamçıladılar. Başından kopan gümüş saçlar siyah iğneler arasında parlıyordu; peşindekiler için, onları kurbanlarına götüren, izlenecek ipuçlarıydı bunlar. Sonunda ormandan ancak onu bekleyen fiyordu gördüğünde tamamen kurtuldu. Sudan kötü bir akıntı yükseliyordu, ilkel, vahşi, kurbanlar bekleyen, bir insan kurbana acıkmış bir şey.

Mutlak sessizlikten ve bütün çevredeki ıssızlıktan dehşete düşmüş, bir saniye sessiz dikildi. Şimdi manzaraya yeni bir vahşet siniyordu, gece yaklaşıyordu. Her tarafta kamp kurmuş orman ağaçlarının yığılmış ordularını görüyordu, yukarıda dağ duvarı top gibi dikilen ağaçlarla kaplıydı. Aşağıda fiyort, yutulmuş güneşin uğursuz ateşini püskürten, var olması imkânsız, buzlu bir yanardağdı.

Koyulaşan alacakaranlıkta her dehşet beklenebilirdi. Bakmaya korkuyordu, sudan yükselen hayaletimsi şekilleri görmemeye çalışıyordu, ama parlayarak üstüne geldiklerini hissediyor ve panik içinde kaçıyordu. Biri onu yakaladı, ektoplazma gibi yumuşak,

vıcık vıcık, yapışkan şeritlerle sardı. Bir çığlığı çılgınca zaptederek, kurtulmak için uğraştı; körlemesine, deli gibi, soluk soluğa çırpınıp durdu. Beyni kâbus içinde kapanıp kalmıştı, düşünmüyordu. Son ışık kararmasıyla, sendeleyip görünmeyen kayalara düştü, dizlerini ve dirseklerini incitti. Dikenler ellerini yırttı, yüzünü tırmaladı. Sağa sola atılışları fiyordun kıyısındaki ince buzu parçaladı ve kız buz gibi suların altında kaldı. Her soluk acı doluydu, göğsüne tekrar tekrar saplanan keskin bir bıçak. Hemen ardındaki kovalayan adımların yüksek sesli patırtısıyla dehşete düşmüş, acı çeken kendi kalp atışlarını ayırt edemez durumda, bir an bile durmaya ya da hızını kesmeye cesaret edemiyordu. Birden, sürüklenen bir kar yığınının üstünde kaydı, duramadı, derin bir kardan mezara yüz üstü kapaklandı. Ağzında karlar vardı, sonu gelmişti, tükenmişti, asla tekrar kalkamayacaktı, daha öteye gidemezdi. Zalimce gerilen kaslar acımadan yukarı zorladı onu, kaderin dayanılmaz mıknatısıyla çekilirken mücadeleyi sürdürmek zorundaydı. Sistemli zorlama en yaralanabilir durumdayken kişilik yapısını bozmuştu onun, onu bir kurban yapmıştı, mahvedilecekti, ya nesneler ya da insanlar tarafından, insanlar ya da fiyortlar ve ormanlarca; hiç fark yoktu, ne olursa olsun kaçamazdı. Uzun zaman önce ortaya çıkan onarılmaz hasar, kaderini kaçınılmaz hale getirmişti.

İleride koyu siyah bir kaya kütlesi heyula gibi dikiliyordu, bir tepe, bir dağ, siyah köknar alaylarıyla desteklenen, ışıklandırılmamış bir kale. Güçsüz elleri bir kapıyı açıp kapayamayacak kadar titriyordu, ama kaderin bekleyen güçleri onu içeri sürükledi.

Yatağında uzanmış, dinleyen bir düşmanın kulağı gibi duvara yapışmış düşman, yabancı, dondurucu karanlığı hissedebiliyordu. Mutlak sessizlik ve yalnızlık içinde, kaderinin gelişini bekleyerek, gözü aynada yatıyordu. Artık uzakta olamazdı. Ses geçirmez odada korkunç bir şey olacağını biliyordu, kimse onu kurtarma-

ya gelemezdi, gelmeyecekti bu odaya. Oda her zaman olduğu gibi düşmancaydı. Kız, korumayı reddeden duvarların, havadaki soğuk düşmanlığın farkındaydı. Yapabileceği hiçbir şey yoktu, yardım isteyebileceği hiç kimse yoktu. Terk edilmiş, çaresiz, sonu bekleyebilirdi sadece.

Bir kadın kapıyı çalmadan içeri girdi ve girişte dikildi, gösterişli, ürkütücü, siyahlara bürünmüş, bir ağaç gibi uzun boylu ve tehditkâr; peşinde başka belirsiz şekiller vardı, gölgeleri kadının arkasında kaldı. Kız bir anda celladını tanıdı, açık sebebi tahmin edemeyecek kadar masum ya da kendi düş dünyasıyla fazla meşgul durumdayken, onun düşmanlığını anlamadan hissetmişti hep. Şimdi, acımasız soğuk parlak gözler, ok gibi kurbanlarına yönelmiş, aynanın derinliklerinde yüzüyordu. *Onun* gözleriyse, iki derin dehşet çukuruydu, kâbusun sezgisel önbilgisinin korkusuyla kocaman açılıp kararmıştı. Sonra bir kader duygusu zaptetti onu: bir geri çekilme yaşadı, sürekli kötü davranışlarla sindirilmiş, itaatkâr, yıldırılmış bir çocuk oldu. Sinmiş, kadının emreden sesine baş eğmiş, kalktı, beyaz yüzü kâğıt gibi bomboş, sürçen adımlarla platformu terk etti. Kadının kolları onu kavradığında bir çığlık attı, güçsüzce savaştı. Ağzının üstüne bir el kapandı. Birkaç figür üstüne üşüştü. Her taraftan yakalandı, kabaca tutulmuş, odadan ite kaka çıkarıldı, elleri arkasına bağlandı.

Ağaçların altında hava gittikçe daha da kararıyor, kararıyordu, patikayı gözden kaybetmeye devam ediyordum. Sonunda onu tamamen kaybedip farklı bir yere geldim. Surun dibindeydim. Etkileyiciydi, sapasağlamdı, hiçbir yerinde yıkılma yoktu. Yukarıda sur boyunca dikilen nöbetçilerin siyah şekillerini gördüm. İçlerinden ikisi birbirine yaklaşıyordu, bayağı yakınımda karşılaşacaklardı. Siyah ağaçların gölgesinde, görünmeden sessizce durdum. Nöbetçilerin adımlarının sesi yüksekti, keskin ayaz her sesi büyütüyordu. Karşılaştılar, ayaklarını yere vurdular, parola

sorup karşılığını aldılar, yeniden ayrıldılar. Ayak sesleri hafiflerken yürümeye devam ettim. İçimde aynı anda birkaç düzlemde yaşadığıma ilişkin tuhaf bir duygu vardı; bu düzlemlerin üst üste binişi şaşırtıcıydı. Evler kadar büyük, boynu vurulmuş devlerin başlarına benzeyen, kocaman değirmi kayalar vardı yakında, uzun zaman önce yamaçtan düştükleri yerde duruyorlardı. Birden sesler duydum, her yere bakındım, ama kimseyi göremedim. Sesler kayaların arasından gelir gibiydi, bu yüzden araştırmaya gittim. Mavi alacakaranlıkta bir ışık sarı sarı çiçeklendi: bir kulübeye bakıyordum, bir kaya kütlesine değil. Kulübede insanlar konuşuyordu.

Feryatlar, çatırtılar duydum, atların korkmuş kişnemelerini, savaşın bütün gürültülerini. Oklar bulut gibi uçuşuyordu. Gürzler güm güm ötüyordu. Pes perdeden çelik çarpışmaları duyuluyordu. Garip giyimli adamlar dalgalar halinde sura geldiler, tırmandılar, elleri kadar ayaklarını da kullanıyorlardı, kılıçları dişlerinin arasındaydı. Goriller gibi çevik, binlercesi birden geliyorlardı; çoğu geri püskürtülüyorsa da yeni bir dalga geliyordu daima. Sonunda surun bütün savunucuları imha edildi, ikinci saftaki savunmalar da geri püskürtüldü. Önceden içeri girmiş olan istilacılar kapıları açtı, ötekiler de gelgit dalgası gibi içeri doluştular. İnsanlar evlerine sığınmışlardı. Şehirde tam bir kaos vardı. Dar sokaklarda yumruk yumruğa dövüşler; duvarların arasında vahşi hayvan bağırışları gibi çınlayan anlamsız yabani çığlıklar. Yabancılar deliler gibi koşturuyorlardı şehirde, gırtlaklarından aşağı şarap boşaltıyorlar, rastladıkları her şeyi, her erkeği, kadını, çocuğu, hayvanı boğazlıyorlardı. Ter ve kanla karışık şarap akıyordu suratlarından, bu yüzden ifritlere benziyorlardı. Biraz kar yağıyordu: bu onları heyecandan çıldırtmış gibiydi, deli gibi gülüyor, düşen taneleri ağızlarıyla yakalamaya çalışıyorlardı. Süvariler flama ya da tüyler takılı uzun mızraklar taşıyorlardı. Bu mızraklara koparılmış ka-

falar geçirilmişti, bazen de küçük çocuklar ya da köpekler. Her yerde büyük ateşler yanıyordu, ortalık gündüz gibi parlaktı. Hava yanık kokusuyla, ahşap ve eski toprak kokusuyla doluydu. İnsanlar dumandan kaçmak için evlerinden fırlayınca düşman tarafından öldürülüyorlardı. Çoğu alevler içinde ölmeyi tercih ediyordu.

Hiç silahım yoktu, kendimi savunabileceğim bir şey aramaya koyuldum. Atların barikat oluşturacak bir şekilde yığıldığı bir caddedeydim, aralarında bineğiyle öldürülmüş bir de adam vardı. Kılıcını çekmeye bile vakti olmamıştı, hâlâ kınındaydı kılıç, kında girift şekiller oyuluydu, güzel bir sanat eseriydi. Çıkık kabzaya asıldım, ama düşüş sırasında kılıcın ağzı sıkışmıştı, oynatamadım. Ölü hayvanlar öyle çılgınca bir aceleyle yığılmıştı ki ısrarlı çabalarım bütün yapıyı sarsıyordu; leşler yerinden oynadı, yuvarlandı, bir gedik oluştu. Ben hasarı onaramadan bir süvari birliği cadde boyunca korkutucu bir şakırtıyla dörtnala gelmeye başladı, mızraklarını sallıyor, anlamsız naralarını haykırıyorlardı. Kendimi upuzun yere attım, beni görmemiş olduklarını umuyor, ama en kötü sonucu da bekliyordum. Ortaya çıktıklarında biri uzun mızrağını uzatıp ölü biniciyi dürttü, onu öyle şiddetle yerinden çıkardı ki gövde üstüme düştü, belki de hayatımı kurtardı. Bütün birlik kanlanmış, çılgın, hayvansı gözlerini döndürerek hızla geçip giderken hiç kımıldamadan durdum.

Onlar gidince, cesedi yana ittim ve kızı aramaya çıkmak için kalktım. Onu bulacağımdan fazla umutlu değildim; yağmalanan şehirlerde kızların kaderini biliyordum. Kılıç şimdi gevşemişti, kolayca çektim. Böyle bir silah kullanmamıştım hiç, yanından geçtiğim cesetlerin bazılarını kesip biçerek onu denedim. Bu şey ağırdı ve kullanılması zordu, ama dengeyi buldum ve yürüdükçe öğrenmeye başladım, böylece çok gereken güvenin birazını elde ediyordum. Nasılsa kimse saldırmadı. Çarpışmaların büyük bölümü aşağı sokaklarda, hâlâ dayanıyor görünen liman kale-

lerinin civarında devam ediyordu. Birini gördüğümde saklanıyordum, genel keşmekeş içinde göze görünmüyordum. Yüksek Ev neredeyse yanıp bitmişti bile, sadece iskeleti hâlâ ayaktaydı. Dumanlar ve alevler fışkırıyordu göğe, bütün iç mekân akkor halindeydi. Yaklaşabildiğim kadar yaklaştım, ama duman ve yoğun sıcaklık beni geriletti. İçeri girmek tamamen imkânsızdı. Ne olursa olsun, böyle bir cehennemde kimse sağ kalamazdı. Yüzüm kavrulmuştu, saçımda kıvılcımlar yanıyordu için için, onları ellerimle eziyordum.

Ona şans eseri rastladım, uzakta değildi, taşların üstünde yüz üstü yatıyordu. Ağzından biraz kan sızmıştı. Boynu doğal olmayan bir şekilde kıvrılmıştı; canlı bir kız başını bu açıyla çeviremezdi: boyun kırıktı. Saçından sürüklenmişti, saçını bir çeşit ip gibi kıvıran eller gümüşsü parlaklığını donuklaştırmıştı onun. Sırtında yer yer kan hâlâ tazeydi, ıslak ve parlak kırmızı; geri kalan yerlerde beyaz etin üstünde donup kararmıştı. Özellikle bir koluna baktım, üstünde açıkça göze çarpan yuvarlak diş izleri olana. Önkol kemikleri kırılmıştı, kemiğin keskin sivri uçları bilekte yırtılmış dokudan dışarı çıkıyordu. Kendimi hakkı yenmiş hissettim: bu kırığı müşfik sevgiyle sadece benim yapmam gerekirdi; yara açmaya hakkı olan tek kişi bendim. Öne eğildim ve soğuk derisine dokundum.

Içeriden görülecek kadar yaklaşmamaya dikkat ederek, kulübe penceresinden bakmaya gittim. Dumanlı, küçük bir odada birkaç kişi toplanmıştı, şömine ışığı yüzlerinde titreşiyordu, bana bir ortaçağ cehennem resmini hatırlattı bu. Önce hiçbir sözü anlayamadım; hepsi bir ağızdan konuşuyordu. Bir kadını tanıdım, alışılmışın dışında uzun boylu, ürkütücü bir şekilde gösterişliydi; onu Yüksek Ev'de görmüştüm. Şimdi pencerenin hemen içinde oturan, baba dediği bir adamlaydı. Adam bana çok yakın olduğu için, anladığım ilk ses onunki oldu. Fiyordun

efsanesini anlatıyordu, fiyordun derinlerinde yaşayan ejdere her yıl kış gündönümünde güzel bir kızın kurban edilişini. Töreni anlatmaya başladığında öteki sesler yavaş yavaş sustu. "Kayanın üstünde hazırlar hazırlamaz kızı çözeriz. Biraz çırpınması gerekir, yoksa ejder ona ölü bir kız yutturduğumuzu düşünebilir. Aşağıda sular köpürür. Canavarın pullu büyük halkaları görünür. O zaman kızı aşağı atarız. Bütün fiyort bir girdap olur, her tarafa kan ve köpük uçuşur."

Bunu hareketli bir kurban tartışması izledi, sırayla değişik insanlar konuşuyordu. Kendi takımlarıyla rakip bir şehir arasındaki bir futbol maçından bahsediyor da olabilirlerdi. Biri dedi ki: "Ziyan edecek o kadar çok güzel kızımız yok ki. Niye onlardan birini ejdere verelim? Niye bir yabancıyı, hiçbirimize bir şey ifade etmeyen yabancı bir kızı kurban etmeyelim?" Sesin tonu, konuşanın özel bir kişiden, kimliğini herkesin bildiği birinden bahsettiğini düşündürüyordu. Baba itirazlar öne sürmeye başladı, ama kızı susturdu onu, bağırarak kabul ettiğini söyledi, sadece parça parça ibareler yakalayabildiğim hırçın bir tirada girişti. "Camdan yapılmış gibi saf görünen solgun kızlar... onları parçalara ayırmak... Ve bunu *ben parçalayacağım*..." Sonunu bağırarak söyledi. "Onu kayadan ben kendim atacağım, hiçbirinizde bunu yapacak yürek yoksa eğer!"

Tiksintiyle uzaklaştım. Bu insanlar vahşilerden daha kötüydü. Ellerim ve yüzüm uyuşmuştu, yarı donmuş hissediyordum kendimi ve neden orada bu mantıksız deli saçmasını dinleyecek kadar durduğumu düşünemiyordum. Ne olduğunu anlayamamakla birlikte, bana bir şey olduğu yolunda belirsiz bir duygu vardı içimde. Bir an için rahatsız ediciydi bu; sonra unuttum. Gökte yüksekte küçük, soğuk, parlak bir ay ışıldıyor, manzarayı açık seçik gösteriyordu. Fiyordu tanıdım ama yeri çıkaramadım. Sudan yüksek dikey kayalar çıkıyordu dümdüz, dalma platformuna benzeyen

yassı, yatay bir kayayı destekliyorlardı. Birkaç kişi göründü, kızı aralarında sürüklüyorlardı, elleri bağlıydı kızın. Yanımdan geçerken, acınacak beyaz çocuk-kurban yüzünü, dehşet içinde ve ihanete uğramış, görüverdim bir an. One atıldım, onu kurtarmaya, bağlarını kesmeye çalıştım. Biri üstüme geldi. Onu ittim, tekrar kıza yaklaşmaya çalıştım, ama sürüklenip götürüldü. "Katiller!" diye bağırarak topluluğun peşinden seğirttim. Ben onlara yetişene kadar, onu kayaya çekiyorlardı bile.

Fiyordun yukarısındaki platformda onun yakınındaydım. Orada yalnızdık, ama arkamdan gelen bir hayal meyal sesler karışımı çok sayıda seyircinin varlığını gösteriyordu. Benimle ilgilenmiyorlardı. Ben dikkatimi yarı diz çöken, yarı çömelen, kayanın ucunda, karanlık suya sarkan, titreyen figüre vermiştim. Saçı ayın altında elmas tozu gibi parıldıyordu. Bana bakmıyordu, ama yüzünü görebiliyordum, her zaman solgundu yüzü, ama şimdi rengi kemiklerine kadar çekilmişti. Aşırı inceliğini gözlemledim; onun bütününü, hatta kalbini taşıyan göğüs kafesini bile, iki elimle sarabileceğim duygusuna kapıldım. Derisi beyaz atlas gibiydi, parlak ay ışığında gölgesizdi. Bağların bileklerinde bıraktığı yuvarlak izler gün ışığında kırmızı olacaktı, ama şimdi siyah görünüyordu. Ellerimle bileklerini tutup narin kemiklerini kırıvermenin nasıl bir duygu olacağını tasavvur edebiliyordum.

One eğilerek soğuk derisine, kalçasındaki sığ çukura dokundum. Göğüslerinin arasına kar yağmıştı.

Silahlı adamlar yukarı geldiler, beni geri ittiler, narin omuzlarından kavradılar onu. İri gözyaşları buzkandilleri gibi, elmaslar gibi dökülüyordu gözlerinden, ama ben hareketsizdim. Bana gerçek gözyaşları gibi gelmiyorlardı. Kendisi de tamamen gerçek gibi görünmüyordu. Solgun ve neredeyse saydamdı, düşlerde kendi eğlencem için kullandığım kurban. Arkamdaki insanlar, gecikmeden ötürü sabırsız, söyleniyorlardı. Adamlar artık bekle-

meyip onu aşağı attılar, dokunaklı son çığlığı peşinden sürüklendi. Gece bir kesekâğıdı gibi patladı o zaman. Havaya kocaman su fıskiyeleri sıçradı; kayalara doğru çılgınca atılan dalgalar serpinti çağlayanları halinde patladı. Dondurucu duşa hemen hemen hiç takılmadım, platformun kıyısından baktım ve fokurdayan sulardan, pullu halkalardan oluşan bir çemberin çıktığını gördüm, zırh kaplı çenelerin gıcırtısından önce bir an için beyaz bir şey çılgınca çırpındı.

Kaldığım yere dönmek için acele ediyordum. Ayaklarım ve parmaklarım uyuşmuş, suratım katılaşmıştı, başım soğuktan ağrımaya başlıyordu. Sıcak odamda biraz ısınır ısınmaz yazmaya başladım. Ana konum elbette ki Indrilerdi, ama şehre dair ilgiye değer görünen şeyleri yazarak başladığım numarayı hâlâ sürdürüyordum. Ben odada yokken bunu kolayca yapabilirlerdi ama, güvenlik görevlilerinin notlarımı okumak zahmetine katlanacaklarını sanmıyordum. Kullandığım basit, çocukça şifreleme tarzı, lemurlar hakkındaki cümleleri yerel olaylar üzerine olan ötekilerle karıştırma, en azından her şeyi kurcalayan evdeki kadını bozguna uğratacaktı.

O şarkı söyleyen zarif esrarengiz yaratıkları tasvir etmekten büyük zevk alıyordum, yazdıkça onlarla daha derinden iç içe girmiş gibi oluyordum. Büyüleyici öbür-dünya sesleri, neşeli, sevgi dolu, masum davranışlarıyla benim için, eğer insanın yıkıcılığı, şiddeti ve acımasızlığı ortadan kaldırılsaydı yeryüzünde var olabileceği şekliyle, hayatın simgeleri olmuşlardı. Genel olarak yazmaktan hoşlanırdım, cümleler sanki kafamda kendiliğinden oluşmuş gibi zahmetsizce gelirdi bana. Ama şimdi tamamen farklıydı. Doğru sözcükleri bulamıyordum: kendimi açıkça ifade etmediğimi ya da tam olarak hatırlamadığımı anladım, birkaç dakika sonra da kalemimi bıraktım. Aynı anda dumanlı bir odaya doluşmuş birçok insanın bulunduğu bir zihinsel resim gördüm,

kulak misafiri olduğum şey hakkında muhafıza bilgi vermem gerektiğini hissettim. Ama aynı zamanda, bu sahnenin anısının tuhaf bir gerçekdışılığı vardı, sanki bir düşte görmüşüm gibi. Ve kızın gerçek bir tehlike içinde olabileceği aklıma geldiğinde buna tamamen inanmıyordum. Yine de, kalkıp telefona gittim. Sonra, her sözcüğü dinleyecek olan kadının varlığından daha gerçek olanın ne olduğu konusundaki tuhaf belirsizlikle alıkonmuş, kahveye gidene kadar telefon etmemeye karar verdim.

Evden ayrıldığımda gerçekdışılık duygum ezicileşti. Dışarıda renksiz, kuvvetli bir ışık her şeyi gündüz gibi aydınlatıyordu, ama nereden geldiğini tam göremedim. Bu olağanüstü ışığın normal olarak çıplak gözle görülemeyen ayrıntıları açığa çıkardığını gözlemleyince şaşkınlığım arttı. Hafif hafif kar yağıyordu, her bir kar tanesinin karmaşık yapısı kristal berraklığında görünüyordu, mükemmelen belirgin ve mücevher gibi parlak, yıldıza ve çiçeğe benzeyen zarif şekiller. Çevrede tanıdık harabeler aradım, ama artık orada yoktular. Yıkım görüntülerine alışıktım, ama bu farklıydı. Yıkık şehirden geriye kalan hiçbir şeydi; şehrin yapıları parçalanmıştı, kalıntılar dümdüz olmuş, üstlerinden dev bir buharlı silindir geçmiş gibi yayılmıştı. Bir iki dikey parça, genel düzlüğü özellikle vurgulamak amacıyla kasten bırakılmış gibi görünüyordu. Düşteymiş gibi bir duyguyla, yürümeye devam ettim, canlı ya da ölü kimseyi görmedim. Hava tatlımsı, nahoş olmayan bir kokuyla doluydu, kendi ellerimde ve giysilerimde hissedebiliyordum bu kokuyu, bir gazdan kaldığını tahmin ettim. Ateşlerin olmayışı beni şaşırttı; yanan bir şey yok gibiydi, hiç duman görmedim. Enkazlar arasında hareket eden, şurada burada gölcükler halinde biriken beyaz, sütsü bir sıvının ince sızıntılarına ancak şimdi dikkat ettim. Bu beyaz gölcükler, sıvı onunla temas eden her şeyi yutarak gölcüklerin kenarlarını aşındırdıkça sürekli genişliyordu; bütün enkaz kütlesinin bu yolla elden çıkarılması

sadece bir zaman sorunuydu. Böyle pratik, mükemmel bir temizlik yöntemiyle büyülenmiş, bu süreci seyretmek için bir an sessizce durdum.

Kızı bulmak zorunda olduğumu hatırladım, sonu gelmeyen molozlar arasında ümitsizce aradım onu. Uzakta bir yerde onu gördüğümü sandım, bağırdım, koştum; değişti, ortadan kayboldu. Bir serap gibi daha uzakta gördüm onu, sonra tekrar kayboldu. Bir moloz yığınından bir kız kolu fırladı; bileği tuttum, hafifçe çektim; elimde kaldı. Birden arkamda sesler ve hareketler duydum, hızla çevremde döndüm, bir an, kayar gibi hareket eden, şakıma sesi çıkaran canlı nesneler gördüm. Şekilleri garipti, ancak kısmen insandılar, bana bilimkurgu öykülerindeki mutantları hatırlattılar. Bana hiç dikkat etmediler, varlığımı tamamen görmezden geldiler, ben de daha fazla yaklaşmadan aceleyle uzaklaştım.

Sağda solda cesetlerin uzandığı bir yere gelince, içlerinden biri onunki mi diye bakmak için durdum. En yakındaki cesede gidip dikkatle baktım ona. Tanınmaz haldeydi, iskelet de etten geri kalanlar da fosforlu bir hal almıştı. Ötekilere bakmak sadece vakit kaybı olacaktı, bu yüzden kendi hallerine bıraktım onları.

altı

Ev sahibesi kapısından geçtiğimi duymuş, kapıyı açtı, kaşlarını çatarak baktı. Onu görmemiş gibi yapıp aceleyle geçtim, ama dış kapı kımıldamadı, bir engel vardı. Sertçe ittim, arkasına yığılmış karı dağıttım, içeri aldığım buz gibi rüzgâr arkamda bir şeyi takırdattı. Öfkeli bir bağırış oldu, "Yaptığına baksana!", duymazdan geldim.

Dışarıda yağmış olan karın çokluğu beni şaşırttı. Beyaz ve hayalet gibi başka bir şehir, eskisinin yerine geçmişti. Görünebilen çok az ışık, harabelerin şekillerinin üstlerindeki kalın beyaz örtüyle nasıl değiştiğini göz önüne seriyordu, yıkımın ayrıntıları gölgelenmişti, bütün dışçizgiler sarılıp bulanıklaşmıştı. Ağır kar yağışının etkisi yapıları elle tutulurluktan ve kesin yerleşimden yoksun kılmaktı: ardında bir şey olmayan, naylondan yapılmış sahne izlenimim canlanıyordu. Havada önce sadece birkaç kar tanesi vardı; sonra beklenmedik bir beyaz savruntu esip geçti, kuvvetli rüzgârla yere paralel sürdü beni. Bu dondurucu rüzgâra karşı başımı eğdim, bacaklarımın çevresinde dönüp duran kuru ve donmuş kar zerreciklerini gördüm. Savruntular yoğunlaştı, aralıksız hale geldi, havayı doldurdu; nerede olduğumu göremiyordum. Sadece ara ara görüp kaybediyordum çevremi, belli belirsiz tanıdık, yine de çarpılmış, gerçekdışı görünüyordu. Düşüncelerim karışmıştı. Dış dünyanın gerçekdışılığı tuhaf bir şekilde

kendi rahatsız zihinsel durumumun bir uzantısı gibiydi sanki.

Bir gayretle düşüncelerimi toparlayarak, kızın tehlikede olduğunu ve uyarılması gerektiğini hatırladım. Kahveyi bulmaya çalışmaktan vazgeçtim ve doğruca muhafıza gitmeye karar verdim. Evinin şehrin üzerinde heyula gibi dikilen kaleye benzer kütlesini şimdi seçebiliyordum.

Ana meydana çıkanlar dışında, caddeler karanlık bastıktan sonra terk edilirdi hep, bu yüzden önümde dik tepeye tırmanan bir sürü figür görünce şaşırdım. Hemen ardından, Yüksek Ev'de halka açık bir yemek ya da kutlamadan bahsedildiğini duyduğumu hatırladım, hiç ilgilenmemiştim, besbelli bu gece yapılıyordu. Girişe, en yakın grubun ancak birkaç adım arkasında vardım, orada olduklarına seviniyordum; onlar olmadan burasının doğru yer olduğundan emin olamazdım, kar her şeyi çok farklı gösteriyordu. İki tepecik, her biri bir yandaydı, bataryaydılar herhalde; ama açıklayamadığım başka beyaz tümsekler de vardı. Kocaman ana kapının üzerindeki bir fenere yapışmış kılıç gibi keskin, uzun sivri buzkandillerinden bir salkım, donuk ışıkta vahşice parıldıyordu. Önümdekiler içeri alınırken ileri yürüdüm ve onlarla birlikte içeri girdim. Nöbetçiler herhalde yalnız da olsaydım içeri alırlardı beni, ama bu en kolay yol gibiydi.

Kimse bana azıcık bile dikkat etmiyordu. Tanınmış olmalıydım, ama kimseden hiçbir tanıma belirtisi görmedim, tanıdık yüzler hiç bakmadan yanımdan gelip geçtikçe kendimi giderek artan bir şekilde gerçekdışılaşmış hissediyordum. Kocaman kasvetli mekân çoktan dolmuştu, içeri beraber girdiğim grup son gelenlerden biriydi herhalde. Bu bir kutlama idiyse, çok özel bir şekilde baskı altına alınmıştı. Bütün yüzler her zamanki gibi asıktı; hiç gülüşme yoktu, çok az konuşma vardı. Bu konuşmalar da kulak misafiri olunamayacak kadar alçak tonlarda yapılıyordu.

Insanlara dikkat etmeyi bırakıp, kıza nasıl ulaşacağımı düşün-

düm. Muhafız beni onun odasının kapısına götürmüştü, ama bir rehber olmadan kapıyı asla bulamayacağımı biliyordum. Birinin bana yardım etmesi gerekecekti. Yanaşılacak en iyi kişinin kim olduğunu merak ederek odadan odaya dolaştım, biraz sonra kendimi tonozlu kocaman bir salonda buldum, servis masaları hazırlanmıştı burada, üstlerinde büyük et ve ekmek tabaklarının arasına konmuş şarap ve sert içkilerle dolu sürahiler ve şişeler vardı. Görülmeyeceğim karanlık bir köşede dikilerek yeni yemek tabakları getirip masalara yerleştiren hizmetkârları gözledim. Kız hakkında neredeyse hummalı bir kaygım olmasına rağmen, onu bulmaya girişmek yerine, hiçbir şey yapmadan orada dikiliyordum; düşüncelerimde tuhaf bir parçalanmanın farkına vardım.

Yüzlerce meşale yanıyor, büyük salonu aydınlatıyordu, zaferi kutlamak için bir şölen hazırlanmıştı. Önce yaverlerimden biriyle mahkûmları yoklamaya gittim. Bu komutanın geleneksel imtiyazı, günlük işlerden biriydi. Kadınlar bir engelin arkasında sürü gibi bir arada tutuluyordu. Zaten herkesten becerebildikleri kadar uzağa çekilmişlerdi, ama geldiğimizi gördüklerinde daha da geri gitmenin yolunu buldular, duvara yapıştılar. İlgimi çekmiyorlardı. Birini öbüründen ayıramıyordum; acı çekmek hepsine aynı özellikleri vermişti. Salonun öteki bölümlerinde çok gürültü vardı, ama burada sadece sessizlik; ne yalvarma, ne lanet, ne yakınma; sadece dikili gözler, meşale ışığının çıplak kollar, bacaklar ve göğüslerdeki kızıl titreyişi.

Meşaleler yüksek kemerli tavanı destekleyen devasa sütunlara havai fişek demetleri gibi tutturulmuştu. Bu sütunlardan birine yaslanmış bir kız ötekilerden biraz ayrı duruyordu, parlayan saçları sayılmazsa çıplaktı. Umudun ölümü beyaz yüzünü sakinleştirmişti. Bir çocuktan daha büyük değildi, bizi görmedi; gözleri çok içerilere, düşlere bakıyordu. Soyulmuş değnekler gibi kollar, dalga dalga dökülen gümüşsü saçlar... Bulutların arasında genç

bir ay... Kalıp onu seyretmek istiyordum. Ama beni refakatle huzura götürmek için geldiler.

Adamın gösterişli altın koltuğuna kahramanların, atalarının, yüzleri ve başarıları oyuluydu. Samur astarlı ve altın işlemeli muhteşem pelerini, dizlerinde heykel gibi sert kıvrımlar oluşturuyordu. Meşalelerden kıvılcımlar damlıyor ve uzun, ince, huzursuz ellerinin soğuk beyazını ılıtıyordu. Gözlerinden çıkan mavi bir çakım; elindeki çok iri bir mücevherden çıkan eş bir mavi parıltı. Bu taşın adını bilmiyordum. Adamın ne elleri ne de gözleri rahat duruyordu, sürekli bir mavi bombardımanı vardı. Başka bir yere geçmeme izin vermedi, yanında ayakta tuttu beni. Muzaffer orduya yol göstermiş olduğum için, bana parıldayan bir nişan verdi, istemedim: bende zaten çok fazla vardı. Ona sadece kızı istediğimi söyledim. Bir soluma sesi yükseldi. Çevresindeki insanlar yere serildiğimi görmeyi bekliyorlardı. Ben ilgisizdim. Hayatımın yarısını yaşamıştım, istediğim kadarını görmüştüm. Savaştan bıkmıştım, savaşı ve öldürmeyi seven, başka bir şey sevmeyen bu zor ve tehlikeli efendiye hizmet etmekten bıkmıştım. Onun savaşmasında bir çeşit çılgınlık vardı. Fetih yeterli değildi. O bir imha savaşı istiyordu. İstisnasız bütün düşmanların boğazlandığı, kimsenin sağ kalmadığı. O beni öldürmek istiyordu. Ama, savaşsız yaşayamadığı halde, bir sefer planlamaktan, bir şehri almaktan acizdi; bunu ben yapmak zorundaydım. Bu yüzden beni öldüremiyordu. Benim savaş becerilerimi istiyordu ve beni ölü istiyordu. Şimdi bana öldürücü bir bakışla baktı, beni yanında tuttu; ama, aynı zamanda, etrafında dikilenleri eliyle yakına çağırdı. Dalkavukça, kapalı bir çember oluşturdular, tek aralık benim durduğum noktaydı. Ufak tefek bir adam içeri kaydı, kolumun altından süzüldü, sahibinin önünde büzülüp bana hırlayarak, ısırmaya hazır huysuz bir köpeğinki gibi uzun burunlu bir yüzü havaya kaldırdı. Şimdi çember kapanmıştı. Ama mavi

mavi çakan yüzüğü, huzursuz ellerin hareketlerini, ellerin ince uzun beyaz parmaklarını ve uzun sivri tırnaklarını hâlâ seyredebiliyordum. Parmaklar tuhaf bir şekilde, adam boğan birinin parmakları gibi, içe kıvrıktı, mavi taş kıvrık kemikle demirlenmişti. Duyamayacağım kadar alçak sesle, emirler verildi. Daha önce, yeteneğimi ve cesaretimi abartarak övmüştü, bana büyük ödüller vaat etmişti, onun şeref konuğuydum. Onu iyi tanıyordum, şimdi benim için nasıl bir ödül tasarladığını iyice tasavvur edebiliyordum. Yüzümü çoktan hazırlamıştım.

Altı koruma kızı ona getirdiler, bir asker pelerinine sarılıydı. Bu adamlara iz bırakmayan bir tutuş numarası öğretilmişti. Ben bunu hiç öğrenmemiştim, şimdi de nasıl yapıldığını görmedim. Bir an sessizlik oldu. Her şeye rağmen, bir alicenaplık gösterilebilir mi diye merak ediyordum... Bu şartlarda mümkün görünüyordu.

Sonra onun elinin kıza uzandığını gördüm, kıvrık yırtıcı hayvan parmakları, parıldayan mavi. Kocaman yüzük saçlarının arasına dalarken, kız küçük, tıkanmış bir çığlık attı; sesini ilk kez duyuyordum. Dehşetle dizlerinin üstüne düşerken el ve ayak bileklerini çevreleyen madeni halkaların hafif şakırtısını da duydum. Ifadesiz bir yüzle bakmayı sürdürerek, hareketsiz dikiliyordum. O soğuk, sert, çılgın, kanlı adam; onun yumuşak genç kız bedeni ve düş gören gözleri... Bir acıma, keder...

Uzun masanın çevresinde hâlâ meşgul olan hizmetkârlardan birine yaklaşmaya karar vermiştim. Korkak görünüşlü bir köylü kızını gözlüyordum, en gençlerinden biri, ağır, hantal ve besbelli bu işte yeni. Korkmuş, ezilmiş görünüyordu, öbürleri sataşıyordu ona, onu tokatlıyorlardı, alay ediyor, yarım akıllı diyorlardı. Hep ağlamaklıydı, hata yapıp duruyordu, birkaç kez eşyaları düşürdüğünü gördüm. Gözü bozuktu herhalde. Gidip onun geçeceği bir kapı önünde bekledim, onu yakaladım ve sürükledim, elimi

ağzına kapamıştım. Şansıma ilerideki geçit boştu. Ben ona zarar vermeyeceğimi, sadece yardımını istediğimi söylerken, o dehşet içinde, kırmızı gözleri yaşlarla dolarak, bana bakıyordu; gözlerini kırpıştırıyor, titriyor, anlamayacak kadar aptal görünüyordu. Hiç vakit yoktu, birazdan insanlar onu aramaya gelirlerdi, ama o konuşmuyordu. Onunla nezaketle konuştum; onunla tartıştım; onu sarstım; ona bir deste kâğıt para gösterdim. Kesinlikle ne karşılık, ne tepki. Paranın miktarını artırarak burnunun altında tuttum, "İşte sana böyle kötü davranan insanlardan kurtulma şansı" dedim, "Bununla uzun bir süre çalışman gerekmeyecek." Sonunda meseleyi anladı, beni odaya götürmeyi kabul etti.

Yola çıktık, ama ağırkanlıydı ve duraksamaya devam ediyordu, öyle ki yolu gerçekten bilip bilmediğini merak etmeye başladım. Sinirlerim ayaktaydı, ona vurmak istiyordum, kendimi kontrol etmem zordu. Geç kalmaktan korkuyordum. Muhafızla konuşmam gerektiğini söyledim, bir kere parti başladıktan sonra imkânsız olacaktı bu. Akşamın başlarında hiç görünmediğini, sadece yeme-içme bittiği zaman, yaklaşık iki saatlik bir süre, ortaya çıktığını duymak beni rahatlattı. Nihayet son dik merdiveni tanıdım. Kız yukarıyı gösterdi, elimde onun için hazır tuttuğum parayı kaptı, geldiğimiz yola doğru fırladı.

Yukarı çıkıp o tek kapıyı açtım. Ses geçirmez oda karanlıktaydı, ama sahanlıktan gelen birazcık zayıf ışık peşimden içeri girdi. Yatakta yatan kızı gördüm, tamamen giyinikti, yanında bir kitap vardı; okurken uyuyakalmıştı. Hafifçe adını seslendim. Sıçradı, saçları parıldadı. "Kim o?" Sesinde korku vardı. Kımıldadım, donuk ışığın yüzüme değmesine izin verdim; beni hemen tanıdı, "Burada ne işin var?" dedi. Ben de "Tehlikedesin; seni götürmeye geldim" dedim. "Neden *seninle* gidecekmişim?" Şaşkın çıkıyordu sesi. "Hiç fark etmez–" İkimiz de aynı anda bir ses duyduk; adımlar merdiveni çıkmaya başlıyordu. Geri çekildim, dondum,

nefesimi tuttum. Kapının dışındaki zayıf ışık söndürüldü. Siyah gölgede dikiliyordum, iyice emniyetteydim; kız beni ele vermedikçe.

Adamın kaba elleri onu kavradı. "Üstünü başını giy çabuk. Hemen gidiyoruz." Sesi alçak ve buyurgandı. "Gidiyor muyuz?" Ona baktı, onu siyahın önünde daha siyah bir gölge olarak gördü, soğuk dudakları mırıldandı: "Neden?" "Konuşma. Sana dediğimi yap." Kız itaat ederek ayağa kalktı, kapıdan gelen esinti onu titretti. "Bu karanlıkta bir şey bulmamı nasıl bekliyorsun? Işık yakamaz mıyız?" "Hayır. Biri görebilir." Adam bir el fenerini bir anlığına yaktı, onun bir tarak alıp saçlarının arasından geçirmeye başladığını gördü, elinden kaptı onu. "Bırak şunu! Ceketini giy – çabuk!" Adamdan yayılan asabi sabırsızlık kızın hareketlerini daha yavaş, daha beceriksiz yapıyordu. Kız karanlık odayı el yordamıyla arayarak ceketini buldu ama onu nasıl giyeceğini bilemedi; ters durumda tutuyordu ceketi. Adam öfkeyle ceketi kaptı, çevirdi, kızın kollarını ceketin kollarına zorla soktu. "Hadi şimdi! Ses çıkarma! Gittiğimizi kimse bilmemeli." "Nereye gidiyoruz? Niye gecenin bu vaktinde gitmemiz lazım?" Cevap beklemiyordu, adam "Bu tek şansımız" dediğinde doğru duyduğundan kuşkulandı, yaklaşan buz hakkında bir şeyler ekledi adam. Kızın kolunu kavradı sonra, onu sahanlıktan merdivenlere kadar çekerek götürdü. El fenerinin ışığı, zifiri siyahlığı aralıklarla delerek, adamın devleşen ezici gölgesini gösteriyordu, koca binanın dallanmaları boyunca uykuda yürür gibi izledi kız bu gölgeyi, dışarı, karla dolmuş buzlu gecenin içine.

Kar şiddetle yağdığı halde, siyah arabanın üstünde hiç kar yoktu; araba yeni temizlenmişti: yine de karşılarına kimse çıkmamıştı, görünürde kimse yoktu. Kız içeri girerken titriyordu, adam hızla zincirleri yoklarken sessizce oturdu. Sarı dikdörtgenler pencerelerin önündeki saf beyazı lekeledi. Havada kar, ışıkların

önünden geçtikçe altın sağanağına dönüşüyordu. Yemek salonundan gelen karışık bir gürültü –sesler, şangırdayan tabaklar– harekete geçen arabanın gürültüsünü boğdu ve kızı sormaya itti. "Seni bekleyen bütün o insanlara ne oldu? Onları görmeyecek misin?"

Adam zaten asabi, gergin bir durumdaydı, bu soru onu çıldırttı, bir elini tehditkâr bir tavırla direksiyondan kaldırdı. "Konuşma dedim sana!" Sesi korkutucuydu, gözleri arabanın iç karanlığında parıldıyordu. Kız darbeyi engellemek için hızla çekildi, ama kaçamadı, kaldırdığı koluyla kendini koruyarak sindi, sıyırıp geçen darbe omzuna çarpıp onu kapıya yapıştırırken hiç ses çıkarmadı; sonra, adamın sessiz öfkesinden çekinerek, orada sessizce büzüldü.

Dışarıda karla sarmalanmış sessizlik; arabayı dolduran sessizlik. Adam ışıksız sürüyordu, gözleri kedi gözleri gibi, karlı karanlıkta görebiliyor. Bir hayalet-araba, görünmez, sessiz, yıkılmış şehirden kaçtı. Karla kaplı eski istihkâmlar geri çekildi ve karda kayboldu, yıkık sur geride kayboldu. Önde ormanın canlı siyah duvarı devleşti; tepesi boyunca, kırılan bir dalganın tepesinden geri dökülen serpinti gibi tüten hayaletimsi bir beyazlık vardı. Kız gelen siyah kütlenin onlara çarpmasını bekledi, ama çarpma olmadı, sadece dışarıda karın ve ormanın sessizliği, arabada da adamın sessizliği, kızın korkusu. Adam hiç konuşmuyordu, ona hiç bakmıyordu, donmuş engebeli yolda pervasızca kullanıyordu güçlü arabayı, bütün engellerin üzerinden hızla aşırıyordu, sanki iradesinin gücüyle yaparmış gibi. Arabanın şiddetli yalpalaması kızı sağa sola savuruyordu; koltuğunda sağlam duracak kadar ağır değildi. Adamın üstüne savruluyor, onun ceketine değmek zorunda kalıyor, kumaş elini yakmış gibi ürküp çekiliyordu. Adam habersiz görünüyordu. Kız kendini unutulmuş, terk edilmiş hissediyordu.

Onun için anlaşılmazdı bu, devam eden, devam edip duran bu olağanüstü kaçış. Orman sonsuzca devam ediyordu. Sessizlik devam ediyor, devam ediyordu. Kar durdu, ama soğuk devam ediyor ve hatta, sanki siyah ağaçlardan çıkan buzlu bir sızıntı altlarında donup pıhtılaşıyormuş gibi, artıyordu. Küçücük, gönülsüz bir gün ışığı dalların çatısından süzülmeden önce saatler peş peşe geçti, gün ışığı köknarların kasvetli kütlelerini, birbirine dolaşmış ölü ve canlı ağaçları, sık sık da, sanki ağaç onu mahsus yakalamış gibi, dallarda tutulmuş bir kuşu açığa çıkarıyordu sadece. Kız ürperiyordu, kendini, bir kurban olarak, ölü kuşla özdeşleştiriyordu. Siyah dalların oluşturduğu ağlara tutulmuş olan oydu. Ağaç orduları her yandan kuşatmıştı onu, bütün yönlerde sonsuzluğa yürüyorlardı. Kar tekrar pencereden uçup geçti, beyaz bayraklar sallayarak. O, uzun zaman önce kuşatılmış olandı. Olup bitene ilişkin hiçbir şey anlamıyordu. Araba havaya sıçradı, kız berelenmiş omzunun üstüne düştü acıyla, öbür eliyle boş yere omzunu korumaya çalıştı.

Adam kısacık gün boyunca arabayı canavar gibi sürdü. Kız güçsüz yarı ışıktaki korkutucu sürüşten başka bir şey tanımamış hissediyordu kendini; sessizlik, soğuk, kar, yanı başındaki kibirli figür. Adamın soğuk heykel gözleri bir Merkür'ün gözleriydi, buz-gözler, mesmerik ve tehdit eden. Nefreti özlüyordu kız. O daha kolay olurdu. Ağaçlar birazcık uzaklaştı, gök, sönen ışığın son titreyişlerini getirerek biraz daha göründü. Kız birdenbire, aralarında bir kapıyla, yolu kapayan iki ahşap kulübeyi görünce şaşırdı. Kapı açılmadıkça geçemezlerdi. Kız dikenli tel ve metalle takviye edilmiş kapının üstlerine gelişini seyretti. Araba dehşetli bir parçalanma şangırtısıyla, büyük bir yırtılıp kopmayla, çılgın bir madeni gıcırtıyla kapıdan geçti. Kızın üstüne kırık camlar yağdı, uzun, keskin, sivri bir kıymık başının üstünde havayı delip geçerken kız içgüdüyle sindi, araba tepetakla olmadan önce iki

tekerleğinin üstünde mide bulandırıcı bir şekilde sallandı. Sonra tam son anda, ustalık mucizesiyle, ya da kuvvetle, ya da katıksız irade gücüyle, sürücü yeniden eksenine oturttu onu ve hiçbir şey olmamış gibi sürmeye devam etti.

Arkalarında bağırışlar patladı. Etkisiz birkaç atış oldu ve kısa düştü. Kız geriye bir göz attığında koşan üniformalar gördü; sonra küçük karışıklık sona erdi, siyah ağaçlar tarafından kesildi. Yol sınırın bu yanında iyiydi, araba daha hızlı, daha sarsıntısız yol alıyordu. Kız durumunu değiştirdi, kırılan pencereden giren buz buharı akıntısından kaçmak için eğildi. Kucağındaki kırık cam parçalarını silkeledi. Bileklerinde kan vardı, iki eli de kesilmiş, kanıyordu; çok az şaşırarak baktı onlara.

Merdivenlerden ve geçitlerden aşağı koştum. Ana kapı görününce gölgelerde saklandım, kapıyı bekleyen adamları gözledim. Yemek salonundan şimdi daha da canlanmış olan partinin sesleri geliyordu, besbelli içilen içkiler son haddindeydi orada. Biri dışarıda soğuk koridordaki nöbetçilere bağırdı. Gözlediğim adamlar kafa kafaya verdiler, sonra nöbet yerini terk ettiler, öbürlerine katılmaya giderken de çok yakınımdan geçtiler. Kimsenin dikkatini çekmeden, bekledikleri sanılan kapıdan dışarı süzüldüm.

Kar şiddetle yağıyordu. En yakındaki harabeleri, yağan beyazın hareketli kumaşının gerisindeki sabit beyaz gölgeleri, güçlükle ayırt edebiliyordum. Kar taneleri ışıklı pencerelerin etrafında arı oğulları gibi sarıya dönüyordu. Önümde geniş bir karlı açıklık yatıyordu, muhafızın siyah arabasının durduğu yeri belirten bir oyuk. Çeşitli beyaz tümseklerin, herhalde onun ev halkına ait olan, öbür arabalar olması gerektiğini anladım, derin kara bata çıka onlara doğru yürüdüm. İlkinin kapısını denedim, kilitlenmemiş buldum. Bütün araç kara gömülüydü, kar tekerleklere ve ön cama kadar yığılmıştı. Kapıyı açarken başımdan aşağı kar döküldü, camı temizlemeye çalışırken de kollarıma doldu.

Marşın hiç çalışmayacağını düşünüyordum, ama sonunda araba öne doğru yavaşça hareket etmeye başladı. Motoru lastikleri yolu kavrar durumda tutmaya yetecek kadar hızlandırdım ve muhafızın güç bela görünen izlerini takip ettim, taze karlar hızla siliyordu bu izleri. Çepeçevre uzanan surun dışında izler tamamen kaybolmuştu. Ormanın kıyısında onları büsbütün kaybettim, arabayı körlemesine bir ağacın üstüne sürdüm, ağacın kabuğunu soydum. Araba durdu ve bir daha çalışmadı. Tekerlekler, karı boş yere karıştırarak, dönüp duruyordu. Dışarı çıktığımda, yukarıdaki dallardan üstüme bir kar kütlesi düştü. Iki saniye içinde elbiselerim yürüyen karla kaskatı olmuştu. Köknar dalları kopardım, tekerleklerin altına koydum, arabaya bindim ve yeniden çalıştırdım. Faydası yoktu; lastikler kavramıyordu, hâlâ dönüp tıslamaya devam ediyorlardı. Yana kayıyordum, freni çektim, doğruca bir kar yığınına sıçradım, koltukaltlarıma kadar gömüldüm. Hareket ettikçe kar üstüme çökmeye devam etti, yakamdan, gömleğimden içeri kaydı, karı göbeğimde hissettim; çıkmaya uğraşmak yorucu bir işti. Biraz daha dal kırıp arabanın altına yığarak hiç etkisi olmadığını gördükten sonra, yenildiğimi ve pes etmem gerektiğini anladım. Hava koşulları tamamen olumsuzdu. Nasıl olduysa arabayı yürüttüm, yavaş yavaş şehre döndüm. Bu koşullarda yapılacak tek şey buydu.

Sura ulaştığımda yeniden kaymaya başladım, bu kez kontrolü kaybettim. Birden ön tekerleklerin derin bir bomba çukurunun kenarını ufaladığını gördüm; bir saniye sonra işim bitecekti; derinlik birkaç ayak vardı. Ayak frenine abandım, araba sağa döndü, ben dışarı fırlamadan önce tam bir çember çizdi ve burun üstü çakıldı, karın altında kayboldu.

Donuyordum, çok yorgundum, öyle titriyordum ki güçlükle yürüyebiliyordum. Şansıma, kaldığım yer uzak değildi. Kayıp sendeleyerek oraya vardım, varır varmaz sobanın başına çöktüm,

donmuş kardan sarhoş gibiydim, dişlerim zangırdıyordu. Titreme öyle şiddetliydi ki ceketimi çözemedim, ancak ağır aşamalarla sıyırıp çıkarabildim onu. Aynı zahmetli şekilde, uzayan, acılı bir çabayla, dondurucu elbiselerimin geri kalanından da kurtuldum, güç bela bir sabahlık giydim. İşte o zaman telgrafı gördüm ve zarfı yırtarak açtım.

Habercim önümüzdeki bir iki günde gerçekleşecek olan krizi bildiriyordu. Bütün hava ve deniz hizmetleri çalışmayı kesmişti, ama beni sabahleyin helikopterle almak için her şey hazırdı. İncecik kâğıdı hâlâ elimde tutarak, sürüne sürüne yatağa girdim, battaniye yığınlarının altında titremeye devam ettim. Muhafız haberi günün erken vakitlerinde almıştı herhalde. İnsanlarını kaderlerine terk ederek, kendini kurtarmak için kaçmıştı. Elbette ki böyle bir davranış hayli kınanacak, rezilce bir şeydi: ama onu ayıplamıyordum. Onun yerinde olsam farklı davranacağımı sanmıyordum. Yapabildiği hiçbir şey ülkeyi kurtarmazdı. Kritik durumu açıklamış olsaydı panik başlayacak, yollar tıkanacak, kimse kaçamayacaktı. Ne olursa olsun, daha yeni başımdan geçenleri düşününce, sınıra ulaşma şansım çok zayıftı.

yedi

Helikopter beni uzak bir limanda, gemi denize açılmadan hemen önce indirdi. Bir çeşit hummaya tutulmuştum, titriyordum, ağrım vardı, uyuşuktum. Beni doklara yetiştiren arabanın arkasında oturdum, dışarı bakmadım bile, gemiye de sersem bir halde bindim. Ben güverteyi geçerken gemi çoktan yola çıkmıştı, niyetim doğruca kamarama gitmekti. Ama şimdi, sahne gözüme çarptı, beni şoka uğrattı; durdum ve bakakaldım. Güneşin ışıttığı bir liman kayıp gidiyordu önümde, hareketli bir şehir; geniş caddeler, iyi giyimli insanlar, modern binalar, arabalar, mavi suda yatlar gördüm. Ne kar; ne yıkıntılar; ne silahlı nöbetçiler. Bu bir mucize, düşte görülmüş bir şeye geri dönüştü. Sonra başka bir şok, bunun gerçeklik, bütün öbür şeylerinse düş olduğu kafama dank ettiğinde, şiddetli bir uyanış duygusu. Bir anda, son zamanlarda sürmüş olduğum hayat gerçekdışı göründü: artık hiç de inanılır değildi. Büyük bir rahatlama hissettim, uzun soğuk siyah bir tünelden gün ışığına çıkmak gibiydi. Biraz önce geçmekte olan şeyleri unutmak istiyordum, kızı ve uğraştırıldığım duygusuz, sinirlendirici kovalamayı unutmak, sadece geleceği düşünmek.

Sonra, humma geçtiğinde, duygularım değişmeden kaldı. Geçmişten kaçmış olduğuma şükrederek, İndrilere gitmeye karar verdim; o tropik adayı yurt edinmeye, lemurları da hayatımın eseri yapmaya. Geri kalan zamanımı onları incelemeye, tarihleri-

ni yazmaya, garip şarkılarını kaydetmeye adayacaktım. Bildiğim kadarıyla başka biri yapmamıştı bunu. Tatminkâr bir proje, uğraşmaya değer bir amaç gibi görünüyordu.

Gemideki dükkândan büyük bir defter ve bir yığın tükenmez-kalem aldım. Eserimi planlamaya hazırdım. Ama yoğunlaşamıyordum. Her şeye rağmen geçmişten kaçamamıştım. Düşüncelerim kıza dönüp durmaya devam ediyordu, inanılmaz olan şu ki, onu unutmayı istemiştim. Böyle bir unutuş canavarca, imkânsız bir şey olurdu. O benim bir parçam gibiydi, onsuz yaşayamazdım. Ama şimdi İndrilere gitmek istiyordum, bu yüzden bir çatışma çıkıyordu. O, ince kollarıyla önüme geçerek, beni engelliyordu.

Onu düşünmeyi kesmeye, düşüncemi o masum, zarif yaratıklarda, onların tatlı ve garip şarkı söyleyişleri üzerinde toplamaya çalıştım. Ama o, ısrarla, pek de masum olmayan düşüncelerle kafamı karıştırıyordu. Yüzü beni bırakmıyordu: uzun kirpiklerinin kıvrılışı, çekingen, büyüleyici gülümsemesi; sonra istediğim gibi ortaya koyabildiğim bir ifade değişikliği, ani bir kayma, yaralı bir görünüş, dehşete, gözyaşlarına doğru hızlı bir değişiklik. Baştan çıkarılmanın gücü beni alarma geçiriyordu. Celladın inen siyah kolu; kızın bileklerini kavrayan ellerim... Düşün gerçek olduğunun ortaya çıkabileceğinden korkuyordum... Kızdaki bir şey aldatılmayı ve dehşeti çağırıyordu, bu yüzden düşlerimi bozuyordu o, hiç keşfetmek arzusu duymadığım karanlık yerlere sürüyordu beni. Artık hangimizin kurban olduğu açık değildi benim için. Belki de birbirimizin kurbanıydık.

Geride bıraktığım durumu düşündüğümde ümitsiz bir telaşa kapılıyordum. Ne olup bittiğini, muhafızın kaçıp kaçamadığını, kızın onunla olup olmadığını merak ederek, güvertelerde dönüp duruyordum. Gemiye hiç haber gelmiyordu. Büyük bir kaygı ve sabırsızlıkla, karaya çıkıp biraz bilgi alabileceğim bir limana varmayı bekleyebilirdim sadece. Sonunda o gün geldi. Kamarot

takım elbisemi ütülemişti. Nereden bulduysa yakasında bir kırmızı karanfille getirdi onu. Çiçeğin güçlü rengi açık gri kumaşın üstünde iyi görünüyordu.

Tam kamaramdan ayrılmaya hazırlanmıştım ki, kapıdan buyurgan bir vurulma sesi geldi ve bir sivil polis cevap vermemi beklemeden içeri girdi. Şapkasını çıkarmadı, ama resmi rozetini ve koltukaltı kılıfındaki tabancayı göstermek için ceketini açtı. Ona pasaportumu verdim. Küçümseyerek sayfaları çevirdi, bana küstahça yukarıdan aşağı baktı, kırmızı karanfili sertçe ve özel bir hoşnutsuzlukla uzun uzun süzdü. Görünüşümdeki her şey kafasında var olan aşağılayıcı düşünceyi doğruluyordu besbelli. Benimle ne görüşeceğini sordum, aşağılayıcı bir sessizlikten başka cevap alamadım: tekrar sormayacaktım. Bir kelepçe çıkardı, önümde salladı. Bir şey demedim. Şakırdatmaktan sıkılınca, ülkeme saygıdan kelepçe kullanılmayacağını belirterek, kelepçeyi kaldırdı. Gemiden onunla birlikte yürüyerek çıkmama izin vardı. Ama bir oyun oynamasam iyi ederdim.

Güneş parlıyordu, herkes karaya çıkıyordu. Kalabalıkta, anlaştığımız gibi, ona yakın durmayı sürdürdüm. Telaşlı değildim. Böyle şeyler olurdu. Soruşturma için istendiğime hükmediyordum ve bana neler sorulacağını merak ediyordum, bir de adımı nasıl bulmuş olduklarını. Rıhtımın hemen dışındaki bir yan caddede bizi üniformalı polisler bekliyordu. Beni pencereleri siyah camlı, zırhlı bir arabaya soktular. Kısa bir yolculuktan sonra sessiz bir meydandaki büyük bir idare binasında durduk. Kuşlar şakıyordu. Denizdeki günlerden sonra bu ses özellikle dikkatimi çekti.

Yoldan gelip geçen çok az kişi bize hiç dikkat etmedi. Ama birkaç yarda ötede köşede dikilen bir kız, benim tarafıma sık sık göz attığına bakılırsa, biraz ilgilenmişti. Kızın bahar çiçekleri sattığını gördüm, fulyalar, cüce süsenler, yabanlaleleri, araların-

da bir bağ da benim taktığıma benzeyen kırmızı karanfil vardı. Sonra çevreme silahlı figürler toplandı, beni binanın içine, uzun bir koridora doğru yürüttüler. "Acele et." Kuvvetli bir el dirseğimi kavradı, beni birkaç basamak yukarı itti. Yukarıdaki kanatlı kapı insanların, karşılarında kürsüsünde oturan bir yargıç, tiyatrodaki gibi sıralarda oturduğu bir salona açılıyordu. "Gir içeri!" Değişik sert eller bir çeşit sıraya doğru çekip dürttü beni. "Dur!" Ayaklar ustalıkla sağa sola vuruldu, ben de kendimi durumdan bağımsız hissederek çevreme bakındım. Yüksek bir tavan, kapalı pencereler, ne güneş, ne şakıyan kuşlar, iki yanımda silahlı adamlar, her yerde bakan yüzler. Insanlar fısıldıyor ya da boğazlarını temizliyordu. Jüri yorgun ya da sıkılmış görünüyordu. Biri adımı ve öbür bilgileri okudu, hepsi doğru. Onları doğruladım ve yemin ettim.

Dava ortadan kaybolmuş bir kız hakkındaydı, kaçırıldığı, belki de öldürüldüğü tahmin ediliyordu. Tanınmış bir kişiden şüphelenilmiş ve bu kişi sorgulanmış, bulunamayan başka birini suçlamıştı. Kızın adı söylendi; onu tanıyıp tanımadığım soruldu. Birkaç yıldır tanıdığımı söyleyerek cevapladım. "Onunla yakın mıydınız?" "Eski arkadaştık." Gülüşmeler oldu; biri sordu: "Onunla ilişkiniz neydi?" "Söyledim ya; eski arkadaştık biz." Yeniden gülüşmeler; bir memur susturdu. "Planlarınızı birden değiştirdiğinize, bir arkadaşın peşinden yabancı bir ülkeye gelmek için, yaptığınız her şeyi bıraktığınıza inanmamızı mı bekliyorsunuz yani?" Hakkımda her şeyi biliyor gibiydiler. "Ama bu doğru" dedim.

Yatakta oturuyordum, saçını tararken aynadaki yüzünü, solgun parıldayan saçın ışıltılı kütlesinin pürüzsüz parıltısını, omuzlarına gümüşsü dökülüşünü seyrederek sigara içiyordum. Kendine bakmak için öne doğru eğildi, cam küçük göğüslerinin başlangıcını yansıttı. Soluk alışıyla birlikte göğüslerinin hareket edişini seyrettim. Kalkıp arkasında durdum, kollarımı çevresine

doladım, göğüslerini ellerimle örttüm. Benden uzağa çekildi. Korkmuş ifadesini görmek istemiyordum, yüzüne duman üfledim. Direnmeye devam etti, bense yanan sigarayla belli şeyler yapmak için bir dürtü hissettim içimde, sigarayı yere attım, ayağımı da üstüne bastım. Sonra onu daha yakınıma çektim. Çırpındı, bağırdı: "Yapma! Rahat bırak beni! Senden nefret ediyorum! Sen zalim ve hainsin... Insanlara ihanet ediyorsun, sözünü tutmuyorsun..." Sabrım taştı, gitmesine izin verdim ve kapıyı kilitlemeye gittim. Oraya varmadan, bir ses beni geri döndürdü. Başının üzerinde büyük bir kolonya şişesi tutuyordu, bana vurmaya niyetliydi. Şişeyi indirmesini söyledim; hiç aldırmadı, ben de gidip şişeyi zorla elinden aldım. Bir kavgaya dayanacak kadar kuvvetli değildi. Kaslarında bir çocuğunkilerden daha fazla kuvvet yoktu.

O giyinirken ben yatakta oturmaya devam ettim. Birbirimizle konuşmadık. Hazırlanmış, ceketini ilikliyordu ki birden kapı açıldı: deminki sabırsızlığımla, geri dönüp kapıyı kilitlemeyi unutmuştum. İçeri bir adam girdi. Onu dışarı atmak için sıçradım, ama görünmezmişim ya da orada yokmuşum gibi yürüyüp geçti.

Uzun boylu, atletik, kibirli görünüşlü bir adam, neredeyse paranoit bir güven havası var üstünde. Çok parlak ve mavi gözleri bir tehlike sinyali çakıyordu, beni görmüyor gibiydi. Kız taşlaşmıştı, hiçbir şey yapmıyordu. Ben de bir şey yapmıyordum, sadece seyrederek dikiliyordum. Bana benzemiyordu bu. Ama o, özel bir amaçla içeri bir revolverle giren bir adamdı ve o amacı gerçekleştirmekten alıkonamazdı. İkimizi de mi vuracağını merak ediyordum, eğer öyle ise önce hangimizi, ya da sadece birimizi ise hangimizi. Böyle şeyler benim için ilginçti.

Kızı malı gibi gördüğü açıktı. Ben de ona bana ait gözüyle bakıyordum. Kız ikimizin arasında hiçbir şey haline getirilmişti; tek işlevi bizi birbirimize bağlamak olabilirdi. Adamın yüzü beni

hep iğrendiren aşırı kibirli görünüşünü takınmıştı. Yine de birdenbire onunla tanımlanamaz bir yakınlığım olduğunu hissettim, bir çeşit kan teması, öyle ki bizden *iki tane mi olduğunu* merak etmeye başladım...

Bana soruldu: "Arkadaşınızla karşılaştığınızda neler oldu?" "Biz karşılaşmadık." Bastırılmış heyecan açığa çıktı, resmi bir ses sükûneti sağlamak zorunda kaldı. Sonraki ses, diksiyon eğitimi görmüş bir aktörün sesi gibiydi. "Belirtmek isterim ki tanık bir psikopat, muhtemelen şizoittir, dolayısıyla ona inanılamaz." Biri karıştı: "Bir psikiyatristin onayını gösterin." Teatral ses devam etti: "Mümkün olan bütün vurgularla tekrar ediyorum ki, bu adam bir psikopat ve bütünüyle güvenilmez biri olarak tanınır. Saf ve masum bir genç kıza karşı işlenmiş iğrenç bir suçu soruşturuyoruz: onun doğal olmayan duygusuzluğuna, ilgisiz ifadesine dikkat etmenizi istedim. Buraya yakasında şu çiçekle gelmek ne alaycılıktır! Aile hayatının kutsallığına ve bütün temiz duygulara karşı küçümsemesini nasıl da kurumla sergiliyor! Davranışı sadece anormal değil, ayrıca ahlaksızdır, rezilcedir, kutsal saydığımız her şeye karşı saygısızlıktır..."

Odada göremediğim yüksek bir yerde, bir zil çaldı. Amirane ve daha önce konuşmamış bir ses belirtti: "Bir psikopat makbul bir tanık değildir."

Götürüldüm, on yedi saat bir hücreye kapatıldım. Sabahın erken saatlerinde hiçbir açıklama yapmadan beni saldılar. Bu sırada gemi gitmişti, onunla birlikte valizim de. Sadece üstümdeki elbiselerle zor durumda kalakalmıştım. Şansım varmış, pasaportuma ya da cüzdanıma dokunmamışlardı, para bakımından da durumum iyiydi.

Sakal tıraşı oldum, saçımı yıkattım, fırçalattım ve dikkatle yansımama baktım. Temiz bir gömleğe ihtiyacım vardı, ama dükkânlar açılmamıştı henüz; daha sonra bir tane alıp değiştirir-

dim. Şimdilik görünüşüm şöyle böyleydi, ya da ölü karanfilden kurtulduğumda öyle olacaktı. Berber dükkânından çıkınca onu lağıma atmaya niyetliydim, ama hemen dışarıda bir oğlan çocuğu ayakkaplarımı temizlemeyi önerdi, temizlerken ona en iyi kahvenin hangisi olduğunu sordum. Aynı cadde üzerinde uzaktaki birini gösterdi; yürüyerek gittim, görünüşü hoşuma gitti, dışarıda güneş altındaki masalardan birine oturdum. O saatte tenhaydı burası, tek başına hizmet eden garson bir tepside kahve ile küçük ekmekler getirdi, sonra beni yalnız bırakarak karanlık kapalı bölüme döndü. Kahveyi içtim, daha sonra ne yapacağımı merak ediyordum, yoldan geçenlere bakıyordum; bu erken vakitte çok kişi yoktu.

Bir kız bir çiçek sepeti taşıyarak geçiyordu, en sonunda, karanfili atmadığımı aklıma getirdi bu. Çiçeği yakamdaki ilikten çıkarmaya çalıştım, ama kamarot sapını sıkıca iğnelemişti. Yakamı ters çevirdim, baktım, iğneyi elimle bulmaya çalıştım. Biri "Bırakın ben yapayım" dedi. Başımı kaldırıp baktım; çiçekçi kız bana gülümsüyordu. Yüzünü bir yerde görmüştüm sanki, onu zaten tanıdığımı ve ondan hoşlandığımı hissettim. Karanfili güzelce çıkardıktan sonra, yerine aynısından bir tane koymaya hazırlandı. Istemediğimi söylemek üzereydim ki aklıma bir şey geldi ve sessiz kaldım. Taze çiçeği yakama tutturmuştu ve yanımda ayakta durmaya devam ediyordu, ama sadece para için bekliyormuş gibi değildi. Düşüncem doğruymuş gibi görünüyordu ama yanıldığımı düşünerek bir şey demedim. "Yapmamı istediğiniz başka bir şey var mı?" diye sorduğunda haklı olduğumu anladım. Etrafa bir göz attım. Öteki masalar hâlâ boştu, kaldırımdaki insanlar duyamayacak kadar uzaktaydılar. Sepetini bir sandalyeye koymuştu; demetleri birbiri ardına kaldırarak çiçeklere bakıyormuş gibi yaptım. Dürbünle bile olsa, gözleyen birine, normal bir alışveriş yapıyor gibi görünecektik. "Elbette" dedim; gerçi merak

ediyordum onun... Ama dünyada neler olup bittiğini gecikmeden öğrenmek zorundaydım. "Denizdeydim; hiç haber alamadım. Bana anlatabileceğiniz çok şey var."

En son gelişmeler hakkındaki bilgisizliğimin genişliğini göstermemeye çalışarak, ihtiyatlı sorular sordum. Ülkedeki durum karanlık ve telaşlandırıcı görünüyordu, kesin bilgi gelmiyordu, felaketin tam büyüklüğü henüz bilinmiyordu. Bir kuzey ülkesinin muhafızı iç kesimlere kaçmış, aralarında düşmanlıklar çıkmış olan savaş lordlarından biriyle işbirliği yapmıştı.

Onu sorgulamayı sürdürdüm. Hep kibar ve dost tavırlıydı, yardımcı olmaya çalışıyordu. Ama cevapları müphemleşiyordu, kesin konuşmaktan korkar gibiydi. Bir iki kişi kahveye takılıp yakınımıza oturduğu zaman fısıldayarak "Bu meseleleri daha yüksek biriyle tartışmanız gerek. Ayarlamamı ister misiniz?" dedi. Hemen kabul ettim, ama bunu yapabilecek gücü olduğu konusunda bayağı şüpheliydim. Beklememi söyledi, sepetini aldı ve caddeden aşağı, koşar adım, hızla yürüdü gitti. Onu belki de son kez gördüğümü düşündüm, ama yeniden kahve ısmarladım, bekledim; yapacağım başka bir şey yoktu. Muhafızın kaçışı hakkında verdiği haber bir noktaya kadar zihnimi rahatlatmıştı, nasıl olduğu kesin olmasa da, kızı da kendisiyle götürmüş görünüyordu. Bu arada vakit geçti. Şimdi çok sayıda insan vardı. Habercimin dönüşünü görmek için caddeye bakıyordum. Tam geri dönmeyeceğine karar vermiştim ki, yoldan geçenlerin arasından aceleyle bana doğru geldiğini gördüm. Masama gelir gelmez bağırdı: "İşte istediğiniz menekşeler. Onlar için ta çiçek pazarına gitmek zorunda kaldım. Maalesef biraz pahalı." Soluk soluğaydı, ama çevremizdeki insanları düşünerek sesini net ve neşeli çıkarıyordu. Onu kalması için ikna etmeye çalışmanın yararsız olacağını gördüm, ben de sordum: "Ne kadar?" Bir fiyat söyledi, parayı verdim. Hoş bir gülümsemeyle teşekkür etti, ok gibi fırlayıp kalabalıkta kayboldu.

Menekşelerin sapları üzeri yazılı bir kâğıtla sarılmıştı. Bana yardım edebilecek adamı nerede bulacağım söyleniyordu. Mesaj hemen imha edilecekti. Birkaç parça gerekli eşyamı koymak için sapı ve kuşakları deriden, branda bir çanta aldım, sonra bir otele yerleştim. Yıkanıp üstümü değiştirince kâğıtta yazılı adamın bürosuna gittim, beni hemen kabul etti. O da bir kırmızı karanfil takıyordu. Dikkatli olmam gerekecekti.

Doğruca konuya girdim, kaçamak konuşmanın anlamı yoktu. Muhafızın iş gördüğü şehrin adını vererek oraya gitmemin mümkün olup olmadığını sordum. "Hayır. Bölgede çarpışmalar ve şehre gece akınları devam ediyor. Yabancılar içeri alınmıyor." "Bir istisna?" Başını salladı. "Her halükârda resmi personelinkinden başka ulaşım yok." Bütün bu olumsuz ifadelerden sonra sadece şunu diyebildim: "O halde bu düşünceden vazgeçmemi tavsiye ediyorsunuz?" "Resmi konuşursak, evet." Bana muzipçe baktı. "Ama muhakkak değil." Ifadesi daha cesaret vericiydi. "Size yardımcı olabilmemin sadece bir ihtimali var. Yine de, ne yapılabilir, bir bakacağım. Ama bu ihtimale güvenmeyin. Herhalde size birkaç günden önce bir şey bildiremem." Ona teşekkür ettim. Ayağa kalkıp el sıkıştık. Bir haber alınca hemen bana bildireceğine söz verdi.

Kendimi bıkkın ve huzursuz hissediyordum. Yapacağım bir şey yoktu. Şehrin hayatı yüzeyde normal görünüyordu, ama altta, yavaş yavaş bir durma noktasına doğru ilerliyordu. Kuzeyden gelen haberler yetersiz, karışık, korkutucuydu. Yıkımın dev ölçekte olması gerektiğini anlıyordum. Çok az kişi kurtulmuş olabilirdi. Yerel radyo-televizyoncular neşeyle insanların içini rahatlatıyordu. Resmi politikaydı bu, insanlar sakin tutulmalıydı. Ama bu insanlar ülkelerinin kıyametten kaçabileceğine gerçekten de inanıyorlardı sanki. Hiçbir ülkenin güvenli olmadığını biliyordum, şu anki tahribattan ne kadar uzak olduğunun önemi yoktu, bu

tahribat yayılacak, yayılacak ve sonunda bütün gezegeni kaplayacaktı. Bu arada, evrensel huzursuzluk da kaçınılmazdı. Savaşın, küçük bir ölçekte de olsa, çoktan başlamış olması, mümkün olan en kötü belirtiydi. Öyle ki daha sorumluluk sahibi hükümetler, sadece durumun patlayıcı doğasını ve mevcut felaketi artıran uğursuz topyekûn savaş tehdidini vurgulayan kavgacıları barıştırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Hafifçe azalmış olan, kız hakkındaki kaygım, yeniden canlanıyordu. Eğer tam ölçekli bir savaşa girmek üzere olan bir ülkeye gitmişse, başka bir ülkedeki yıkımdan kaçmakla hiçbir şey elde etmiş değildi. Muhafızın onu emniyete ulaştırdığına inanmaya çalışıyordum, ama bundan emin olacak kadar çok şey biliyordum adam hakkında. Benim için onu görmek mutlak derecesinde zorunluydu; başka türlü kıza ne olduğunu hiç öğrenemezdim. Akşamı çeşitli barlarda, konuşmaları dinleyerek geçirdim. Muhafızın adı sık sık geçiyordu, ara ara halkına karşı bir hain olarak, daha çok da savaş konusu üzerinde yeni, güçlü, bilinmeyen bir etki, önemli bir figür, dikkat edilecek bir adam olarak.

Sabahın ilk olayı odamdaki telefonun çalmasıydı: biri beni görmek istiyormuş. Memurdan bir mesaj umarak, yukarı gönderilmesini söyledim. "Merhaba." Çiçekçi kız girdi, gülümseyerek ve sıkılganlıktan uzak. Şaşkınlığımı gördü. "Çoktan unuttunuz demek." Onu burada beklemediğimi söyledim. Şimdi o şaşırmış görünüyordu. "Ama size her sabah çiçek getirmek işimin parçası, biliyorsunuz." O karanfili tuttururken sessizce durdum. Bağlı olduğu örgüt hakkındaki bilgisizliğimi göstermek müthiş kolaydı. Örgütü merak ediyor, ama kendimi ele vermekten de korkuyordum. Kızla daha fazla vakit geçirerek soru sormadan bilgi alabileceğim aklıma geldi. Ayrıca, genç ve çekiciydi. Doğal, gerçekçi davranışından hoşlanıyordum. Can sıkıntımı giderecekti bu.

Onu o akşam yemeğe davet ettim. Tavırları hoştu, her zamanki gönül alıcı, yapmacıksız tarzında davranıyordu. Sonra iki gece klübüne gittik, dans ettik. Güzel bir partnerdi, dinlenmiş ve rahatlamış gibiydi ve özgürce konuşuyordu, ama bana zaten bilmediğim bir şey söylemedi. Onu benimle otele getirdim; biz beraber içeri girerken kapıcı öbür yola bakıyordu. Bayağı sarhoştum. Uzun eteği odamın döşemesine parlayan bir halka halinde düştü. Sabahleyin çok erkenden, ben daha uyurken, çiçek pazarına gitmiş; kahvaltı vakti taze bir karanfille geri geldi, gözleri pırıl pırıl, keyifli ve hayat dolu, karanlıkta olduğundan daha çekici. Onu yanımda tutmak, kendimi onun aracılığıyla şimdiye demirlemek istiyordum.

Ama o "Hayır, şimdi gitmem lazım, yapacak işim var" dedi, sonra dostça gülümsedi ve akşama benimle dans etmeye söz verdi. Onu bir daha görmedim.

Gazeteleri okurken memur beni çağırttı. Aceleyle bürosuna gittim. Beni esrarengiz, fesatçı bir havayla selamladı. "Sizin şu meseleyi ayarlamayı başardım. Biraz koşuşturmalı olacak." Sırıtıyordu, kendisinden, bana olayları nasıl idare edebildiğini göstermekten memnundu. Şaşkın ve heyecanlıydım. Devam etti: "Bugün bir kamyon, sınırın bizim tarafımızda yükselen verici için önemli yedeklerle yola çıkacak. İstediğiniz şehre oldukça yakın. Sizi yabancı bir danışman olarak yazdırdım. Ev ödevinizi yolda yapabilirsiniz. Hepsi burada." Elime kâğıt dolu kalın bir dosya tutuşturdu, en üstte bir seyahat permisi vardı, memur yarım saat içinde merkez postanesinde olmamı söyledi.

Bol bol teşekkür ettim ona. Kolumu patpatladı. "Düşünmeyin. Faydalı olabildiysem memnunum." Elini çekip yakamdaki çiçeğe dokundu ve beni korkuttu. Bir şeyden mi şüpheleniyordu? Örgütü hakkında başka bir şey öğrenmediysem bile, en azından hatırı sayılır bir gücü olduğunu biliyordum artık. Bir tebessümle

"Hemen dönüp eşyalarınızı toplayın. Kesinlikle geç kalmamalısınız. Şoför tam vaktinde yola çıkmak için emir aldı, kimseyi beklemez" dediğinde rahatladım.

Oda gittikçe daha da kararıyordu, ani bir fırtına çıkmıştı. Eli ışığa uzanırken, mor bir şimşek ve bir çatırtı aynı anda geldi, pencerelere bir yağmur serpintisi vurdu, uzun üniforma ceketi giymiş biri içeri girdi ve adama anahtara dokunmamasını işaret etti. Ancak iri, ağır yapılı bir adam olduğunu seçebildim, masif şekli belli belirsiz tanıdık gibiydi. Odanın öbür ucunda ayakta durdu, alçak bir sesle memurla konuştu, bu süre boyunca ben boş yere bu alçak sesli ama ateşli tartışmayı duymaya çalıştım, konusunu biliyordum tartışmanın, çünkü ikisi de bana göz atıp duruyorlardı. Benim çekiştirildiğim ortadaydı. Yeni gelenin yüzü belirsiz kalmasına rağmen, gök gürlemeleri arasında sesinin suçlayıcı tonunu işitebiliyordum, ama sözcükleri yakalayamadan. Beni ışığa daha yakın duran, huzursuzluk ve şüphe belirtileri gösteren öbür adamın gözünden düşürmekte çoktan başarılı olmuş gibiydi.

Ben de gittikçe huzursuzlanıyordum. Adam aleyhime dönerse eğer, durumum iyice tatsızlaşacaktı. Sadece muhafıza ulaşma konusundaki bütün umudumu kaybetmekle kalmayacaktım, bir de kırmızı karanfili sahtekârlık amacıyla kullanmış görünecektim. Yeniden tutuklanıp hapse atılmam gibi ciddi bir tehlike vardı.

Saatime baktım. Yarım saatin birkaç dakikası geçip gitmişti; odadan çabucak çıkmak zorunda olduğumu hissederek, kapıya doğru göze çarpmayan bir hareket yaptım, arkamdaki elimle açtım kapıyı.

Müthiş bir şimşek havayı yardı, ani bir savrulma hareketini, savrulan ceketin eteklerini aydınlattı, adamın elinde bir silah vardı. Ben ellerimi kaldırırken, o konuşmakta olduğu adama patlayan fırtınayı bastıracak kadar bağırmak için yarı döndü: "Ne dedim ben sana!" Dikkatini bölen o an, okulda öğrendiğim bir

teknikle bacaklarına dalacak zamanı verdi bana, bu sırada mermi başımın üzerinden geçti. Adamı yere düşürmeyi başaramadım, ama dengesini kaybetmiş, ceketinin uzunluğuyla engellenmiş durumda yakaladım. O yeniden nişan alana kadar, eline vurup tabancayı düşürmüş, odanın öbür tarafına göndermiştim. Doğruca üstüme geldi, şiddetli bir saldırıyla bütün ağırlığıyla saldırdı üstüme, sağlı sollu sert yumruklar atıyordu. Benden bayağı ağırdı, neredeyse düşüyordum. Beni kapı kurtardı; ona tutunmuştum, geçit boyunca gelen ayak sesleri duydum. Hasmım yeniden şiddetle saldırdı, memura bağırarak silahı almasını söylüyordu. Silahı eline geçirseydi işim bitikti. Ümitsizlik içinde, kapıyı adama çarptım, adamı bütün gücümle tekmeledim, ben köşeyi dönmeden önce ikiye katlandığını görerek rahatladım. Yolumda iki yeni figür belirdi. Onları hiç bakmadan yana savurdum, birbiri ardına, birinin bir çığlık atarak düştüğünü ve düşerken çarptığı kapının şangırtısını duydum. Başka kimse beni durdurmaya çalışmadı; geri bakmadan koşa koşa koridoru geçip binadan çıktım. Fırtına sayesinde silah sesi bitişik büronun ilerisinde duyulmuş olamazdı.

Fırtına bana yardımcı olmaya devam ediyordu. Dışarıda göze çarpmadım, herkes sel gibi yağan yağmurdan kaçıp bir yere sığınmıştı. Caddeler su içindeydi, bir saniyede baştan aşağı ıslandım, koşabildiğim kadar hızlı koşmayı sürdürdüm, yol boyu sığ bir akarsudaymışım gibi su sıçratıyordum. İyi ki merkez postanesinin nerede olduğunu biliyordum, doğruca oraya gittim. Otelime beni alıkoymak için telefonla talimat verilmişti muhakkak, hem oraya gidecek vaktim de yoktu. Gerçekten öyleymiş, görmesi için yolculuk belgelerimi sallayarak yetiştiğimde, kamyon şoförü motorunu çalıştırıyordu. Bana kaşlarını çatarak baktı, baş parmağıyla aracın arkasını işaret etti. Son bir çabayla arabaya tırmandım, çok sert bir şeyin üstüne yığıldım. Biri hemen yağmuru ve gün ışığını kapattı; korkunç bir sarsıntı oldu; hareket ettik. Soluk

soluğaydım, her tarafım yara bere içindeydi, sırılsıklamdım, ama kendimi muzaffer hissediyordum.

Kamyonun içine dört kişi doluşmuştuk. Karanlık, gürültülü ve rahatsızdı, oturulacak kalas sıraları olan, ama dik oturacak baş mesafesi olmayan bir çeşit çadırda olmak gibiydi. Her sırada iki kişi, sıkışmış karanlıkta çeşitli şekil ve ölçülerde istiflenmiş paketler arasında, yüz yüze büzülmüş oturuyorduk. Acı veren sarsıntıya pek dikkat etmiyordum, orada, aslında yolumda, kimsenin beni göremeyeceği, o sıkışık, rahatsız, yürüyen çadırda, olduğum için çok rahatlamıştım. Fırtına yavaş yavaş kesildi, ama yağmur hâlâ yağıp duruyordu, sonunda neşeme su kaçırmadan branda duvarlarımızdan içeri yol buldu kendine. Belki de zaten ıslandığımdan daha çok ıslatamazdı beni.

sekiz

Yol arkadaşlarımla dost olmaya çalıştım, doğruca bir teknik liseden gelen genç çocuklar; ama konuşmuyorlardı. Yabancı olduğum için bana güvenmiyorlardı. Sorular sorduğumda, gizli tutulması gereken şeyleri öğrenmeye çalıştığımdan şüpheleniyorlardı, oysa hiçbir sırrı bilmediklerini görebiliyordum. İnanılmaz ölçüde saftılar. Başka bir boyuta ait olduğumu hissettim ve sessiz kaldım. Yavaş yavaş beni unuttular ve kendi aralarında konuşmaya başladılar. İşlerinden konuşuyorlardı; vericiyi kurmanın güçlüklerinden. Malzeme yokluğu; eğitilmiş personel yokluğu; fon yokluğu; kötü işçilik; sorumlusu olmayan hatalar. Sabotaj sözcüğünün ileri geri söylendiğini duydum. İş programın çok gerisinde kalmıştı. Vericinin ay sonunda çalışmaya başlamış olması gerekiyordu. Artık hiç kimse ne zaman biteceğini bilmiyordu. Bitkin, gözlerimi kapadım, dinlemeyi bıraktım.

Arada bir garip bir cümle geliyordu kulağıma. Bir keresinde konuşmalarının konusunun ben olduğumu anladım; uyuduğumu sanıyorlardı. "Bizi gözetlemek için gönderilmiş" dedi biri. "Bize güvenilir mi, anlamak için. Ona hiçbir şey söylemeyelim, sorularına cevap vermeyelim." Sesleri alçaldı, neredeyse fısıltıyla konuşuyorlardı. "Hoca söylerken duydum... Açıklamıyorlar... Neden bizi tehlike bölgesine yolluyorlar başkalarını..." Hoşnutsuz ve tedirgindiler, bana bilgi veremezlerdi. Vaktimi onlarla harcamak zorunda değildim.

Gece geç vakit küçük bir şehirde durduk. Bir dükkânın kapısını çaldım ve ikinci kez kendime birkaç temel ihtiyaç maddesi aldım: sabun, ustura, değişmek için elbise. Burada sadece bir benzinci vardı: sabahleyin ayrılmamızdan önce şoför bütün petrol stokunu almakta ısrar etti. İstasyonun sahibi öfkeyle karşı çıktı; bu kadar kısıtlı kaynaklarla, artık yakıt bulamazdı. Bizimki bunu anlamazdan geldi, ona pompaları boşaltmasını söyledi, daha da öfkeli hale gelen itirazlara karşı "Kes sesini" dedi, "şu işi bitir! Bu bir emirdir." Onun yanında ayakta duruyordum, kibarca bizden sonra buradan yakıt almayı umacak kişinin sıkıntıya gireceğini belirttim. Bana küçümseyerek şöyle bir baktı. "Bir yerde saklısı vardır bunun. Hep saklarlar." Benzin bidonları yükün geri kalanıyla arkaya tıkıldı, dördümüze sığışacak çok az yer kaldı. Ben en rahatsız yeri almıştım, arka dingilin üstünü.

Kapaklar kapatıldı, dışarıyı göremez olduk. Arkasında bir dağ zinciri bulunan uzak bir ormana doğru yol alıyorduk. Mıcırlı yol şehirden birkaç mil ileride sona erdi. Şimdi sadece tekerlekler için, birbirinden şasinin genişliği kadar uzak, katranlı iki dar şerit vardı. Yol aldıkça hava daha da soğudu; iklim değişiyordu, arazinin karakteri gibi. Ormanın kıyısı hep görünürdeydi, gittikçe yaklaşıyordu: geçtiğimiz ekili alanlar, insanlar ve köyler gittikçe azalıyordu. Benzin depolamanın mantığını anlamaya başladım. Yol durmadan kötüleşiyordu, tekerlek izleri ve çukurlarla doluydu. İlerlemek zordu, yavaştı, şoför küfredip duruyordu. Tam katranlı şeritler sona erdiği zaman, öne eğilip omzunu patpatladım, direksiyonu sırayla kullanmayı önerdim. Beni çok şaşırttı, bunu kabul etti.

Onun yanında daha rahattım, ama ağır kamyonu kullanmak biraz zor geldi. Daha önce hiç kamyon sürmemiştim, alışana kadar, yaptığım işe iyice kendimi vermek zorunda kaldım. Ara ara, yolu kapatan düşmüş kayaları ya da ağaç gövdelerini kaldırmak

için durmak gerekiyordu. İlk seferinde, ötekiler çoktan arabadan sıçrayıp inmişler, engeli kaydırmaya uğraşıyorlardı, ben de onlara yardım etmek için arabadan inmeye hazırlandım. Hafif bir dokunma hissettim ve dönüp baktım. Şoför başıyla ancak fark edilen bir olumsuzluk işareti yaptı. Kamyon sürme yeteneğim beni onun gözünde böyle görevlerin üzerine yükseltmişti anlaşılan.

Ona bir sigara tuttum. Kabul etti. Yolun durumu üzerine bir yoruma giriştim. Verici bu kadar önemli olduğuna ve bunca gidiş-gelişi gerektirdiğine göre, neden iyi bir yol yapılmadığını anlamıyordum. "Yeni yollara gücümüz yetmez" dedi, "Bizimle birlik olan öteki ülkelerden bu girişimde bize katkıda bulunmalarını istedik, ama reddettiler." Ne tarafa sempati duyduğumu anlamak için, kaşlarını çatarak şöyle yandan baktı bana. Tarafsız bir ses tonuyla, bu durumun haksız göründüğünü söyledim. "Sırf küçük, güçsüz bir ülke olduğumuz için, bize öteden beri kötü davrandılar." İçerlemesini bastıramıyordu. "Eğer biz araziyi bağışlamış olmasaydık verici asla yapılamazdı burada. Bütün olayı bizim mümkün kıldığımızı unutmamaları lazım. Biz ülkemizin bir parçasını herkesin yararına feda ediyoruz, ama karşılığında hiçbir şey alamıyoruz. Durumu korumaya yardımcı olsun diye yer birliklerini bile göndermeyecekler. Bu kötü duyguyu yaratan onların halden anlamaz davranışı." Acı konuşuyordu. Büyük güçlere karşı kinini hissedebiliyordum. "Siz yabancısınız... Size böyle şeyler söylememeliydim." Kaygıyla bana baktı: onu muhbir olmadığıma inandırdım.

Bir kere başlamıştı ya, konuşmaya devam etmek istiyordu. Bana kendini anlatması için yüreklendirdim onu; ilgilendiğim şeylerden konuşturmanın yolu buydu. Proje ilk başladığında yol boyunca işçi grupları taşımış; yolda şarkı söylerlermiş. "Şu eski formülü hatırlarsınız – 'bütün iyi niyetli insanlar dünyayı iyileştirme görevinde ve yıkıcı güçlere karşı birleşmeli'. Bu sözleri

karşılıklı söylenen bir şarkı haline getirmişlerdi, kadın-erkek beraber söylüyorlardı. Dinlemek ilham veriyordu. O günlerde coşku doluyduk. Şimdi her şey farklı." Neyin ters gittiğini sordum. "Bir sürü terslik, gecikme, hayal kırıklığı. Malzemelerimiz olsaydı iş çok önce bitmiş olacaktı. Ama her şeyin dışarıdan gelmesi gerekiyordu; ölçü standartları farklı olan ülkelerden. Bazen parçalar birbirine uymuyordu; bütün sevkiyatın geri gönderilmesi gerekiyordu. Böyle olayların işi halletmeye can atan genç hevesliler üzerindeki etkisini tahmin edebilirsiniz." Bu, farklı ideolojilerden kaynaklanan hata ve beceriksizliklerin her zamanki hikayesiydi, doğrudan ilişki yokluğu. Ona bu meseleler hakkında açık konuştuğu için teşekkür ettim. Ustaca geri gönderilen bir top, geri sektirilen klişe: "Bireyler arasında ilişki, halklar arasında daha iyi bir anlaşmanın ilk adımıdır."

Güvenini kazanmış gibiydim. Daha da samimileşti, bana kızından bahsetti, bir köpekle oynarken çekilmiş resimlerini gösterdi onun. İnsanları bir miktar para taşıdığımdan haberdar etmeyi akılsızca buluyordum, bu yüzden, kızın hâlâ cüzdanımda tuttuğum bir göl kenarında çekilmiş fotoğrafını hızla çıkarırken, onun dikkatini yol kenarında bir şeye çektim. Sonra resmi ona gösterdim. Kızın kaybolduğunu ve onu aramakta olduğumu söyledim. Özel bir duygu olmaksızın, belirtti: "Harika saçlar. Şanslısın." Bayağı sertçe, eğer kızı dünya yüzünde kayıplara karışsaydı kendini şanslı sayıp saymayacağını sordum, lütfedip hafifçe mahcup göründü. Fotoğrafı yerine koydum, böyle saçlar görüp görmediğini sordum. "Hayır, asla." Başını kuvvetle salladı. "Bizim kadınların çoğu esmerdir." Onunla kızdan konuşmanın yararı yoktu.

Yer değiştirdik. Araba sürme işimden sonra yorulmuştum, gözlerimi kapadım. Yeniden açtığımda dizlerinin üstünde bir silah vardı. Ne vurmayı umduğunu sordum. "Sınıra yaklaşıyo-

ruz, buralar tehlikelidir. Her yerde düşmanlar var." "Ama bu ülke tarafsız." "Tarafsız nedir? Sadece bir sözcük." Esrarlı bir tavırla ekledi: "Ayrıca çeşit çeşit düşman vardır." "Ne gibi yani?" "Sabotajcılar. Casuslar. Gangsterler. Düzensizlik zamanlarında serpilip gelişen bütün alçaklar." Kamyonun saldırıya uğrayacağını mı düşündüğünü sordum. "Daha önce oldu. Taşıdığımız eşyaya şiddetle ihtiyaç var. Duymuşlarsa bizi durdurmaya çalışabilirler."

Otomatiğimi çıkardım, ilgiyle baktığını gördüm, yabancı malı silahtan besbelli etkilenmişti. Ormana henüz girmiştik. Şoför sinirli görünüyordu. "Tehlikenin başladığı yer burası." Yüksek ağaçların, dallarından sarkıp mat perdeler oluşturan yosundan, uzun gri sakalları vardı. Saklanmak için iyi bir yer gibiydi. Işık solmaya başlıyordu, ışıktan kalanlar yola düşüyordu, öyle ki bizi seyreden görünmez gözler hayal etmek çok kolaydı. Silahlı adamlar beklemeyi sürdürüyordum, ama aklımda başka şeyler vardı.

Şoföre muhafızdan bahsettim. Sadece gazetelerde okuduğunu biliyordu. Vericiden onun karargâhına uzaklık yirmi mil kadardı. "Oraya gidilebilir mi?" Bana boş boş baktı. "Tabii ki hayır. Orası düşman ülkesi. Hem yolu da bozmuşlar, geçişi engellemişler. Zaten şehirden de fazla bir şey kalmış olamaz. Geceleyin topların sesini duyuyoruz." Daha çok varış yerimize gün ışığında ulaşmakla ilgileniyordu. "Karanlıktan önce ormandan çıkmalıyız. Bunu yapacağız da, birazcık şans yeter." Hiddetle sürüyordu, kamyon gevşek taşların üzerinde zıplayıp kayıyordu.

Konuşmaya devam edemeyecek kadar bezgindim. Durum umutsuzdu. Kıza ihtiyacım vardı, onsuz yaşayamazdım. Ama onu asla bulamayacaktım. Şehre giden hiç yol yoktu, oraya hiç varamayacaktım, imkânsızdı bu. Ne de olsa orası sürekli bombardıman altındaydı ve herhalde yıkılmıştı. Oraya gitmenin anlamı yoktu. Kız uzun zaman önce ya oradan ayrılmış ya da öldürül-

müştü. Kendimi ümitsizlik içinde hissediyordum. Bütün bu yolu boş yere gelmiş gibiydim.

Vericinin yeri dikkatle seçilmişti; yüksekte, ormanla çevrili, arkasında dağlar, yer hücumlarına karşı savunulması kolay bir yer. Tesisatın çevresini hemen temizlemişlerdi, ama ağaçlar uzakta değildi. Yağmuru içeri alan prefabrik binalarda oturuyorduk. Her şey rutubetli geliyordu ele. Yerler betondu, hep çamurla kaplıydı. Yürüdüğümüz her yer çamur oluyordu. Herkes sıkıntılardan ve yiyeceklerin düşük kalitesinden yakınıyordu.

Hava durumunda bir terslik olmuştu. Sıcak, kuru, güneşli olmalıydı; onun yerine hep yağmur yağıyordu, havada nemli bir soğuk vardı. Yoğun beyaz sis ormandaki ağaçların tepelerine dolanmış duruyordu; gök sürekli buğusu tüten bir bulut kazanıydı. Orman hayvanları rahatsız olmuş, her zamanki alışkanlıklarından uzaklaşmışlardı. Büyük kediler insandan korkularını kaybetmişlerdi, binalara geliyor, vericinin etrafında dolaşıyorlardı; yukarıda garip, hantal kuşlar çırpınıyordu, kuşların ve öteki hayvanların bizim serbest bıraktığımız bilinmeyen tehlikeye karşı korunmak için bizi aramakta oldukları izlenimine kapılıyordum. Davranışlarındaki anormallikler kehanet gibiydi.

Vakit geçirmek için ve yapacak daha iyi bir şey olsun diye, vericideki çalışmayı örgütledim. Vericinin tamamlanması uzak değildi, ama işçilerin gittikçe cesareti kırılıyordu, uyuşuklaşıyorlardı. Onları toplayıp gelecekten bahsettim. Savaşanlar dinleyecek ve raporlarımızın tarafsız doğruluğundan etkileneceklerdi. Delillerimizin sağlamlığı onları ikna edecekti. Barış yeniden kurulacaktı. Evrensel çatışma tehlikesi önlenecekti. Emeklerinin nihai ödülü bu olacaktı. Bu arada onları takımlara ayırdım, yarışmalar düzenledim, en iyi çalışanlara ödüller verdim. Çok geçmeden yayına başlamaya hazırdık. Doğruluk adına iki yandaki olayları da eşit saygıyla kayda geçiyor, dünya barışı üzerine

programlar yapıyor, acil bir ateşkeste ısrar ediyordum. Bakan bana yazıp çalışmamdan ötürü kutladı.

Smırı mı geçeyim, yoksa olduğum yerde mi kalayım, karar veremiyordum. Harap olmuş şehirde kızın canlı kalabileceğini sanmıyordum. Eğer orada öldürülmüşse gitmek anlamsızdı. Başka bir yerde emniyetteyse, oraya gitmenin de yararı yoktu. Önemli bir kişisel tehlike vardı. Savaşçı olmadığım halde, casus diye vurulmam ya da süresiz hapsedilmem muhtemeldi.

Ama artık her şeyin pürüzsüz akıp gittiği buradaki işten de sıkılıyordum. Sürekli yağmurda kuru kalmaya çalışmaktan sıkılmıştım, buzun yetişmesini beklemekten sıkılmıştım. Buz yeryüzünün kıvrımı üzerinde, dağlar ya da denizler tarafından engellenmeden, her gün sürünüyordu. Acele etmeden, duraklamadan, sürekli şehirlere yaklaşıyor, giriyor, onları dümdüz ediyor, kaynayan lavların yağdığı kraterleri dolduruyordu. Amansız bir düzen içinde dünyayı boydan boya yürüyüp geçen, yollarındaki her şeyi ezen, silip süpüren, imha eden, buzlu dev taburları durdurmanın yolu yoktu.

Gitmeye karar verdim. Kimseye bir şey demeden, sırılsıklam ıslatan yağmur altında, kapatılmış geçide sürdüm arabayı, oradan da yaya olarak ağaç kaplı dağlara doğru yola koyuldum. Bana yol gösterecek sadece bir cep pusulam vardı. Nemli bitki örtüsü içinde tırmana didine sınır karakoluna varmak birkaç saatimi aldı, orada nöbetçi tarafından durduruldum.

dokuz

Muhafıza götürülmemi istedim. Son zamanlarda karargâhını başka bir şehre taşımıştı. Bir zırhlı araba beni oraya götürdü; hafif makineli tüfekli iki de asker geldi, "benim korunmam için". Yağmur hâlâ yağıyordu. Günün bitimini kararta ağır kara bulutlar altında sağanağı yara yara yol aldık. Şehre girdiğimizde karanlık çöküyordu. Farlar, hepsi de yağmurda ışıldayan, hasar, moloz, yıkıntılar ve boşluklardan oluşan o bildik sahneyi gösteriyordu. Caddeler askeri birliklerle doluydu. En az hasar görmüş binalar kışla olarak kullanılıyordu.

Sıkı korunan bir yere götürüldüm ve iki adamın beklediği küçük bir odada bırakıldım. Üçümüz yalnızdık: bana dik dik bakıyorlar, ama bir şey demiyorlardı. Sessizlik içinde bekliyorduk. Sadece dışarıda yerleri döven yağmurun sesi vardı. Bir sırada oturuyorlardı; ben de ceketime sarınmış, bir başkasında. Odadaki bütün mobilya buydu, oda da temizlenmemişti. Her şeyin üstünde kalın bir toz vardı.

Bir süre sonra fısıltıyla konuşmaya başladılar. Boş olan bir görev için geldiklerini çıkardım. Ayağa kalktım, ileri geri adımlamaya başladım. Huzursuzdum, ama beklemem gerekeceğini biliyordum. Öbürlerinin neler dediklerini dinlemiyordum, ama biri sesini öyle yükseltti ki ister istemez duydum. Adam işi alacağından emindi, böbürleniyordu: "Ellerimle adam öldürmeye eği-

tildim. Uç parmakla en kuvvetli adamı öldürebilirim. Vücuttaki kolayca adam öldürülebilecek noktaları öğrendim. Elimin kenarıyla bir tahta blokunu kırabilirim." Sözleri içimi kararttı. Şimdi aranan adam tipi buydu. Biraz sonra ikisi görüşmeye çağrıldılar, ben tek başıma beklemeye bırakıldım. Uzun bir süre beklemeye hazırlandım.

Çok vakit geçmemişti ki bir nöbetçi gelip beni subay yemekhanesine götürdü. Muhafız yüksek masanın başında oturuyordu. Öbür uzun masalar daha kalabalıktı. Onun masasına oturmak durumundaydım, ama yakınına değil, ta öbür uca. Rahatça konuşamayacak kadar uzak olacaktık. Yerimi almadan önce onu selamlamaya gittim. Şaşırmış görünüyordu, selamıma karşılık vermedi. Çevrede oturan bütün adamların hemen birbirlerine eğildikleri ve gizli gizli bana göz atarak hafif sesle konuşmaya başladıkları dikkatimi çekti. Olumsuz bir izlenim bırakmıştım galiba. Muhafızın beni hatırlayacağını tahmin etmiştim, ama o kim olduğumu bilmez görünüyordu. Ona önceki bağlantımızı hatırlatmak işleri daha da kötüleştirebilirdi, bu yüzden uzaktaki yerime oturdum.

Yakınındaki subaylarla dostane konuşmasını duyabiliyordum. Sohbetleri tutuklamalar ve kaçışlar üzerineydi. Büyük bir arabayı, bir kar fırtınasını, parçalanan sınır kapılarını, mermileri ve bir kızı içeren, kendi kaçış öyküsünü anlatana kadar ilgilenmedim. Benim tarafıma bir kere bile bakmadı, bana hiç dikkat etmedi.

Zaman zaman dışarıda yürüyen birliklerin sesleri duyulabiliyordu. Birden bir patlama oldu. Tavanın bir parçası çöktü ve ışıklar söndü. Gemici fenerleri getirilip masalara kondu. Lambalar tabakların arasında duran alçı parçalarını gösterdiler. Yemek mahvolmuştu, yenilmemiş durumdaydı, toz ve döküntüyle kaplanmıştı. Götürüldü. Bunu uzun ve sıkıcı bir bekleyiş izledi; sonra önümüze katı yumurta kâseleri kondu. Aralıklı patlamalar

binayı sarsmaya devam ediyordu, havada beyazımsı bir toz bulutu asılıydı, her şey ele kumlu geliyordu.

Muhafız bana şaşırtıcı bir oyun oynuyordu. Yemeğin sonunda beni yanına çağırdı. "Yayınlarınızdan hoşlandım. Bu tip işlere istidadınız var." Yapmakta olduğum işi bilmesi beni şaşırttı. Sesi dostçaydı, benimle eşitiymişim gibi konuşuyordu; sadece bir an için, belirsiz bir çeşit samimiyetle onunla özdeşleştiğimi hissettim. Varışımı iyi ayarladığımı söyleyerek konuşmaya devam etti. "Vericimiz yakında işler durumda olacak, sizinki de işe yaramaz hale gelecek." Yetkililere hep daha kuvvetli bir tesisata ihtiyacımız olduğunu söylemiştim; ki mevcut cihaz daha güçlü biri tarafından bastırılmadan önce, bu sadece bir zaman sorunuydu. Muhafız bunun gerçekleşmek üzere olduğunu duyduğumu tahmin ediyordu, yapmamı istedi, ben de kabul ettim, eğer o da benim için bir şey yaparsa. "Hâlâ aynı şey mi?" "Evet." Bana eğlenerek baktı, ama gözlerinde şüphe çakıyordu. Yine de öylesine belirtti, "Odası yukarı katta, pekâlâ ona bir ziyaret yapabiliriz", sonra yol gösterdi. Ama "Ona kişisel bir mesaj vermem gerek; yalnız görebilir miyim?" dediğimde cevap vermedi.

Bir geçitten aşağı indik, birkaç merdiven çıktık, bir geçit boyunca da yürüdük. Muhafızın kuvvetli el fenerinin ışını döküntülerin yayıldığı döşemenin üzerinde oynaşıyordu. Tozda ayak izleri görünüyordu; aralarında kızın küçük izlerini aradım. Muhafız yarı aydınlatılmış bir odanın kapısını açtı. Kız sıçradı. Beyaz şaşkın yüzü; ışıldayan saçların altında bana dikilip kalan büyük gözler. "Yine mi sen!" Kaskatı dikildi, korunmak için sandalyeyi önünde tuttu, elleriyle arkalığı kavradı, eklemleri bembeyaz göze çarpıyordu. "Ne istiyorsun?" "Sadece seninle konuşmak." Gözlerini birimizden öbürüne kaydırarak, suçladı: "Siz birliksiniz." Reddettim: ama bu suçlamada garip bir şekilde biraz gerçek var gibiydi... "Tabii ki öylesiniz. Yoksa seni buraya getirmezdi."

Muhafız ona yaklaştı, gülümsüyordu. Onu hiç bu kadar yardımsever görmemiştim. "Bak şimdi, eski bir dostu selamlamak için hiç de iyi bir yol değil bu. Dostça bir konuşma yapamaz mıyız? Bana hiç birbirinizi ilk kez nasıl tanıdığınızı anlatmadınız." Bizi yalnız bırakmaya hiç niyeti olmadığı açıktı. Sessizce kıza bakıp duruyordum, onunla adamın önünde konuşamazdım. Adamın kişiliği çok fazla mütehakkimdi, etkisi çok güçlüydü. Kız onun önünde korkaktı, düşman tavırlıydı. Engeller yaratılıyordu. Gözlerimi öbür yana çevirdim. Gayet tabii adam gülümsüyordu. Pekâlâ kızı bulmamış da olabilirdim. Uzak bir patlama duvarları sarstı; kız tavandan dökülüp havada yüzen beyaz tozu seyretti. Bir şey söylemiş olmak için, bombaların onu rahatsız edip etmediğini sordum. Yüzü ifadesiz, parlak saçları ışıldayarak, başını sessizce bir şey, hiçbir şey anlamına gelen bir şekilde oynattı.

Muhafız dedi ki: "Onu daha emin bir yere gitmeye ikna etmeye çalıştım, ama buradan ayrılmayı reddediyor." Tatlılıkla gülümsedi, bana onun üzerindeki gücünü gösteriyordu. Bunu kabul etmek zor geldi bana. Odaya bakındım: sandalye, küçük bir ayna, bir yatak, masada karton kapaklı kitaplar, her yerde toz, döşemede dökülmüş alçı tabakaları. Bir kancada asılı gri yün ceketi. Bir tarak ve yırtık yaldızlı kâğıtta bir kare çikolatadan başka kişisel bir şey görmedim. Adama arkamı dönüp, sanki orada değilmiş gibi konuşmaya çalışarak, doğruca kıza hitap ettim. "Burada pek rahat görünmüyorsun. Niye bir otele, çarpışmadan daha uzak bir yere gitmiyorsun?" Cevap vermedi, hafifçe omuzlarını silkti. Bunu bir sessizlik izledi.

Pencerenin altında birlikler yürüyordu. Adam odayı geçti, pancurları aralayıp aşağı baktı. Telaşla mırıldandım, "Sadece sana yardım etmek istiyorum", ellerimi onunkilere uzattım, elleri geri çekildi. "Sana güvenmiyorum. Dediğin tek söze inanmıyorum." Gözleri kocaman açılmış ve meydan okuyordu. Adam odadayken

onunla bağlantı kurmakta asla başarılı olamayacağımı anladım. Daha fazla kalmakla hiçbir şey kazanılmazdı. Ayrıldım.

Kapının dışında, adamın gülüşünü, döşeme tahtalarındaki adımını, sesini duydum: "Şuna karşı neyin var senin?" Sonra kızın sesi, değişmiş, gözyaşlarıyla bulanmış, pes perdeden, histerik. "Yalancı o. Seninle çalıştığını biliyorum. Ikiniz de aynısınız, bencil, hain, zalim. Keşke hiçbirinizi tanımasaydım, ikinizden de nefret ediyorum! Bir gün gideceğim... Beni bir daha görmeyeceksiniz... Asla!" Yürüyüp geçidi indim, molozun üstünde sendeledim, tekmeleyip yana savurdum. Kendime bir el feneri bulmayı düşünmemiştim.

Sonraki bir iki gün kızı adamdan alıp tarafsız bir ülkeye götürmeyi düşündüm. Teorik olarak bayağı mümkündü. Yerel limana hâlâ gemiler uğruyordu ara sıra. Bu bir sürat, gizlilik ve dakik zamanlama meselesiydi. Başarı, takip edilmeden denize açılmamıza bağlıydı. İhtiyatlı araştırmalara başladım. Cevaplar satın alınabiliyordu. Güçlük, kimsenin güvenilir olmamasıydı. Bilgi için para ödediğim kişi sorularımı muhafızın hizmetindeki birine satabilirdi. Bütün olayı hayli tehlikeli hale getiriyordu bu. Sinirliydim; böyle risklere girmek benim harcım değildi; bununla beraber, riske girilmesi gerekiyordu.

Sesler sırlar fısıldıyordu: adlar, adresler, varışlar, ayrılışlar. "Gidin... arayın... kendinizi her an hazır tutun... belgeler... kanıt... büyük fonlar..." Planlarımı daha ileri bir aşamaya vardırmadan önce kızla konuşmaya ihtiyacım vardı. Odasına gittim, bir silah sesi duydum, hiç ilgilenmedim; caddelerde atışlar her zaman devam ediyordu. Adam dışarı çıktı, kapıyı arkasından kapadı. Kızı görmek istediğimi söyledim. "Göremezsin." Anahtarı çevirdi, cebine indirdi, masanın üstüne bir tabanca attı. "Oldü." Içimden boydan boya bir bıçak geçti. Dünyadaki bütün diğer ölümler dışarıdaydı; bu benim gövdemdeydi, bir süngü gibi, kendi ölümüm

gibi. "Kim öldürdü onu?" Sadece bunu yapabildim. "Ben öldürdüm" dediğinde elim kımıldadı, silaha dokundu, namlu sıcaktı. Silahı kapıp onu vurabilirdim. Kolay olurdu. Beni engelleyecek bir hareket yapmıyordu, gözünü dikmiş bana bakarak hareketsiz duruyordu. Ben de ona baktım, kemik yapısı kibirli yüzüne; gözlerimiz karşılaştı.

Tanımlanamaz bir şekilde bakışlarımız birbirine karıştı. Kendi yansımama bakıyor gibiydim. Birden karmaşanın en son haddine karıştım, hangimiz hangimizdik, emin değildim. Bir varlığın esrarengiz bir ortakyaşamada birleşmiş yarıları gibiydik. Kimliğimi elimde tutmak için savaşıyordum, ama bizi ayrı tutmada bütün çabalarım başarısız oluyordu. Kendimi kendim olarak değil, o olarak buluyordum sürekli. Bir an için gerçekten onun elbiselerini giyiyor gibi oldum. Kesin bir karışıklık içinde odadan kaçtım; sonradan, ne olup bittiğini bilmedim, ya da bir şey olup olmadığını.

Başka bir vesileyle beni odanın kapısında karşıladı, hemen dedi ki: "Çok geç kaldın. Kuş uçtu." Sırıtıyordu, yüzü çıplak bir kötülük ifadesine bürünmüştü. "Gitti. Kaçtı. Kayboldu." Yumruklarım sıkıldı. "Ben görmeyeyim diye yolladın onu. Bizi mahsus ayrı tuttun." Öfkeyle üstüne yürüdüm. Sonra tekrar bakışlarımız karıştı, karışıklık geri geldi; daha geniş bir karışıklık, sade kimlikte değil, zaman ve mekânda da. Çakan soğuk mavi gözler, bir yüzüğün mavi çakımı, boğan birinin kıvrık soğuk parmakları. Ayılarla boğuşmuş ve onları elleriyle boğmuştu. Fiziksel olarak hiç denk değildim... Ayrılırken, alay eden sesini duydum: "Bu daha makul."

Boş bir odaya girdim. Kendimi toparlayacak zamana ihtiyacım vardı. Rahatsız olmuştum, kızı özlüyordum, onu kaybetmiş olmaya dayanamıyordum. Yanımda onunla planladığım yolculuğu düşünüyordum, asla gerçekleşmeyecekti artık. Yüzüm

yağmurla ıslanmıştı, damlalar ağzıma doluyor, tuz tadı veriyordu. Gözlerimi mendilimle kapadım, müthiş bir çabayla kontrol altına aldım kendimi.

Onu yeniden her yerde aramaya başlamalıydım. Bu tekrar, bir lanet gibiydi. Savaştan uzak durgun mavi denizleri, sakin adaları düşünüyordum. Indrileri düşünüyordum, daha yüksek bir düzlemde, barış içinde yaşamanın simgesi olan, o mutlu yaratıkları. Çekip gidebilirdim, onlara gidebilirdim. Hayır, bu imkânsızdı. Ona bağlanmış durumdaydım. Dünyayı, sürünen ölüm gölgesini düşürerek, boydan boya geçen buzu düşünüyordum. Düşlerimde buz-yarlar uğulduyordu, tanımlanamaz patlamalar gürleyip uğulduyordu, buzdağları parçalanıyordu, kocaman parçalar roketler gibi fırlıyordu göğe. Göz kamaştıran buzdan yıldızlar dünyayı ışınlarla bombalıyordu, yeryüzünü yarıp içine giriyordu ışınlar, yeryüzünün yüreğini ölümcül soğukluklarıyla dolduruyor, ilerleyen buzun soğuğunu güçlendiriyorlardı. Ve yüzeyde, yok edilemez buz-kütle, bütün hayatı amansızca mahvederek, durmadan ilerliyordu. Korkutucu bir baskı ve aciliyet duygusu hissediyordum, kaybedecek zaman yoktu, zaman harcıyordum; benimle buz arasında bir yarıştı bu. Kızın albino saçları, ay ışığından daha parlak ışıldayarak, düşlerimi aydınlatıyordu. O ışıldayan saçlarının çadırından seyrederken, ölü ayın, dünyamızın sonunda olacağı gibi, buzdağlarının üzerinde dans ettiğini görüyordum.

Uyur da olsam uyanık da, onu düşlüyordum. Bağırdığını duyuyordum: "Bir gün gideceğim... Beni bir daha görmeyeceksiniz..." Çoktan ayrılmıştı benden. Kaçmıştı. Bilinmeyen bir şehirde bir cadde boyunca telaşla koşuyordu. Değişik, daha az endişeli, kendinden daha emin görünüyordu. Nereye gittiğini kesinlikle biliyordu, hiç tereddüt etmiyordu. Kocaman bir resmi binada çok kalabalık olduğu için kapısını güçlükle açabildiği bir odaya girdi doğruca. Ancak onun aşırı zayıflığı, çok sayıdaki uzun boylu,

sessiz figürün, doğal olmayan bir şekilde sessiz, fantastik bir şekilde uzun boylu, yüzleri hep başka yana dönük figürlerin, arasına kaymasını sağlayabilirdi. Karanlık ağaçlar gibi onu çevrelemiş, kendisine tepeden baktıklarını gördüğünde endişesi geri gelmeye başladı. Aralarında kendini küçük ve kaybolmuş hissetti, hızla korkaklaştı. Güveni kayboldu; hiç gerçek olmamıştı. Şimdi sadece oradan kaçmak istiyordu: gözleri bir yandan bir yana fırladı, hiç kapı görmedi, çıkış yolu görmedi. Tuzağa düşmüştü. Yüzsüz siyah ağaç-şekiller daha da sıkıştırdı, kol-dallarını uzattı, hapsetti onu. Aşağı baktı, ama hâlâ tutsaktı. Dolu pantolon bacakları, katı ağaç gövdeleri, çepeçevre dikiliyordu. Zemin kara toprak olmuştu, köklerle ve ağaç gövdeleriyle doluydu. Çabucak pencereye baktığında, sadece dünyanın önünü kapatan karın beyaz dokuma gözlerini gördü. Bilinen dünya dışarıda bırakılmış, gerçeklik silinmişti, o ağaçların ya da karda büyüyen köknarlar kadar uzun hayaletlerin korkutucu kâbus şekilleriyle yalnızdı.

Küresel koşullar kötüleşiyordu. Yıkımın duracağını gösteren bir işaret yoktu, amansız ilerleyişi de genel moral çöküntüsüne yol açıyordu. Gerçekten ne olup bittiğini anlamak her zamankinden daha da imkânsızdı, neye inanılacağını bilmek imkânsızdı. Güvenilir hiçbir bilgi kaynağı yoktu. Dışarıdan herhangi bir açıklayıcılığı olan çok az haber geliyordu; kolayca varlık sahnesinden çekilen bir zamanki önemli devletlerden de hiç mi hiç haber yoktu. Kamu moralini zayıf düşüren, başka herhangi bir tekil etkenden çok, bu cesaret kırıcı toplu sessizlik alanlarının amansız yayılışıydı.

Bazı ülkelerde sivil huzursuzluk ordunun yönetime el koymasıyla sonuçlanmıştı. Son aylarda militarizme karşı, acıklı ve canavarlaştırıcı etkilerle, dünya çapında bir hareket ortaya çıkmıştı. Sivillerle silahlı kuvvetler arasında sık sık çatışmalar çıkıyordu. Polis ve askerlerin, cezai infazlarla öldürülmesi sıradanlaşmıştı.

Bekleneceği gibi, gerçek haber yokluğunda fantastik söylentiler ortada dolaşmayı sürdürüyordu. Çok büyük salgınların, korkunç kıtlıkların patlak verdiği söyleniyordu uzak bölgelerde, genetik normdan korkutucu sapmaların ortaya çıktığı söyleniyordu. Daha önceleri imha edildiği sanılan, termonükleer silah stoklarının şu ya da bu gücün elinde olduğu bildiriliyordu periyodik olarak. Bir yere kurulmuş, bilinmeyen bir âna zamanlanmış, cansız nesnelere dokunmazken bütün hayatı yok edecek, kendini patlatan bir kobalt bombasının varlığına dair ısrarlı söylentiler vardı. Casusluk ve karşı-casusluk her yerde sürüp gidiyordu. Bütün ülkelerde büyüyen vahim açıklar vardı, tabii ki yiyecek isyanları izliyordu bunları. Nüfus içinde kanunsuz unsurlar açıkça artmıştı, iyi insanlar yıldırılmıştı. Yağmacılığa getirilen ölüm cezasının bir caydırıcı olarak etkisi çok az ya da hiç düzeyindeydi.

Kızın dolaylı haberlerini aldım. Yaşıyordu, başka bir şehirde, başka bir ülkede. İlerleyen buzla ilgili bütün imalar yasak olduğu için, bu noktayı belli edecek hiçbir araç olmadığı halde, bu yerin acil tehlike bölgesinde olduğundan neredeyse emindim. Şiddetli ısrar ve yoğun rüşvetle, o yöne giden bir gemiye binmeyi başardım. Kaptan çabuk para kazanmak istiyordu, söylediğim limana girmeyi büyük bir meblağ karşılığında kabul etti.

Vardık. Sabahın erken vaktiydi, hava inanılmaz ölçüde soğuk, aydınlık olması gerekirken karanlıktı. Ne gök vardı ne de bulutlar, yağan kar onları gizliyordu. Öteki sabahlar gibi bir sabah değildi, şuydu: günün doğadışı bir şekilde donarak karanlık oluşu, baharın arktik kışa dönüşmesi. Vedalaşmak için kaptana gittim, karaya çıkma konusunda fikrimi değiştirip değiştirmediğimi sordu bana. Değiştirmediğimi söyledim. "O zaman Tanrı aşkına acele edin. Bizi oyalamayın." Öfkeli, düşmanca tavırlıydı. Daha fazla konuşmadan ayrıldık.

Birinci süvariyle güverteye çıktım. Hava asit gibi batıyordu. Buzun soluğuydu bu, kutup bölgelerinin; neredeyse solunmaz bir soğuktu. Deriyi kazıp kanatıyor, akciğerleri kurutuyordu; ama vücut onun sıkılığına kolayca uyduruyordu kendini. Karın yoğunluğu havanın üst kesimlerinde sise benzer tuhaf bir karanlık yaratıyordu. Kefenlenmiş gökten durmaksızın yağan küçük kar taneleriyle her şey gözden gizleniyordu. Geminin üstyapısının, ancak onlardan sakınmak için çok geç olduğu zaman görünür hale gelen, donmuş kısımlarına çarptığımda soğuk ellerimi yaktı. Sessizlikte aşağıdan gelen ritmik bir titreşim dikkatimi çekti, refakatçime dönüp konuştum: "Makineler; durdurmamışlar." Nedense şaşırtıcı görünüyordu. "Durdurmazlar tabii. Süvari gemiyi döndürmeyi bekleyemez. Bizi buraya soktuğunuz için günlerdir size lanet okuyor." Adam kaptanla aynı düşmanlığı gösteriyordu, bir de şimdi ortaya çıkan nahoş bir merak. "Ne halt etmeye *geldiniz* buraya, sahi?" "Bu beni ilgilendirir." Dostça olmayan bir sessizlikle küpeşteye vardık. Küpeşte kalın bir buzla kaplanmıştı, aşağıda çalışan bir motor sesine doğru bir ip merdiven sallanıyordu küpeşteden. Ben aşağı bakmaya vakit bulamadan, adam bacağını aşırdı. "Liman donmuş. Sizi karaya işkampavyayla çıkarmak zorundayız." O talimli bir rahatlıkla çabucak inerken, ben daha acemice onu izledim, ipe iki elimle de yapışıyordum, kardan körleşmiştim. Sallanan işkampavyaya beni kimin çektiğini de bir otırma yerine doğru kimin ittiğini de görmedim, tekne hemen ileri fırladı çünkü. Tam yolla giderken, sıçrayan bir at gibi sürekli dalıp çıkıyordu, küçük kamaranın çatısının üzerinde tabakalar halinde serpintiler uçuşuyordu. Sesleri duyurmayacak kadar fazlaydı gürültü; ama teknedekilerin neredeyse öldürücü düşmanlıklarını hissedebiliyordum, güvenli bir yolda olabilecekleri sırada onları burada tehlike içinde tuttuğum için hepsi nefret ediyordu benden. Davranışım onlara besbelli sapıkça ve bütün bütün anlamsız geliyordu. O felç

edici vahşi soğukta ceketime sarınmış otururken, davranışımın bir anlamı olup olmadığını ben de merak etmeye başladım.

Ani bir uzun bağırış beni ürküttü; aslında daha çok bir ulumaydı. Subay sıçrayıp kalktı, bir megafonla bağırarak karşılık verdi, sonra "Tek yönlü trafik" sözleriyle yerine döndü. Anlamadığımı görünce "Öbür yoldan gidenler çok" diye ekledi ve ileriyi işaret etti.

Karman çorman, belirsiz bir gürültü kendini bir gemi olarak gösterdi, çevresinde kaynaşan küçük teknelerin hummalı faaliyetinin ortasında hareketsiz duruyordu bu gemi. Tekneler, çılgınca yarışarak, içlerindekileri gemiye çıkaracak kadar yaklaşabilmek için savaşıyorlardı. Herkese yetecek yer yoktu. Bir at yarışındaymış gibi geminin küpeştelerine yığılmış olan izleyiciler, aşağıdaki çarpışmaları ve alabora oluşları seyrediyorlardı. Teknelerdekiler rahat yaşamışlardı ve tehlikeye alışık değillerdi herhalde, çünkü hayatları için beceriksizce savaşıyorlardı, bir çeşit baştankara dehşetle, güçlerini yararsız itişme ve dalga dalga saldırılarla harcayarak. Bir tekne alabora olup kaldı, sudan çıkmaya uğraşan ellerle, kollarla çevrelendi. Arkadan gelen teknedeki insanlar teknenin üstüne çullandılar, vurdular, tekmelediler, yapışmış ellere bastılar, itip boğdular. O dondurucu denizde en kuvvetli yüzücü bile fazla sağ kalamazdı. Aşırı doldurulmuş, beceriksizce kullanılan teknelerden birkaçı ters dönüp battı. Bazıları çarpışmada parçalandı. Yüzer durumda kalanlarda, yolcular anlamsız bir panik içinde birbirlerini eziyor, çiğniyor, yüzerek tekneye tutunan insanları küreklerle uzaklaştırıyorlardı. Zaten ölmekte olan insanlar hırpalanıp dövülüyordu. Çığlıkların, gümbürtülerin, şıpırtıların boğulan gürültüsü, sahne karın ardında gizlendikten sonra da uzun süre devam etti. Insanların ümitsiz olduğunu, tehdit altındaki ülkelerden güvenli bölgelere kaçmak için mücadele ettiklerini anons eden nazik seslerin havayı doldurduşu aklıma geldi.

Donmuş liman, buza gömülü hareketsiz terk edilmiş siyah tekne kalıntılarıyla beneklenmiş, gri-beyaz bir açıklıktı. Yekpare bir buz yığını siyahımsı suyun dar kanalına yanaşıyor, sırıtan buzkandili-dişleriyle onu saçaklıyordu. Karaya sıçradım, kar kocaman pervanelerle savruluyordu, işkampavya gözden kayboldu. Vedalaşma olmadı.

on

Burası herhangi bir ülkede, herhangi bir şehir olamazdı. Hiçbir şeyi tanımadım. Kar bütün belirgin noktaları aynı beyaz tahtapamukla örtüyordu. Binalar değişip birbirinin aynı beyaz yarlara dönmüşlerdi.

Yağmanın devam ettiği caddelerin birinden düzensiz bir gürültü, bağırışlar, parçalanan tahta ve kırılan cam sesleri geliyordu. Bir kalabalık dükkânlara dalmıştı. Ne liderleri ne de belli bir amaçları vardı. Sadece heyecan ve çapul peşinde koşan başıboş, korkmuş, aç, histerik, şiddetli bir güruhtu. Durmadan aralarında dövüşüyor, silah olarak kullanılabilecek her şeyi topluyor, birbirlerinin yağmaladıklarını kapıyor, ellerinin erdiği her şeye, en yararsız nesneye bile, el koyuyor, sonra onları atıp başka bir yağmaya koşuyorlardı. Götüremediklerini imha ediyorlardı. Anlamsız bir mahvetme, yırtıp doğrama, paramparça etme, ayak altında çiğneme cinnetine tutulmuşlardı.

Caddede bir üstsubay göründü ve polis çağırmak için düdük çaldı. Yağmacılara doğru uzun adımlarla ilerleyip şiddetli bir asker sesiyle bağırarak emirler verdi, tekrar tekrar düdük çaldı. Şık paltosunun astragan yakasıyla çevrili yüzü öfkeden kararmıştı. Kalabalığın ana kütlesi onun görünmesi üzerine dağıldı. Ama bazıları, öbürlerinden daha cesurdu bunlar, yıkıntıların arasında gizlenip kaldı. Subay onlara doğru yürüdü öfkeyle, onları bas-

tonuyla tehdit etti, bağırarak çekip gitmelerini söyledi, onlara küfürler etti. Önce onu önemsemediler; sonra kabaca bir çember oluşturdular, aynı anda birkaç noktadan, üç dört kişilik gruplar halinde üstüne saldırdılar. Subay revolverini çekti, adamların başlarının üstünden ateşledi. Hataydı: onlara ateş etmeliydi. Etrafına toplandılar; silahı kapmaya çalışıyorlardı. Polis uzak bir yerdeydi. Bir itişme oldu. İtişme sırasında, ya kazayla ya da kasıtlı, silah bir ızgaradan düştü. Sahibi altmışına yakın bir adamdı, uzun boylu, dinçti. Ama hızlı hızlı soluduğunu görebiliyordum. Ötekiler yüzlerinde uğursuz bir boşluk olan genç bıçkınlardı. Metal ve kırık cam parçalarıyla, kırılmış mobilya parçalarıyla, ellerine ne geçerse onunla saldırıyorlardı. Adam, sırtını bir duvara vermiş, onları bastonuyla uzaklaştırıyordu. Sayıları ve ısrarları yavaş yavaş yoruyordu onu; hareketleri gittikçe yavaşladı. Bir taş atıldı. Sonra bir taş yağmuru. Taşların biri şapkasına çarpıp düşürdü. Saçsız başının görünüşü küfürlü bağırışlar doğurdu, bir saniye için düzeni bozulmuş göründü. Bunu fırsat bildiler, çevresini aldılar, kurt sürüsü gibi saldırdılar. Yüzünden kan damlayarak, sırtı duvara dönük, hâlâ onlarla dövüşmeyi başarıyordu. Sonra bir şeyin parladığını gördüm; biri bıçak kullanmıştı. Öbürleri de işi tamamladılar. Subay göğsünü tuttu, öne doğru kör gibi sendeledi. Duvarı bıraktığı an ölmek üzereydi, her taraftan üzerine geldiler. Onu vurup devirdiler, üstüne sıçradılar, paltosunu yırttılar, başını donmuş zemine vurdular, üstüne bastılar, onu tekmelediler, zincirlerle yüzünü yardılar. Sonunda karın üstünde hareketsiz uzandı. Kesinlikle hiç şansı olmamıştı. Cinayetti bu.

Benim meselem değildi, ama bunu anlayamıyor ve orada hiçbir şey yapmadan dikiliyordum. Onlar toplumun dökün tüsüydü, normal zamanlarda ona değil dokunmak, yaklaşmaya bile cesaret edemezlerdi. Dalga geçen ufak tefek bir herif şık paltoyu üstüne almış, sürüklenen kenarının üstünde sekerek, döne döne dans edi-

yordu. Iğrendim, öfkelendim. Kontrol edilemez bir öfkeyle ona saldırdım, üstündekini sıyırdım, kollarını kıvırdım, yumruklayıp dövdüm onu, sonra kaldırıma savurdum, bağıran suratı duvara çarptığında tatmin edici bir çatırtı duydum. Arkama dönünce, onun iki katı bir adamla karşı karşıya geldim, gözümün ucuyla tekme atan bir çizme gördüm. Bacağımdaki keskin acı beni sendeletti: kolunun talimli bir eğriyle savrulduğunu görecek kadar vaktinde toparlandım ve bana öğretildiği gibi karşılık verdim. Bir ders kitabı düşüşü; sırtımın üstüne, bir ayak onun ayak bileğini kilitler durumda, öbür bacağım onun tuzaktaki dizkapağına kırılıncaya kadar vururken, düşen bıçağın ışıltısını yakaladım. Bir anda bütün takımı üstüme üşüşmüş bulacaktım. Ellerinde bıçaklarıyla çokluklarına karşı subaydan fazla bir şansım yoktu; ama onlar işimi bitirene kadar biraz zarar vermeye niyetliydim. Birdenbire silah sesleri, bağırışlar, koşan ayakların sesleri duyuldu: polis nihayet gelmişti. Yağmacıları başka bir caddenin köşesinde kovaladıklarını gördüm; sonra aksaya aksaya yerdeki adama gittim.

Sırtüstü yatıyordu, çok yarası vardı ve kanıyordu. Hayatının güzel çağını fazla geçmemişti, etkili bir görünüşü vardı, uzun boylu, canlı, heybetli bir adam, fiziksel olarak hâlâ çekici. Şimdi burnu yarılmıştı, ağzı köşelerinden yırtılmıştı, bir gözü çukurundan yarı yarıya çıkmıştı, kan ve tozdan bütün yüzünün ve başının rengi değişmişti, çizgileri kaybolup bozulmuştu. Her yerde kan vardı. Sağ kolunu neredeyse koparmışlardı. Hareket etmiyordu. Soluduğunu göremiyordum. Diz çöktüm, tüniğini, gömleğini açtım, elimi göğsüne koydum. Kalp hissedilir gibi değildi, elim kanla yapış yapış geri geldi. Elimi mendilime sildim, sonra gidip adamın paltosunu aldım, karışıklığı örterek adamın üstüne yaydım. Ona biraz itibar bırakmak istiyordum. Hiç konuşmadığım bir yabancıydı; ama tam benim adamımdı; biz o sürü gibi değildik. Onu öldürmüş olmaları bir hakaretti. Onun gücü ve iktidarı

önünde sinmeliydiler. Onu tek başına, artık genç değil ve zayıf durumdayken yakalayınca, işte böyle davrandılar ona. İğrendiriciydi. Onları daha fazla cezalandırmadığıma pişman oldum.

Revolveri hatırladım, ızgaranın üzerine eğildim. Çubukların arasında tam parmaklarımın sığacağı kadar yer vardı, silahı çekip aldım, cebime indirdim, yola koyuldum. Hâlâ berbat bir şekilde topallıyordum, bacağım acı veriyordu. Birden biri bağırdı, bir mermi vızıldayarak geçti. Durdum, polisler bana yetişene kadar bekledim.

"Kimsiniz? Burada ne yapıyorsunuz? Cesede neden dokundunuz? Bu yasaktır." Ben cevap vermeden önce bir törpülenme gürültüsü oldu ve bir zemin kat penceresi, eşikteki kar kütlelerini yerinden oynatarak, gürültüyle açıldı, hemen yanımdan bir kadın başı dışarı çıktı. "Bu adam cesur biri. Madalyayı hak ediyor. Olanları gördüm. Saldırıp tek başına hakkından geldi hepsinin, hem de onların bıçakları vardı, o silahsızdı. Bu pencereden her şeyi gördüm." Bir polis kadının adını ve adresini defterine yazdı.

Davranışları daha bir dostça oldu; ama karakola gidip bilgi vermem için ısrar ediyorlardı. İçlerinden biri kolumu tuttu. "Hemen bir sonraki caddede. Biraz ilkyardımla idare edecek gibisiniz." Oraya gitmek zorunda kaldım. Şanssızlıktı: kendime, hareketlerime ve güdülerime ilişkin bir şey anlatmak istemiyordum. Ayrıca, dikkat çekerse revolver de işleri biçimsizleştirecekti; hizmet damgasını mutlaka tanıyacaklardı. Ceketimi çıkardığımda şişkinlik görünmeyecek şekilde dikkatle yerleştirdim. Beni üstünkörü toparladılar, bacağımı plasterle sardılar. Elimi yüzümü yıkadım, romlu koyu kahve içtim biraz. Şef benimle yalnız konuştu. Kâğıtlarıma bir göz attı, ama başka bir şeyle meşgulmüş izlenimi veriyordu: ilerleyen buz hakkında tam bir bilgisi olup olmadığını sormak imkânsızdı. Birbirimize sigara tuttuk, yiyecek sorununu tartıştık. İstihkakların kısıtlı olduğunu ve her bireye

işinin toplumdaki değerine göre dağıtıldığını söyledi: "İş yoksa yemek de yok." Konuşurken yüzü gerginlik belirtileri gösteriyordu; kriz tahmin ettiğimden daha yakındı herhalde. Sorularımı inceden inceye planlayarak, mülteciler hakkında sordum. Buzdan kaçan aç gruplar, ayakta kalan bütün ülkelerde bir sorundu. "Çalışabiliyorlarsa kalmalarına izin veriyoruz. Bulabildiğimiz bütün işçilere ihtiyacımız var." "Zorluk çıkarmıyor mu bu?" dedim, "Hepsini yerleştirmeyi nasıl başarıyorsunuz?" "Erkekler için kamplar var. Kadınları da yurtlara koyuyoruz." Ben de lafı bu noktaya getiriyordum. Profesyonel bir ilgi gösterir gibi yaparak, sordum: "Bu yerlerden birine göz atmama izin verilir mi?" "Neden olmasın?" Tebessümü yorgundu. Fevkalade medeni mi yoksa sadece ilgisiz mi olduğunu ayırt edemedim. Ayrılmadan önce bana bir adres verdi. İşler beklediğimden de iyiye dönmüştü. Istediğim bilgiye, ayrıca iyi bir ordu malı revolvere sahiptim.

Kızı aramaya gittim. Yine kar yağıyordu, rüzgâr daha soğuk ve daha kuvvetliydi. Sokaklar ıssızdı, bana yol gösterecek kimse yoktu. Evi bulmuş olduğumu sandım, ama hiç belirti görmedim. Belki de çok geç kalmıştım: anlaşılmaz bir dürtü başarısızlığıyla çok fazla beklemiştim... Önlerinden geçtikçe sokak kapılarını denedim; hepsi kilitliydi.

Bir evin kapısı açılmıştı. Tereddütsüz girdim. Içerisi çıplak ve bakımsızdı, bir kurum görünüşü vardı. Odalar ısıtılmamıştı. Kız gri mantosuyla oturuyordu, bacakları perdeye benzer bir şeyle sarmalanmıştı. Beni görür görmez o şeyi kenara atıp sıçradı. "Sen! Herhalde seni o gönderdi – mesajımı almadın mı?" "Beni kimse göndermedi. Ne mesajı?""Sana beni takip etmemeni söyleyen bir mesaj bıraktım." Onu almadığımı, ama alsaydım da bir şeyin değişmeyeceğini, yine aynısını yapacağımı söyledim. Kocaman güvensiz gözleri, kızmış ve korkmuş, üzerime dikildi. "Ikinizle de bir şey yapmak istemiyorum." Bunu anlamazdan

geldim. "Burada tek başına kalamazsın." "Neden kalamazmışım? Gayet iyi idare ediyorum." Ne yaptığını sordum. "Çalışıyorum." "Sana ne kadar veriyorlar?" "Yiyeceğimizi alıyoruz." "Para yok mu?" "Bazen özellikle sıkı çalıştıklarında insanlara para veriliyor." Savunma havasında devam etti: "Gerçekten zor olan işlere göre çok zayıfım. Yeterli kuvvetim yokmuş diyorlar." Onu seyrediyordum: yarı aç görünüyordu, bir süredir yeterince yiyememiş gibi. İnce bilekleri beni hep büyülemişti; şimdi gözlerimi güçlükle alabiliyordum onlardan, ağır kol yenlerinden sopa gibi çıkıyorlardı. Yapmakta olduğu işin mahiyetini araştırmak yerine, gelecek için planlarını sordum. "Neden anlatayım sana?" diye huysuzlandığında anladım ki hiç planı yoktu. Bana bir arkadaş gözüyle bakmaya devam etmesini çok istediğimi söyledim. "Neden, buna sebebim yok ki. Hem arkadaşa ihtiyacım yok. Tek başıma halledebilirim." Onu benimle birlikte hayatın daha kolay olduğu bir yere, iklimi daha iyi bir yere götürmek umuduyla geldiğimi anlattım ona. Güçsüzleşmeye başladığını hissettim, elimi yoğun donla kaplı pencerede salladım, kar yarı boyuna kadar yığıldı pencere eşiğine. "Yeteri kadar üşümedin mi?" Artık sinirini gizleyemiyordu, elleri birbirine dolanmıştı. Ekledim: "Ayrıca, burada tehlike bölgesindesin." Yüzü o ezik görünümünü almaya başlıyordu, yavaş yavaş kontrolünü kaybediyordu. "Ne tehlikesi?" Ben onu seyrederken gözbebekleri büyüdü. "Buz..." Daha konuşmak niyetindeydim, ama tek sözcük yeterliydi. Bütün görünüşü korku belirtiyordu, titremeye başladı.

Ona yaklaştım, eline dokundum. Hızla çekti elini, "Yapma şunu!" Mantosunun bir ucunu tuttum, ihanete uğramış bir çocuğunki gibi öfkeli, korkmuş yüzüne, gözlerin çevresindeki, uzun süre ağlamış bir çocuk gibi soluk çürük görünüşe baktım. "Beni rahat bırak!" Ağır kumaşı elimden çekmeye çalıştı. "Git buradan!" Kımıldamadım. "O zaman ben giderim!" Kendini zorla kurtardı,

kapıya atıldı, bütün ağırlığıyla yüklendi. Kapı öyle şiddetle açıldı ki dengesini kaybedip düştü. Parlak saçlar döşemeye yayıldı, koyu renkli donuk, ölü, kirli döşemenin üstünde cıva, parlak, kımıl kımıl, canlı. Onu kaldırdım. Çırpındı, soluk soluğa konuştu: "Bırak gideyim! Senden nefret ediyorum! Senden nefret ediyorum!" Hiç mi hiç kuvveti yoktu. Çırpınan bir kedi yavrusunu zaptetmek gibiydi. Kapıyı kapayıp anahtarı kilitte çevirdim.

Beklemek zordu ama birkaç gün bekledim. Gitme vaktiydi. En büyük felaketten önce bu sadece bir saat sorunuydu. Konuyu kuşatan gizliliğe rağmen, herhalde haberler dışarı sızmıştı. Birden bütün şehre kışkırtılmış bir hareketlilik yayıldı. Evden eve koşan, bir dehşet mesajı getiren bir genç adamı seyrettim penceremden. Şaşılacak kadar kısa bir zamanda, sadece dakikalar içinde, cadde çantalar ve paketler taşıyan insanlarla doldu. Örgütlenmeden, ani korkunun bütün belirtilerini göstererek, büyük bir telaşla yola çıktılar, bazıları bir yöne bazıları başka bir yöne gidiyordu. Belli varış noktaları ya da planları yok gibiydi, sadece şehirden kaçmak için karşı konulmaz arzu. Yetkililerin hiçbir eylemde bulunmamaları beni şaşırttı. Galiba tahliye için elverişli bir plan geliştirmeyi beceremediler, bu yüzden de olayları kendi akışına bırakmaya karar vermişlerdi. Bu kaotik çıkışı seyretmek rahatsız ediciydi. Herkes paniğin eşiğinde gibiydi. Insanlar kaçmaya hazırlanmak yerine bir barda oturduğum için deli olduğumu düşünüyorlardı açıkça. Korkuları bulaşıcıydı; askıda bekleyen felaket atmosferi beni huzursuz ediyordu, beklediğim mesajı alınca memnun oldum. Limanın dışında, buzun ötesinde bir yerde, bir gemi demirlemek üzereydi. Uğrayacak olan sonuncu gemiydi bu ve sadece bir saat demirli kalacaktı.

Kıza gittim, bunun son şansımız olduğunu söyledim, gelmek zorunda olduğunu da. Reddetti, ayağa kalkmayı reddetti. "Seninle hiçbir yere gitmeyeceğim. Sana güvenmiyorum. Ben

burada kalacağım, burada özgürüm." "Ne için özgür? Aç kalmak için mi? Donarak ölmek için mi?" Onu sandalyeden bütünüyle kaldırdım, ayaklarının üstüne diktim. "Ben gitmeyeceğim – beni zorlayamazsın." Geri çekildi, onu kurtaracak birini ya da bir şeyi bekleyerek, gözleri açık, duvarın önünde dikildi. Sabrım taştı, onu binadan dışarı sürükledim, kolunu tutmaya devam ediyordum; yol boyu onu çekmek zorunda kaldım.

Kar öyle şiddetle yağıyordu ki caddenin karşı tarafını güçlükle görebiliyordum; kaskatı, beyaz, ölümcül bir kutup-öncesi görünüm. Arktik rüzgâr kar sellerini tüyler gibi sürüp götürüyordu yanımızdan. Yürümek zordu, rüzgâr karı yüzümüze çarpıyor, farklı yerlerden üstümüze savuruyor, çevremizde çılgın sarmallar halinde döndürüyordu. Her şey sarmalanmış, bulanıklaşmış ve belirsizdi, hiç kimse görülemiyordu. Sonra birden tipinin içinden altı tane atlı polis çıkageldi, toynaklar sessiz, gemler şıkırtılı. Kız onları görünce "İmdat!" diye bağırdı. Onu kurtaracaklarını düşünüyordu, kurtulmaya çabaladı, serbest eliyle yalvaran bir hareket yaptı. Onu kalçasından tuttum, kendime iyice yaklaştırdım. Adamlar geçip giderken bize gülüp ıslık çaldılar. Kız gözyaşlarına boğuldu.

Bir çanın çaldığını duydum, yavaş yavaş yaklaşıyordu. Yaşlı bir rahip ayaklarını sürüyerek köşeyi döndü, siyah cüppeli, fırtınaya karşı iki büklüm, bir kalabalığın önünde yürüyordu. Çan çocukları oyundan çağırmak için kullanılan cinstendi; rahip yürürken güçsüzce çalmayı sürdürüyordu onu. Kolu yorulduğunda kısa bir ara veriyor, titreyen bir sesle bağırıyordu: "Sauve qui peut!" Peşindekilerin birkaçı bu çığlığı alıyor, bir ağıt gibi terennüm ediyorlardı; bir ikisi geçtikleri kapıları çalacak kadar duraklıyorlardı. Evlerin bazılarından sımsıkı sarınmış figürler onlara katılmak için dışarı kayıyordu. Nereye gittiklerini merak ettim; çok uzağa gidecekmiş gibi görünmüyorlardı. Hepsi de yaşlı ve halsizdi, dermansızdı. Gençler ve sağlamlar onları geride bırakmıştı.

Hareketleri uyumsuz, solgun yüzleri rüzgârdan kızarmış, ağır, ayaklarını sürüyerek yürüyen bir alay halinde, yalpalayan güçsüz adımlarla ilerliyorlardı.

Kız derin karda sendelemeye devam ediyordu. Güçlükle soluk alabildiğim halde, onu yarı yarıya taşımak zorundaydım. Ayaz soluğumu kesiyor, soluk almamı engellemeye çalışıyordu; soluğum yakamda buzkandilleri halinde donuyordu. Donmuş sümüksü zarlar burnumu buzla tıkıyordu. Kutup havasını her ağız dolusu alışımda öksürüp soluk soluğa kalıyordum. Limana varana kadar saatler geçti sanki. Kız sandalı görünce güçsüz çabalarını tazeledi, bağırdı: "Bana bunu yapamazsın..." Onu içeri ittim, peşinden ben de atladım, küreklere yapıştım, açıldım, bütün gücümle kürek çekmeye başladım.

Arkamızdan bağırışlar oldu, ama onları duymazdan geldim; benim tek tasam oydu. Açık kanal adamakıllı daralmıştı, kıyıları donmuştu; yakında yekpare buz olacaktı. Limanın kalınlaşan buzundan silah sesleri gibi, gök gürültüleri gibi olağanüstü yüksek ve uzun çatırtılar geliyordu. Yüzüm sıyrılmış hissi veriyordu, ellerim morarmış, soğuktan yanıyordu, ama tipinin çalkanan beyazı içinde, uçuşan serpintiler, gürleyen buz, çığlıklar, çatırtılar, kan içinde, gemiye doğru kürek çekmeye devam ediyordum.

Yanımızda küçük bir tekne su alıp battı, su deli gibi çırpınan kollar bacaklarla kaynadı. Boğulan ümitsiz parmaklar küpeşteye pençe gibi yapıştı; onları vurup indirdim. Bir çift sevgili, donmuş kollarla birbirine kenetlenmiş, dalgalarda deli gibi sallanıp yuvarlanarak, suyun üstünde geçti gitti. Sandal birden şiddetle sarsıldı; revolverimi çekerek geri döndüm. Ne olduğunu biliyordum. Arkamda bir adam bordaya tırmanmıştı. Ateş ettim, onu tekrar suya ittim, suyun kızarmasını seyrettim. Geminin bordası tepemizde yar gibi dimdik yükseliyordu, kamara iskelesi ancak omuzlarıma kadar iniyordu.

Nasıl olduysa, muazzam bir çabayla kızı tahta basamaklara yükseltmeyi başardım, peşinden ben de tırmandım, onu güverteye ittim. Kalmamıza izin verildi. Gemiye başka kimse gelmedi. Gemi hemen hareket etmeye başladı. Bu bir zaferdi.

Gemiden gemiye aktarma yaparak yolculuğu sürdürdük. Kız yoğun soğuğa dayanamıyordu, sürekli titriyordu, bir Venedik camı gibi parça parça olmuştu. Dağılma gözlemlenebiliyordu. Daha zayıf ve daha solgun, daha saydam, hayalet gibi oluyordu. Seyretmek ilginçti. Muhakkak gerekli olandan daha fazla hareket etmiyordu. Kolları bacakları kullanılamayacak kadar gevrek görünüyordu. Mevsimler var olmayı durdurmuştu, kesintisiz soğuklar geçmişti yerlerine. Buzdan duvarlar pürüzsüz, parlak, dünyadışı, buzlu bir kâbus halinde dev gibi yükseliyor, gümbürdüyordu; günün ışığı tekinsiz, buzdağı parlaklığındaki serap ışığında kaybolmuştu. Bir kolla ben ısıtıp destekliyordum kızı; öbür kol celladınkiydi.

Soğuk hafifçe azaldı. Başka bir gemi beklemek için karaya çıktık. Ülke savaştan geçmişti, şehir ağır hasar görmüştü. Bulunabilecek konaklama yeri yoktu; sadece bir otel yeniden yapılıyordu, sadece bir katı bitmişti, yaşanabilir her odada oturuluyordu. Kimseyi bizi almaya ikna edemediğim gibi rüşvet de veremiyordum. Yolcular sevilmiyor ve cesaretleri kırılıyordu: bu koşullarda doğaldı bu. Bize şehrin dışındaki bir çeşit yabancılar merkezinde kalabileceğimiz söylendi, yıkık banliyölerden geçerek oraya götürüldük arabayla, her şey dümdüz olmuştu, hiç ağaç ya da bahçe izi yoktu, ayakta duran hiçbir şey kalmamıştı. Gerideki kırlık arazi bir savaş meydanı olmuştu, şimdi de şekilsiz dökün-tülerle kaplı bir çöldü.

Eskiden çiftlik olan bir yere bırakıldık. Bütün çevrede tanımlanamaz bir kaos vardı. Kırılmış araba, traktör, otomobil, alet parçaları yatıyordu sağda solda, eski lastik parçaları, tanınmaz alet

parçaları, hepsi de darmadağın olmuş silahların ve savaş gereçlerinin enkazıyla karışmıştı. Refakatçimiz ihtiyatla yürüyor, bize mayınlara, patlamamış bombalara dikkat etmemizi söylüyordu. İçeride odalar tanınmayacak kadar dağılmış her çeşit döküntü parçalarıyla doluydu. Bizi toprak zeminli ve eşyasız, duvarları delik deşik, tavanı kabaca tahta kaplanmış bir odaya götürdüler, üç kişi duvara dayanmış oturuyordu burada. Sessiz, hareketsizdiler, hiç canlı gibi görünmüyorlardı, onlarla konuştuğumda hiç ilgilenmediler. Sonradan öğrendim ki sağırmışlar, kulak zarları patlamış. Ülkede aynı durumda olan çok kişi vardı, aynı ölümcül rüzgârla yüzleri yarılmış, dudakları yırtılmıştı. Ümitsiz ölçüde hasta bir adam yerde ince bir battaniyenin altında yatıyordu. Saçı büyük öbekler halinde dökülmüştü, ellerinden ve yüzünden deri şeritleri sarkıyordu, her öksürüşünde seyrek dişleri kanayan siyah dişetlerinde takırdıyordu, öksürüp inlemesini ve kanamasını durduramıyordu. Sıska kediler içeri dışarı dolaşıyor, ince uçlu pembe dillerle kan yalıyordu.

Gemi gelene kadar orada durmak zorundaydık. Gözlerimi odaklayacağım bir şeyi özlüyordum, içeride de dışarıda da hiçbir şey yoktu; ne tarlalar, atlar, ne de yollar; sadece bol bol taşlar, döküntüler, ölü hayvan kemikleri. Bütün her yere iki üç ayaklık bir derinliğe kadar her şekil ve boyutta taşlar sıkışık yayılmıştı, çoğu kez kocaman tümsekler halinde yığılmış, normal bir manzaradaki tepelerin yerini alıyordu bunlar. Bir at bulmayı başarıp on mil içeri gittim; ama berbat, özelliksiz sahne değişmedi; aynı ıssız, taşlık çorak arazi her yönde ufka kadar uzanıyordu, hayat ya da su belirtisi yoktu. Bütün ülke taş gibi ölü görünüyordu, rengi gri, taş tepelerinden başka tepe yok, doğal çizgileri bile savaşın yıkımına uğramış.

Kız bitkindi, yolculuktan tükenmişti: devam etmek istemiyordu. Dinlenmesi gerektiğini söyleyip durdu, onu bırakıp

yolculuğa yalnız devam etmem için yalvardı bana. "Beni daha ileri sürükleme!" Sesi huysuzdu. "Bunu sırf bana işkence olsun diye yapıyorsun." Onu kurtarmaya çalıştığımı söyledim cevap olarak. Gözlerinde öfke belirdi. "Bunu sen söylüyorsun. Sana ilk seferinde inanacak kadar aptalmışım." Onu memnun etmek için bütün girişimlerime rağmen, bana korkulacak bir düşman gibi davranmakta inat ediyordu. Şimdiye kadar onu rahat ettirmeye, anlamaya çalışmıştım. Şimdi uzayan düşmanlığı etkisini gösterdi, küçük kamaraya kadar izledim onu. Çırpındı, hiç yer yoktu, tekne sallandı, kız ranzadan yuvarlandı, omuzları döşemeye çarptı ve yumuşak eti incindi. Bağırdı, "Sen bir hayvansın! Bir canavar! Senden iğreniyorum!", bana vurmaya çalıştı; ama onu aşağı bastırdım, o soğuk sert yerde kalmaya zorladım. Yüksek sesle bağırdı, "Keşke seni öldürebilseydim!", hıçkırmaya ve histerik bir şekilde çırpınmaya başladı. Yüzünün yan tarafını tokatladım.

Benden korkuyordu, ama düşmanlığı değişmeden devam ediyordu. Beyaz, inatçı, korkmuş çocuk yüzü sinirime dokunuyordu. Günler geçtikçe hava daha da ısındığı halde, hâlâ hep üşüyordu. Ceketimi reddediyordu. Aralıksız titreyişini seyretmeye mecbur kalmıştım.

Gittikçe zayıflıyordu, eti kemiklerini eritiyordu sanki. Saçı parıltısını kaybetmişti, çok ağırdı, başını aşağı çekiyordu. Beni görmemeye çalışarak başını hep eğik tutuyordu. Kayıtsız, köşelerde saklanıyor, ya da benden uzak durarak, sendeleye sendeleye dolaşıyordu gemide, güçsüz bacakları denge kuramıyordu. Artık hiç arzu duymuyordum, onunla konuşmaktan vazgeçtim, muhafızın sessizliklerini kendimin gibi kabul ettim. Sözsüz giriş-çıkışlarımın nasıl uğursuz göründüğünün pekâlâ farkındaydım ve bundan biraz tatmin çıkarıyordum.

Yolculuğun sonuna yaklaşmıştık.

on bir

Neşeli, zarar görmemiş şehir, ışık ve renk dolu, özgürlük, tehlikenin yokluğu, ılık güneş. Yüzler mutluydu. Kaçış duygusu aşırı zindelik getiriyordu. Geçmiş unutulmuştu; uzun, zorlu, tehlikeli yolculuk ve ondan önceki kâbus unutulmuştu. Devam ettiği sürece kâbustan başka hiçbir şey gerçek gibi değildi, öbür kayıp dünya hayal edilmiş ya da düşte görülmüş gibiydi sanki. Şimdi o dünya, artık kayıp değil, tek somut gerçeklikti burada. Tiyatrolar, sinemalar, restoranlar ve oteller, her çeşit malın serbestçe, karnesiz, satıldığı dükkânlar vardı. Karşıtlık sersemleticiydi. Ferahlama ezici. Tepki çok büyük. Bir çeşit hezeyan çıkmıştı ortaya, bir deli neşesi. Sokaklarda insanlar şarkı söyleyip dans ediyordu, yabancılar birbirini kucaklıyordu. Bütün şehir bir festival içinmiş gibi süslenmişti: her yerde çiçekler, ağaçlardan sarkan karpuz fenerler ve peri ışıkları, aydınlatılmış binalar, parklarda ve bahçelerde özenli renkli ışık düzenlemeleri. Dans müziğinin gümbürtüsü hiç durmuyordu. Her gece havai fişek gösterileri. Bütün gece boyunca gökte ateşli yıldızlar ve roketler patlıyor ve karanlık limanda yansıyarak batıyordu. Şenlikler durmaksızın devam ediyordu: karnavallar, çiçek savaşları, balolar, tekne yarışları, konserler, geçit törenleri. Hiç kimse dünyanın başka yerlerinde neler olup bittiğinin hatırlatılmasını istemiyordu. Dışarıdan gelen söylentiler, "mevcut düzenin onarımı vuku buluncaya kadar" yasa ve düzenin sürdürülmesini üzerine almış olan, konsolos tarafından gizli tu-

tuluyordu. Yeni talimatlara göre, felaketten bahsetmek bir suçtu. Kural, bilmemeyi tercih etmekti.

Benim de başka bir vesileyle unutmayı nasıl istediğimi hatırlayınca, bu öforik körlüğü göz yummadan anlıyordum. Genel şenlikte yer almıyordum; kendimi neşeli hissetmiyordum. Vaktimi dans ederek ya da havai fişekleri seyrederek geçirme arzum yoktu hiç. Çok geçmeden çalan bandolardan ve karnaval kıyafetleri içindeki insanlardan bütün bütün tiksinir olmuştum. Kız bütün bu neşeyi seviyordu, bu neşe onu mutlak bir şekilde dönüştürmüştü, hayatı mucize gibi yenilenmişti. Zayıflığı ve dermansızlığı kaybolmuştu, dükkânlara saldırıyor, abartıyla giysi ve makyaj malzemesi alıyor, kuaförlere, güzellik salonlarına gidiyordu. Bambaşka bir insan gibiydi. Artık çekingen değildi, tanımadığım insanlarla dost oluyor, onların onaylarından güven alıyordu. Onu pek gördüğüm yoktu; çoğu zaman nerede olduğunu bile bilmiyordum. Bana ancak paraya ihtiyacı olduğu zaman geliyordu, her zaman da veriyordum ona. Benim için hoşnutsuzluk verici bir durumdu bu. Bitirmek istiyordum.

Dünyanın geri kalanından soyutlanmış durumda kalamazdım. Gezegenin kaderine bulaşmıştım. Devam eden her neyse, onda etkin bir rol oynamalıydım. Buradaki sonsuz kutlamalar hem sıkıcı hem de uğursuz görünüyordu, veba yıllarındaki sefahat âlemlerini hatırlatıyordu. Şimdi de, o zamanki gibi, insanlar kendilerini aldatıyorlardı; kendi isteklerine düşkünlük ve hüsnükuruntu aracılığıyla sahte bir güvenlik duygusu geliştiriyorlardı. Gerçekten kurtulmuş olduklarına bir an bile inanmıyordum.

Hava durumunu dikkatle gözlüyordum; güzel ve sıcaktı, ama yeterince sıcak değildi. Günbatımından sonra sıcaklığın nasıl düştüğü, belli bir soğuk çıktığı dikkatimi çekti. Bundan söz ettiğimde, soğuk mevsimde olduğumuz söyleniyordu bana. Ne olursa olsun, güneşin daha kuvvetli olması gerekirdi. Çevreye bakıp

iklimin değiştiğine başka belirtiler buluyordum. Tropik bahçelerdeki bitkiler sağlıksız görünmeye başlıyordu, ben de orada çalışan bir adama bunun neden olduğunu sordum. Şüpheli bir bakışla baktı bana, kaçamak bir cevap geveledi: ısrar ettiğimde, seslenen başbahçıvanı dinler gibi yaptı ve koşup gitti. Acayip şeyler sarınmış dolaşırken gördüğüm birkaç şehirliye serin akşamlar hakkında düşündüklerimi söyledim. Besbelli bu hafif soğuk derecesine bile alışmamışlardı, uygun giysileri de yoktu. Onlar da kaçamak cevaplar verdiler ve telaş içinde baktılar bana. Yeni düzenlemeler karşısında, bana herhalde ajan provokatör gözüyle bakıyorlardı.

Hükümeti tarafından resmi bir sıfatla çalıştırılmakta olan bir tanıdığım, uçağının yakıt ikmali için durmuştu. Onunla temas kurdum, başka yerlerdeki olaylar hakkında sorular sordum. Ağzı sıkı biriydi. Sebebini anladım ve ona baskı yapmadım. Yakın ilişkilerimden emin olamazdı. Yanlışlar hoşgörülemezdi. Mutlak bir bağlılık standardı isteniyordu. İhtiyatsız bir ifadeyi dile getirenler bertaraf edilecekti, bir yargı hatasını düzeltme fırsatı verilmeyecekti. Biraz gönülsüzce, kendisi giderken beni de yolcu olarak almayı kabul etti, ama sadece takımadalardaki başka bir adaya kadar. Haritada İndrilerin yaşadığı adanın çok uzak olmadığını gördüm, eski mesleğime geri dönmeye karar vermiş olduğum halde, askeri harekâtlar alanına ilerlemeden önce lemurlara kısa bir ziyaret yapmak için kendime söz verdim.

Kıza planlarımı bildirmeye gittim. Günün erken vaktinde, bir caddede karşıya geçmeyi beklerken, geçen bir alay beni durdurdu. Alayın başında kız vardı, Parma menekşeleriyle süslenmiş büyük bir açık arabanın şoförünün yanında ayakta duruyordu. Beni görmedi, bakması için sebep yoktu. Saçları güneşte solgun ateş gibi parlıyordu, gülümsüyor ve kalabalığa menekşeler atıyordu. Benimle yolculuk etmiş olan kız olduğunu anlamak zordu. Odasına girdiğimde üstünde hâlâ aynı Parma menekşesi rengi elbise

vardı; bu açık renk kırılgan solgunluğuna uymuştu, fazlasıyla çekici görünüyordu. Gümüş ve Parma menekşesi serpintili parıldayan saçlarına uygun bir boyayla dokunulmuştu; hafif fantazi dokunuşu özellikle büyüleyiciydi.

Daha sonra açmasını söyleyerek, ona içinde çok beğenmiş olduğu bir bilezik bulunan küçük bir paket verdim, bir de kişisel hesabımdan bir çek. "Sana iyi haberler de getirdim. Veda etmeye geldim." Canı sıkılmış görünüyordu, ne kastettiğimi sordu. "Bu gece gidiyorum. Uçakla. Sevinmedin mi?" O sadece sessizce gözünü dikip bakarken, ben devam ettim: "Hep benden kurtulmak istiyordun. Sonunda gittiğim için memnun olmalısın." Bir suskunluk, sonra onun sesi, soğuk, gücenik. "Ne dememi bekliyorsun?" Bu tepki beni afallattı. Beni soğuk soğuk süzmeye devam ediyordu, beklenmedik bir tatlılıkla sordu: "Ne tip bir adam olduğunu düşünüyorsun?" Sesin tonunun kırıcı olması niyetlenmişti. "Şimdi belki neden sana hiç güvenmediğimi anlarsın. Hep biliyordum bana tekrar ihanet edeceğini... Beni bırakıp gideceğini, tıpkı daha önce yaptığın gibi." İtiraz ettim: "Bu çok haksız! Sen bana gitmemi söyledikten, benim için zamanın olmadığını açıkladıktan sonra, gittiğim için beni suçlayamazsın – buraya geldiğimizden beri seni zor görüyorum." "Oh...!" Bir tiksinti nidasıyla arkasını döndü, benden birkaç adım uzağa çekildi.

Savrulan uzun etek, menekşeler üzerinde ay ışığı gibi bir ipeksi titreyiş; sallanan, menekşe rengi ışıltılarla kıvılcımlanan parlak ağır saçlar. Takip ettim, parmak uçlarımla saçına dokundum, saçının hayatla dalgalandığını hissettim. Kollarının yumuşak bir atlas parlaklığı vardı, deri pürüzsüz ve kokuluydu, ince bileğin çevresinde de menekşelerden bir zincir. Kollarımı ona dolayıp ensesini öptüm. Aynı anda bütün gövdesi şiddetli bir direnişle gerildi, kıvrılıp kurtardı kendini. "Dokunma bana! Anlamıyorum, nasıl bu kadar cesur olabiliyorsun da..." Sesi ağlamanın eşiğinde

zayıflıyor gibiydi, sonra yeniden incecik yükseldi: "Ee, ne bekliyorsun? Neden gitmiyorsun? Bu sefer geri de gelme! Seni bir daha görmek istemiyorum, hatırlamak da istemiyorum!" Saatini ve ona verdiğim bir yüzüğü çıkardı, çılgın gibi bana doğru attı; kolyesini çözmeye başladı, elleri başının arkasındaydı, havadaki kolları ince bedenine aslında sahip olmadığı bir şehvet iması veriyordu. Onu tekrar kucaklamaktan bir çabayla alıkoydum kendimi, bunun yerine ona yalvardım. "Bu kadar kızma. Böyle ayrılmayalım. Bütün bu zaman boyunca senin için neler hissettiğimi bilmelisin. Seni hep nasıl takip ettiğimi, benimle gelmeye zorladığımı biliyorsun. Ama sen öyle mütemadiyen söyledin ki benden nefret ettiğini, benimle hiçbir şey yapmak istemediğini, sonunda sana inanmak zorunda kaldım." Yarı yarıya dürüsttüm ancak ve bunu biliyordum. Denemek için elini elime aldım; eli katıydı, gergindi, tepkisizdi; ama geri çekmedi, sabit bir şekilde bana bakarken tutmama izin verdi. Şüphesiz, eleştirisiz, suçlamasız bakıyordu gözleri... Ciddi, masum, gölgeli gözler; başının arkasındaki el hâlâ kolyeyle meşgul; parlayan saçlar, menekşelerin kokusu, elime yakın; sonra o temkinli ses... "Peki, bu şeyleri söylemeseydim benimle kalır mıydın?"

Bu sefer bütün hakikati söylemek önemli görünüyordu: ama hakikatin ne olduğundan emin olamıyordum, tek doğru söz şuymuş gibi geldi: "Bilmiyorum."

Hemen öfkelendi, elini elimden zorla ayırdı; öbür el boynunun çevresindeki zinciri çekiştirdi, kopardı, odanın her yerine boncuklar fırladı. "Nasıl böyle düpedüz kalpsiz – ve bu kadar yüzsüz olabilirsin bu konuda! Başka biri utanırdı... Ama sen... sen duygulu görünmeye bile çalışmıyorsun... Çok iğrenç bu, nefret edilecek bir şey... Sen var ya, insan bile değilsin!" Üzgündüm, onu incitmek istemiyordum: bir bakıma öfkesini anlayamıyordum. Söyleyeceğim bir şey yok gibiydi. Sessizliğim onu daha da kızdırdı. "Oh, hadi! Git buradan! Git!" Birden bana döndü, hazır

olmadığım bir kuvvetle beni itti, sendeleyip geriledim, dirseğim kapıya çarptı. Canım yandı, sıkıntıyla sordum: "Beni odadan atmaya neden bu kadar heveslisin? Başka birini mi bekliyorsun? Bindiğin açık arabanın sahibini mi?" "Ah, senden nasıl nefret ediyorum, iğreniyorum! Keşke bilseydin ne kadar olduğunu!" Beni tekrar itti. "Çık dışarı, tamam mı? Git, git, git!" Derin bir soluk aldı, üstüme saldırdı, yumruklarıyla karnımı dövmeye başladı. Ama harcadığı çaba çok fazlaydı, hemen bıraktı ve duvara doğru eğildi, başı sarkıyordu. Parlak saçlar öne savrulup onu gizlemeden önce, gölgeli yüzünün heyecandan ezilmiş göründüğünü fark ettim. Kısa bir duraklama oldu, benim için üstüme tırmanan soğuk bir duyguyu hissetmeme yetecek kadar uzun; boşluğun kinayesi, kaybetmenin... Hayatın onsuz neye benzeyeceğinin.

Bu tatsız duyguyu defetmek için eylem gerekiyordu. Elimi kapı tokmağına koydum, "Tamam, şimdi gideceğim" dedim, son anda durdurulmayı umuyordum içten içe. Kımıldamadı, konuşmadı, hiçbir işaret yapmadı. Sadece, kapıyı açtığımda, tuhaf, küçük bir ses kaçtı boğazından; bir hıçkırık, bir tıkanma, bir öksürük, hangisi olduğunu çıkaramadım. Koridora çıktım, hepsi kapalı kapıları hızla geçtim, kendi odama döndüm.

Hâlâ birazcık zaman kalmıştı. Zili çalıp bir şişe Skoç istedim ve oturup içtim. Kendimi belirsiz, ikiye bölünmüş hissediyordum. Çantam zaten hazırlanıp aşağı indirilmişti. Birkaç dakika içinde onu izlemek zorunda kalacaktım... Planlarımı değiştirmezsem, her şeye rağmen burada kalmazsam... Vedalaşmadığımı hatırladım, geri gideyim mi gitmeyeyim mi, karar veremedim. Ne zaman gitmek zamanı, hâlâ kararsızdım.

Aşağı inerken yine onun kapısından geçmek zorundaydım. Dışarıda bir saniye duraksadım, sonra aceleyle asansöre gittim. Tabii ki ayrılıyordum. Bu mucizevi kaçış fırsatını ancak bir deli ziyan edebilirdi. Belki de başka biri için umutlanamazdım.

on iki

Uçuş sırasında duyduğum haberler en kötü korkularımı kuvvetlendirdi. Dünyanın durumu son ölümcül aşamasına giriyor gibiydi. Pek çok ülkenin, benimki de dahil, bertaraf edilişi, ayakta kalan büyük güçlerin militarizmine engel bırakmamıştı, bu güçler karşı karşıyaydı, küçük uluslar da onlara bağlı iki gruba ayrılmıştı. İki başkan da nükleer silah stoklarını düşmanın üstesinden gelmeye yetecek miktarın kat kat üstünde tutuyorlardı, böylece dehşet dengesi güzelce ayarlanabilir görünüyordu. Ama küçük ülkelerin bazıları da termonükleer aygıtlara sahipti, ancak bu aygıtların hangileri olduğu bilinmiyordu: bu belirsizlik ve ortaya çıkan gerilim de yükselen krizleri harekete geçiriyordu, her biri nihai felaketi yakınlaştırıyordu bu krizlerin. Çılgın bir ölüm sabırsızlığı insan soyunu ikinci bir intihara sürüklüyordu, hem de daha ilkinin tam etkisi bile hissedilmemişken. Canım çok sıkılıyordu, olacak korkulu bir şeyi, bir çeşit toplu idamı, bekleme duygusuyla kalmıştım.

Doğal dünyaya bakıyordum, duygularımı paylaşır gibiydi, yaklaşan kıyametinden boş yere kaçmaya çalışıyor gibiydi. Denizin dalgaları ufka doğru düzensiz bir kaçışla koşup duruyordu; deniz kuşları, yunuslar ve uçanbalıklar çılgınca fırlıyordu havalara; adalar, kendilerini koparmaya, buhar gibi yükselip uzayda kaybolmaya çalışarak, titriyor, saydamlaşıyordu. Ama hiçbir kaçış

mümkün değildi. Savunmasız yeryüzü, ya buz çığları ya da sürüp gidecek ve sonunda onu bir bulutsuya, asıl cevheri parçalara ayrılmış bir bulutsuya dönüştürecek zincirleme patlamalar tarafından yok edilmeyi bekleyebilirdi ancak.

Indrilerin peşinde, onların büyülü etkilerinin üstüme çökmüş depresyonun ölü ağırlığını kaldırabileceğine inanarak, cengel boyunca tek başıma gidiyordum. Onları gördüm mü, yoksa düşledim mi, umurumda değildi. Hava sıcaktı, buğuluydu; bütün gücünü son kez ekvator üstüne boşaltan güneşin deli yoğunluğu. Başım ağrıyordu, tükenmiştim: yakıcı güneşe daha fazla dayanamadım, gölgeye uzandım, gözlerimi kapadım.

Birden lemurların yakınımda olduğunu hissettim. Yoksa bu, umutsuzluğu ve korkuyu ortadan kaldırmış olan yakınlığı mıydı onların? Daha çok, başka bir dünyadan bir mesaj almışım gibiydi, ümitsizliğin bilinmediği, şiddetsiz ve zulümsüz bir dünyadan. Bu yeri sık sık düşlemiştim, hayat yeryüzündeki hayattan bin kere daha heyecanlı ve muhteşemdi orada. Şimdi onun sakinlerinden bir erkek yanımda duruyor gibiydi sanki. Bana gülümsedi, elime dokundu, adımı söyledi. Yüzü sakin ve çıkarsız, zamandışı bir şekilde akıllı, iyi niyet doluydu; herhangi bir yapmacıklık şekliyle bağdaştırılması imkânsızdı.

Bana uzay-zaman sanrısından bahsetti, geçmişle geleceğin birleşmesinden, öyle ki ikisi de şimdiki zaman olabiliyordu, bütün çağlar da girilebilir. Eğer istersem beni dünyasına götüreceğini söyledi. O ve ona benzeyen diğerleri gezegenimizin sonunu, insan ırkının sonunu görmüşlerdi. Irk ölüyordu, toplu ölüm-arzusu, ölümcül kendini-imha dürtüsü, belki hayat sürebileceği halde. Burada hayat bitmişti. Ama başka bir yerde hayat devam ediyor ve yayılıyordu. Eğer seçersek, bu daha geniş hayatın içine alınabilirdik.

Anlamaya çalışıyordum. Bir insandı, ama daha fazla bir şey gibiydi; ben neysem o değildi. Üstün bilgiye, nihai bir hakika-

te kabul edilebiliyordu. Bana imtiyazlı dünyasının, iç benimin tanımayı arzuladığı bir dünyanın, özgürlüğünü sunuyordu. Bu tasavvur edilemez yaşantının heyecanını hissediyordum. İnsanın yıktığı, mahkûm, ölen dünyadan, yeni, sonsuzca diri ve sınırsız potansiyel sahibi olan bu ötekinin görünüşünü yakalar gibiydim. Bir saniye için, bu harika dünyada daha yüksek bir düzeyde var olma gücüm olduğuna inandım; ama kızı, muhafızı, yayılan buzu, savaşmayı ve öldürmeyi düşününce, bunun güçlerimin ne kadar üstünde olduğunu gördüm. Ben bütün bunların parçasıydım, bu gezegen üzerindeki olaylar ve kişilerle değişmez bir şekilde karışmıştım. Bir parçamın en çok istediği şeyi reddetmek kalp kırıcıydı. Ama yerimin burada, ölüme mahkûm dünyamızda olduğunu ve sonuna kadar kalıp ona yardım etmem gerektiğini biliyordum.

Düş, sanrı, ya da her ne idiyse, sonradan güçlü bir etki gösterdi üzerimde. Onu unutamıyordum, o düş-çehresinin üstün zekâsını ve bütünlüğünü unutamıyordum. Değerli bir şey gerçekten avcumun içindeymiş de onu savurup atmışım gibi, bir boşluk, kayıp duygusuyla kalmıştım.

Şimdi ne yaptığımın önemi yok gibiydi. Şiddete bağlanmıştım ve örneğimi sürdürmeliydim. Gerilla savaşının devam ettiği anakaraya varmayı başardım, her şeye karşı ilgisiz, Batı'nın hizmetindeki bir paralı askerler bölüğüne katıldım. Bataklıklarda, çok ağızlı bir gelgit ırmağının deltasında, çoğu zaman bele kadar çamurun içinde dövüşüyorduk. En sonunda geri çekildiğimizde, düşman taarruzunda ölenden daha çok adam çamurda ölmüştü. Buza karşı savaşıyoruz gibi geliyordu bana, bütün bu sürede hızla ilerliyordu buz, ölü sessizliği, korkunç beyaz huzuruyla dünyanın gittikçe daha fazlasını örtüyordu. Savaşarak, canlı olduğumuz olgusunu doğruluyor, küre üzerinde sürünen buzlu ölüme karşı çıkıyorduk.

Hâlâ olacak korkulu bir şeyi beklemekte hissediyordum kendimi, ama tuhaf bir çeşit askıda olma durumunda. Bir heyecan

tıkanması vardı. Bunu kendimden başka ötekilerde de tanıyordum. Yiyecek yağmacılarını bastırırken makineli tüfeklerimiz yağmacılarla zararsız yayaları birbirinden ayırmadan biçiyordu. Bu konuda hiçbir şey hissetmiyor ve aynı kayıtsızlığı geri kalan herkeste de fark ediyordum. Insanlar bir gösterideymiş gibi bakıyorlardı duruma, yaralılarla ilgilenmiyorlardı bile. Bir süre için bir çadırı beş adamla paylaşmak zorunda kaldım. Fantastik bir cesaretleri vardı, ama tehlike, hayat, ölüm, herhangi bir şey hakkında fikirleri yoktu; her gün etli-patatesli sıcak bir yemek onları tatmin ediyordu. Onlarla hiç ilişki kuramıyordum; paltomu perde gibi asıp arkasında uykusuz yatıyordum.

Son zamanlarda muhafızdan yine söz edildiğini duymaya başladım. Batı karargâhlarına bağlanmış, orada önemli bir görev almıştı. Büyük güçlerle işbirliği yapma arzusunu hatırladım, bunu elde etme tarzına hayran oldum. Onu düşünmek beni huzursuz etti. Son günlerimi bir kiralık savaş birliğinde geçirmek budalaca görünüyordu, ona gidip bana daha fazla çalışma alanı bulacağım bir iş sağlamasını istemeye karar verdim. Sorun, ona nasıl ulaşacağımdı. Yüksek komuta kademesiyle ara sıra doğrudan alışverişi olan tek kişi liderimizdi, bana yardım etmeyi reddetti, kendi ilerlemesinden başka bir şeyle ilgilenmiyordu. Günlerdir gizli belgelerin bulunduğu söylenen sıkı korumalı bir binaya saldırmaktaydık. Takviye istemeyecekti, binayı yardımsız almaya azmetmişti. Basit bir hileyle binayı zaptedip belgeleri karargâha göndermesini sağladım, epeyce övgü aldı bunun için.

Hünerimden etkilenip benden kendisiyle bir içki içmemi istedi, bana terfi önerdi. Ertesi gün bir kişisel rapor verecekti, istediğim tek ödülün onunla karargâha gitmek olduğunu söyledim. Cevap olarak beni harcayamayacağını söyledi, ona yeni yeni tavsiyelerde bulunmalıydım. Yarı sarhoştu. Sızana kadar içmeye devam etmesi için mahsus teşvik ettim onu. Sabahleyin,

yola çıkmak üzereyken, arabasına atladım, beni götüreceğine söz vermiş gibi yapıyordum, önceki gece ne dediğini hatırlamayacak kadar sarhoş olduğuna güveniyordum. Berbat bir andı. Açıkça bir şeylerden şüphelendi. Ama beni arabadan attırmadı. Onunla karargâha gittim, bütün yol boyunca ikimiz de tek kelime konuşmadık.

on üç

Karargâhlarını savaş alanlarından çok uzağa inşa etmişlerdi, büyük ve temiz, yeni bir bina, dalgalanan büyük, temiz bir bayrak. Karargâh, alçak, eski, sarsak tahta evlerin arasında taş ve beton, kaskatı, yekpare, pahalı, yıkılmaz görünüşlü, dikiliyordu. Ana girişteki nöbetçiler dışında savaşla bir ilgisi yok gibiydi. Başka nöbetçi görünmüyordu. Içeride de hiç güvenlik önlemi alınmamıştı sanki. Komutanın sarhoşken söylediğini hatırladım: belki de bu insanlar gerçekten savaşamayacak kadar yumuşaktı; teknolojik üstünlüklerine, ülkelerinin dev boyutlarına ve zenginliğine güvenerek, ellerini gerçek savaşla kirletmeye gerek olmadığına inanıyorlardı, bunu kendilerinden aşağı olanlara parayla yaptırıyorlardı.

Muhafızın süitine götürüldüm. Mekân havalandırmalıydı. Asansörler sarsıntısız, sessiz, hızla yükseliyordu. Geniş koridorlarda duvardan duvara kalın halılar seriliydi. Yaşamakta olduğum sefil konforsuzluktan sonra, lüks bir otel gibiydi burası. Dışarıdaki gün ışığına rağmen her yerde ışıklar parlıyordu. Pencereler sımsıkı kapatılmıştı, açılmayacak şekilde yapılmıştı. Ortaya çıkan atmosfer hafifçe gerçekdışıydı.

Uniformalı bir kadın sekreter muhafızın kimseyi göremeyeceğini söyledi bana. Hemen bir teftiş turuna çıkıyormuş ve birkaç gün uzakta olacakmış. "Gitmeden önce onu görmeliyim" dedim,

"Ivedidir. Bütün bu yolu özel olarak geldim. Onu bir dakika bile tutmam." Dudaklarını büzdü, başını salladı, "Kesinlikle imkânsız. İmzalayacak önemli kâğıtları var, kimsenin onu rahatsız etmemesi için de emir verdi." İyi makyajlı yüzü sert, anlayışsızdı. Bu beni kızdırdı. "Boşversene sen! Kes şunu! Sana onu görmeliyim diyorum! Kişisel bir mesele bu. Anlamıyor musun?" Onu silkelemek, yüzüne insani bir ifade getirmek istiyordum. Bunun yerine, sesimi yumuşattım. "Hiç değilse ona burada olduğumu söyleyin ve beni görüp görmeyeceğini sorun." Ceplerimde kimlik belirtecek bir şeyler aradım, sonra bir bloknota adımı yazdım. Ben yazarken içeri bir albay girdi. Sekreter yanına gidip ona bir şeyler fısıldadı. Konuşmalarının sonunda adam mesajı kendisinin vereceğini söyledi. Üstünde adım olan kâğıdı aldı, benim biraz önce girdiğim kapıdan odayı terk etti. Muhafıza benden bahsetmeye niyeti olmadığını anladım. Ancak kararlı davranışım bana bir görüşme sağlardı. Birazdan çok geç olacaktı.

"Bu kapı nereye çıkar?" Odanın öbür ucundaki kapıyı göstererek sekretere sordum. "Oh, kesinlikle özeldir. Oraya giremezsiniz. Yasaktır." İlk defa olağanüstü sükûnetini kaybetmeye ve telaşlı görünmeye başladı. Doğrudan bir yaklaşımla baş edecek şekilde eğitilmemişti. "Tamam, ben giriyorum" dedim, kapıya doğru yöneldim. "Hayır!" Kapının önünde dikilmek için fırladı, yolumu kesecekti. Bağlı olduğu ülke dünya gücüne öyle sıkı ikna edilmişti ki yurttaşları bir kişiden, en küçük meselede bile, gelecek muhalefeti kavrayamıyorlardı. Gülümsedim, onu kenara ittim. Giysilerime yapıştı, beni geri çekiyordu. Kısa bir itişme oldu. Kapalı kapının ardından geldiğini çıkardığım bir ses duydum. "N'oluyor orada?" İçeri girdim. "Oo, sizsiniz, öyle mi?" Benzersiz bir şekilde, şaşırmamış görünüyordu. Sekreter girişte özür diler tonda hızlı hızlı konuşuyordu. Onu eliyle gönderdi. Kapı kapandı. "Sizinle konuşmalıyım" dedim.

Mükellef odada yalnızdık. Parke döşemede İran halıları, belli bir dönemin mobilyaları, duvarda onun tanınmış bir ressamın yaptığı tam boy portresi. Benim yırtık, pejmürde, ütüsüz üniformam, çelişki yoluyla, onun manşetlerde ve omuzlarda altın armalar, göğüste de çeşitli nişanların şeritleri bulunan şık azametini vurguluyordu. Ayağa kalktı; bu kadar uzun boylu olduğunu unutmuştum. Her zaman sahip olduğu heybetli tavrın etkisi onu son gördüğüm zamankinden daha belirgindi. Rahat değildim. Varlığı beni her zamanki gibi etkiliyordu; ama aramızda böyle açık farklar varken, ilişki fikri, belirsiz de olsa, uygunsuz ve rahatsız edici görünüyordu. Soğuk soğuk "Buraya zorla girmenizin yararı yok. Ben gidiyorum" dediğinde kendimi bozulmuş hissettim ve ancak cevap verebildim: "Önce sizinle konuşmalıyım." "İmkânsız. Zaten geç kaldım." Saatine bir göz attı, kapıya doğru yöneldi. "Tabii ki bir saniyecik bekleyebilirsiniz!" Endişe içinde, aceleyle önüne geçtim. Onu daha iyi tanımış olmam gerekirdi. Gözleri çaktı; öfkelendi; tek şansımı da savurup atmıştım. Aptallığım için kendime lanet ettim. Üzgün ifadem belki de eğlendirmişti onu: her şeye rağmen, davranışı birdenbire değişir gibi oldu, yarı gülümsedi. "Bütün savaşı sırf sizinle konuşarak geçiremem. Yapmanız *gereken* bir şey varsa benimle gelebilirsiniz." Sevinmiştim. Bu, beklediğim herhangi bir şeyden daha iyiydi. "Gelebilir miyim? Bu harika!" Ona coşkuyla teşekkür ettim. Katıla katıla güldü.

Havaalanına giden yola biz geçerken onu birazcık görebilmek için bekleyen insanlar dizilmişti. Yol kenarında düzensiz sıralar halinde ayakta duruyor, bahçelerden, pencerelerden, balkonlardan, çatılardan, ağaçlardan, tahtaperdelerden, telgraf direklerinden seyrediyorlardı. Bazıları uzun zaman beklemiş olmalıydı. Kalabalık üzerindeki doğrudan etkisinin gücüyle sarsılmıştım.

Uçakta onun yanında otururken öbür yolcuların meraklı göz atışlarının farkındaydım. Aşağı bakıp yeryüzünü görmek garipti,

düz ya da hafifçe kıvrıktı, ama yuvarlak bir topun bir kesimi gibi, deniz açık maviydi, toprak sarımsı yeşil. Yukarıda koyu mavi geceydi. İçkiler getirildi, bana çınlayan bir bardak verilmişti. "Buz! Bu ne lüks!" Muhafız dökülen üniformama bir göz attı, yüzünü buruşturdu. "Bir kahraman olmakta ısrar ederseniz lüks bekleyemezsiniz." Sözler alaycıydı, ama gülümseme bir ölçüde çekiciydi. Hatta dostça bir ilgi gösteriyor bile olabilirdi. "Neden birdenbire kahraman savaşçılarımızdan biri olduğunuzu sorabilir miyim?" Bir iş hakkında konuşmam gerektiğini biliyordum. Onun yerine, bir sebeple, depresyonumu tedavi etmek için şiddetli bir şey yapmak zorunda olduğumu söyledim. "Tuhaf bir tedavi şekli. Daha çok kendinizi öldürmek gibi." "Belki de istediğim budur." "Hayır, siz intihar edecek tip değilsiniz. Zaten ne zararı var ki, gelecek hafta hepimiz ölecek olduktan sonra?" "Bu kadar çabuk mu?" "Eh, belki tam o kadar değil. Ama kesinlikle çok yakında." Gözlerini kırpma, parlak mavi gözbebeklerini sanki göz kamaştıran mavi bir ışığı yansıtırlarmış gibi çaktırma numarasını tanıyordum. Bu, bir şeyin söylenmediğinin işaretiydi. Elbette gizli bilgileri vardı onun. O her şeyi daima başka birinden önce öğrenirdi.

Müthiş bir akşam yemeği servis edildi. Çok bol görünüyordu, yarısını bile yiyemedim. Büyük yemekler yemeyi bırakmıştım. Daha sonra yeniden ne söylemeye geldiğimi anlatmaya çalıştım, ama cümleler kafamda şekillenmiyordu. Kendimi onu düşünürken buldum ve gelişime ne kadar az şaşırdığından söz ettim. "Neredeyse sizi bekliyordum." Yüz ifadesi çok tuhaftı. "Bir şey olmadan hemen önce görünme huyunuz var sizin." Bayağı ciddi konuşuyor gibiydi. "Felaketi gerçekten haftalar ya da günler içinde mi bekliyorsunuz?" "Öyle görünüyor."

Güneşlikler çekildi, gök dışarıda kaldı. Bir film gösterilecekti. Kulağıma fısıldadı: "Dikkatleri perdede toplanana kadar bekleyin. Sonra size daha ilginç bir şey göstereceğim. Yalnız, gizli

kalması lazım." Merakla bekledim. Sessizce yerlerimizden ayrıldık, bir kapıdan geçtik, kapanmamış bir pencereyle karşılaştık. Zaman konusunda kafam karıştı. Yukarıda epeydir geceydi, ama aşağıda hâlâ gün ışığı vardı. Hiç bulut yoktu. Denize serpilmiş adalar gördüm, normal bir havadan görünüş. Sonra olağandışı, bu dünyadan olmayan bir şey: denizden çıkan gökkuşağı buzdan bir duvar, denizi dikine kesiyor, hareket ettikçe, denizin düz solgun yüzeyi dürülen bir halıymış gibi, bir su sırtını önünde itiyor. Meşum, büyüleyici bir görüntüydü, insan gözleri için tasarlanmış gibi değildi. Aşağıya, ona bakarken aynı zamanda başka şeyler de görüyordum. Dünyamızın her yanına yayılan buz dünyası. Kızı çevreleyen dağ gibi buz duvarları. Onun ay beyazı derisi, ayın altında elmas prizmalarla ışıldayan saçları. Ayın, dünyamızın ölümünü seyreden ölü gözü.

Uçaktan ayrıldığımızda uzak bir ülkede, bilmediğim bir şehirdeydik. Muhafız önemli bir konferansa katılmaya gelmişti, insanlar onu bekliyordu, her çeşitten acil meseleler. Benden ayrılmak için aceleci görünmeyişi gururumu okşamıştı. "Etrafa bir bakmalısınız, ilginç bir yerdir" dedi. Şehir daha çok yakında el değiştirmişti, birliklerin çok zarar verip vermediğini sordum; "Unutmayın ki bazılarımız medeni insanlarız" cevabını aldım.

Güzelce korunmuş bahçelerde, siyah ve altın rengi giyinmiş silahlı korumalar eşliğinde, gösterişli üniformasıyla yanımda geziniyordu. Onunla olmaktan gurur duyuyordum. Kendini her bakımdan güçlerinin doruğunda tutan, bütün kasları bir atletinkiler gibi idmanlı, zekâsı ve duyuları dikkatle bilenmiş, sağlam görünüşlü bir adamdı. Muazzam bir tahakküm, ayrıca yoğun bir fiziksel canlılık, bir yaşama hazzı yayıyordu. Onun kuvvet ve başarı halesi çevremizdeki havayı dolduruyor, hatta bana kadar yayılıyor gibiydi. Yapay çağlayanların yanından geçerek akarsuyun genişlediği bir nilüfer havuzuna geldik. Dev söğütler suya uzun

yeşil saçlar sarkıtıyor, serin yeşil gölgeden davetkâr bir mağara oluşturuyordu. Taştan bir banka oturduk, mücevherli paraboller çizen bir yalıçapkınını seyrettik. Hareketsiz gri gölgeler, balıkçıllar dikiliyordu sığlık yerlerde orada burada. Özel, huzur dolu bir pastoral sahneydi; şiddet dünyalar kadar uzaktaydı, insanların bütün bu asude güzelliğin tadını çıkarmasına izin verilmemesinin üzücü göründüğünü düşündüm, ama söylemedim. Zihnimi okumuş gibi, şunları söyledi bana: "Eskiden halk belli günlerde alınırdı. Ama vandalizm yüzünden bu uygulamayı askıya almak zorunda kaldık. Orduların vermekten sakındığı zararı serseriler verdi. Güzelliği takdir etmeyi öğretemeyeceğiniz insanlar vardır. Onlar alt-insandır."

Irmağın uzak tarafında ceylana benzer bir grup küçük yaratık su içmeye gelmişti, zarif boynuzlu başlarını kaldırıp indiriyorlardı. Korumalar biraz uzakta duruyordu. Yol arkadaşımla yalnız, kendimi ona eskisinden daha yakın hissettim; kardeş gibiydik, özdeş ikizler gibiydik. Ona her zamankinden daha kuvvetle çekilerek, duygularımı ifade etme gereği duydum, nezaketini ne kadar takdir ettiğimi, dostu olmakla nasıl onurlandığımı söyledim. Bir şey yanlıştı. Ne gülümsedi ne de iltifatı kabul etti, sertçe ayağa kalktı. Ben de kalktım, bu arada hayvanlar da hareketlerimizden telaşlanıp suyu geçerek kaçıştılar. Çevremde atmosfer değişiyordu; birden bir soğuk çıktı, sanki buzun üzerinden sıcak hava geçmiş gibi. Ani ve anlaşılmaz bir dehşet hissettim, kâbuslarda insan düşmeye başlamadan hemen önce ortaya çıkan duygu gibiydi.

Bir anda bana dönmüştü, gözleri mavi bir tehlike çakıyor, yüzü merhametsiz bir maske. "Nerede o?" Sesi şiddetli, ters, buzluydu. Sanki hızla bir silah çekip bana doğrultmuştu. Dehşete düşmüştüm; bir duygudan tamamen farklı bir başkasına bu ani geçişle kafam karışmış durumda, ancak aptalca kekeleyebildim: "Sanırım onu bıraktığım yerde..." Bana buzdan bir bakışla baktı.

"Bilmediğini mi söylemek istiyorsun?" Suçlayıcı ses tonu donduruyordu beni. Cevap veremeyecek kadar dehşete düşmüştüm.

Korumalar yaklaştı, çevremizde bir çember oluşturdular. Gözlerini gölgelemek, tanınmayı önlemek, ya da korku vermek için, üniformalarının bir parçası olan ve yüzlerinin üst bölümünü örten siyah plastik siperlikler takıyor, bu yüzden maskeli gibi görünüyorlardı. Onların sertlikleri hakkında duyduklarımı hayal meyal hatırladım, hüküm giymiş soyguncu ve canilermiş, muhafızın şahsına karşı mutlak sadakatleri karşılığında cezaları affedilmişti.

"Demek onu yüz üstü bıraktın." Bir tipiyi delip geçen mavi buzdan oklar, gözleri kısıldı ve çarptı. "Bunu hiç beklemezdim, hele senden." Sesindeki dipsiz horgörü beni ürküttü, mırıldandım: "Biliyorsunuz, o hep saldırgandır. Beni o kovdu yanından." "Onu nasıl idare edeceğini bilmiyorsun" diye soğukça belirtti. "Ben onu adam ederdim. Sadece eğitime ihtiyacı var. Ona sertliğin öğretilmesi gerek, hayatta ve yatakta." Konuşamıyordum, kendimi toplayamıyordum: bir şok durumundaydım. "Ona ne yapmak niyetindesin?" diye sorduğunda söyleyecek bir şey bulamadım. Bütün bu sürede gözleri çok acı verici, çok alçaltıcı bir küçümseme ve uzaklıkla izliyordu beni. Gözlerinin mavi alevi düşünmemi durdurmuş gibiydi. "Öyleyse onu geri alacağım." Dört kuru sözcükle onun geleceğini düzenledi, bu konuda kızın söz hakkı yoktu.

O anda onunla daha çok ilgilendim, aynı kanı paylaşıyormuşuz gibi, sıkıca bağlandım ona. Ona yabancılaşmaya dayanamıyordum. "Neden bu kadar öfkelisin?" Bir adım yaklaştım, elbisesinin koluna dokunmaya çalıştım, ama erişemeyeceğim kadar uzağa çekildi. "Sadece onun yüzünden mi?" Buna inanamıyordum, adamla aramdaki bağ çok güçlü görünüyordu. İşte o zaman kıyaslama yoluyla kız benim için hiçbir şey oldu, gerçek

bile değildi. Onu aramızda paylaşmış olabilirdik. Buna benzer bir şey söylemiş olabilirim. Yüzü taştan oyulmuştu, soğuk sesi çeliği kesecek kadar sertti, binlerce mil uzaktaydı benden. "Zaman bulur bulmaz gidip onu getireceğim. Sonra da yanımda tutacağım. Onu bir daha görmeyeceksin."

Hiçbir bağ yoktu, asla olmamıştı, benim muhayyilem dışında. O benim dostum değildi, bana hiç yakın olmamıştı, özdeşleşme bir yanılsamadan başka bir şey değildi. Bana hor görmeye bile değmez biri gibi davranıyordu. Kendimi yeniden kurmak için güçsüz bir teşebbüsle, kızı kurtarmaya çalışmış olduğumu söyledim. Gözleri müthiş sert ve maviydi, neredeyse hiç bakamıyordum onlara. Yüzü bir heykel yüzüydü, taştan, değişmiyordu. Kendimi onun yüzüne bakmayı sürdürmeye zorladım. Sonunda sadece ağzı oynadı konuşmak için: "Kurtarılacak, mümkünse eğer. Ama senin tarafından değil." Sonra döndü ve altın apoletli üniforması içinde gezinmeye başladı. Birkaç adım ileride durdu, arkası bana dönük durumda bir sigara yaktı, bana hiç bakmaksızın tekrar gezinmesini sürdürdü. Bir elini kaldırıp korumalara bir işaret yaptığını gördüm.

Siyah maskeleriyle insandışı, çevreme toplandılar. Lastik coplar üstüme indi, kasığıma tekme yedim, düşerken başım taş banka çarpmış olmalı, kendimden geçtim. Bu benim için bir şans oldu. Belli ki bilinçsiz bir gövdeyi dövmek onları eğlendirmiyordu. Kendime geldiğimde onlardan eser yoktu. Başım zonkluyor ve çınlıyordu, gözlerimi açmak bile korkunç bir çaba istiyordu, vücudumun her santimi ağrıyordu, ama kırık yoktu. Acı kafamı karıştırıyor, beni olup bitenler, geçen zamanın uzunluğu, olayların sırası konusunda kararsızlaştırıyordu. Bu karışıklık içinde neden bu kadar kolay bırakıldığımı anlayamadım, ta ki korumaların işi bitirmek için daha sonra geri dönmek niyetinde olduklarını anlayana kadar. Beni bulurlarsa işim bitmiş demekti. Güçlükle

hareket edebiliyordum, ama sonsuz bir çabayla, sürüne sürüne ırmağa indim, çevremde her şey sallanıyordu, sazların arasına düştüm ve yüzüm çamurda bir süre yattım.

Uzak bir ses beni kaldırdığında neredeyse karanlık çökmüştü. Uzakta karanlık şekillerin oluşturduğu bir yarım daire, bir şey arıyormuş gibi, yavaş yavaş ilerliyordu. Korkuya kapıldım, insanların beni aradıklarını düşündüm ve hiç kımıldamadan durdum. Otlayan hayvanlardı herhalde, çünkü bir daha baktığımda gitmişlerdi. Bu şok, acele etmem gerektiğini anlamamı sağladı. Su kıyısına kadar süründüm, bıraktım ırmak başımdaki yaranın üstünden aksın, elmacık kemiğimdeki başka bir derin yarayı yıkadım, kanın ve çamurun birazını akıttım.

Soğuk su beni canlandırdı. Nasıl olduysa park kapılarına varmayı başardım, hatta bir cadde boyunca yürümeye başladım, ama kısa bir süre sonra çöktüm. Bir kutlamadan dönen at arabası dolusu gürültücü gençler beni yolda yatarken gördü ve bakmak için durdu. Gruptan sarhoş olup düşen biri olduğumu sandılar. Onları beni hastaneye götürmeye ikna ettim, orada bir doktor ilgilendi benimle. Yaralarımı açıklamak için bir hikâye uydurdum ve yaralılar bölümünde bir yatağa yatırıldım. İki üç saat uyudum. Bir ambulansın çalan çanı beni uyandırdı. Sedyeciler ağır adımlarla içeri girdiler. Hareket etmek ümitsizliğe düşürecek kadar zordu, bütün istediğim kımıldamadan yatıp uyumaya devam etmekti. Ama çok tehlikeli olduğunu biliyordum, daha fazla kalmaya cesaret edemezdim.

Gececi personel yeni gelenle meşgulken, bir yan kapıdan karanlık bir koridora süzüldüm ve binayı terk ettim.

on dört

Başım ağrıyordu, kafamın içinde her şey karmakarışıktı. Gün ışımadan şehirden çıkmam gerektiğini biliyordum sadece. Düşünemiyordum. Bir anın sanrısı bir sonrakinin gerçekliğine uymuyordu. Dar bir sokakta, bir araba, bana çarpmak için, Alp yüksekliğinde evlerin arasındaki bütün boşluğu doldurarak, kopmuş geliyordu üstüme. Kanayan eklemlerle, kilitli kapıların birinden ötekine sendeliyordum, son anda kendimi birine yapıştırıyordum. Muhafız, üniformalı, sınırsız bir heybetle, büyük siyah arabasını sürüp geçiyordu. Kız onunlaydı, saçları karda ağaçların gölgeleri gibi mor mor titreşiyordu. Karın içinden, bir oda kadar geniş, bir kar yığını kadar derin, damla yakutlarla çevrili beyaz kürkten bir örtü altında, beraber sürüp gidiyorlardı.

Parıldayan buzdağları arasında, kuzey ışıklarının göz kamaştıran soğuk ateşiyle aydınlanmış, yürüyorlardı; arktik beyazı bir tipi, adamın kemik beyazı alnını ve buzkandili gözlerini, kızın buzdan çiçeklerle dolu gümüş-donuğu parlak saçını savuruyordu kutupyıldızının altında. Buzda bir gök gürlemesi patlıyordu. Adam bir kutup ayısıyla boğuşuyor, onu elleriyle boğuyordu, kızı sertlikte eğitmek için habis bıçağıyla deriyi yüzmeyi öğretiyordu ona. Bu iş bittiğinde kız ısınmak için sokuluyordu. Kocaman deri ikisini de örtüyordu, uzun beyaz kıllarından kan damlıyordu. Karlı kalınlık gövdelerini gizliyordu; sık kürkün uçlarından damlayan kan, karın rengini kan kırmızısına döndürüyordu.

Kızın meşale ışığında düş gören gözlerle dikildiğini görüyordum. Onu seyrediyordum, onu istiyordum, onu alıp yanımda götürmek istiyordum. Ama o öteki sahip çıkmıştı ona; onun beyaz kız vücudu adamın dizlerinin karşısında için için yanan meşalelerin dumanında düşüyordu. Her yerde onu arayıp duruyordum, çapulcular şehri yağmalıyordu. Her yerde arıyordum, bulamıyordum onu, molozlarda ona takılıp tökezliyordum, başı ters dönmüş oluyordu. Havayı dolduran duman ve tozun içinden, toprağın ve yıkıntıların önünde onun derisini görüyordum beyaz, kan beyazın üstünde önce kızıl sonra siyah, başı inanılmaz saçlarla yana bükülmüş, ince boyun kırılmış. Çocukluktaki aldatılma ona bir kurbanın kaderini kabul ettirmişti, ben ne yapsam, ya da yapmasam, bu kader eninde sonunda hükmünü yürütecekti. Onu bu kadere bırakmak bir şeydi. O adama bırakmaksa tamamen farklı bir şeydi. Yapamayacağım bir şeydi bu.

Ona adamdan önce ulaşmalıydım. Ama zorluklar bunaltıcıydı. Mutlak ulaşım yokluğu rüşvete, her çeşit hileye ve daha da kötüsüne başvurmak anlamına geliyordu. Okyanusu boydan boya geçen, adalara doğru, haritada bulamadığım o adaya doğru ilerleyen buz-hattı akıl gözümle görüp duruyordum. Kızı merkezde düşünüyordum, çevrildiğinden habersiz, biz farklı yönlerden ona ilerlerken, ben bir noktadan, adam bir başkasından, sonra da buz... Önce ulaşma şansım neredeyse yok gibiydi. Her mil yavaş ve zor olacaktı benim için. Adam, ne zaman canı çekse, ona uçakla birkaç saatte ulaşabilirdi. Ben ancak şimdi katıldığı önemli konferanstan ve onu mümkün olduğunca geciktirecek başka askeri meselelerden ümitlenebilirdim. Ama iyimser değildim.

Başımdaki yara ve yarılmış yüzüm normal olarak iyileşmeye başlamıştı, ama kendimi normal hissetmiyordum. Başım hep ağrıyordu, korkunç hayaller, şiddetli ölüm, evrensel yıkım halinde patlayan felaketler peşimi bırakmıyordu. İdama gittiğimin her

zaman farkındaydım. Onemliymiş gibi görünen kendi ölümüme değil. Ben yaşamıştım, bir şeyler yapmıştım, dünyayı görmüştüm. Yaşlanmak, bozulmak, zekâmı ve fiziksel yeteneklerimi kaybetmek istemiyordum. Ama bu itici arzuyu kızı bir kere daha görmek için hissediyordum; ona ilk ulaşan olmak için.

Muazzam bir uzaklığa yolculuk etmek zorundaydım. Sınırı açıkça geçme tehlikesini göze alamadığım için iki gün boyunca vahşi kırlıkta aç susuz, barınaksız, yaya yol aldım. Sonradan, yolun birazında helikopterle götürülme şansım oldu. Yan tarafa kaba renklerle, tam boyda, bir çıplak kadın resmi yapılmıştı; savaş ortasında pop art. Görevdeki bir kişinin aktarılması gerekiyormuş; bu yardım fırsatını kaçırmayacaktım. Bu şans uzun sürmedi. Vurulmuş adamı bulmak için deli gibi yıkıntıları araştırıyordum. Enkazın arasında sadece boyalı yüz sırıtıyordu bana, yanak olarak pembe daireler, bir boyalı bebeğinkiler gibi boş boş bakan berrak siyah gözler.

Savaştaki bir ülkede kavgadan uzak kalmaya çalışıyordum, birliklerle ya da işçilerle tıkabasa dolu, sağda solda gürleyen kamyonlar sayılmazsa, beklenmedik ölçüde sakin bir şehre geldim. Sağır gri bir gün ve sağır gri bir şehir, ırmak taşlarında kirli çamaşırlarını isteksizce döven hastalıklı kadınlar. Tükenmiştim ve cesaretimi kaybetmeye başlıyordum. Bir ulaşım yolu olmaksızın yolculuğumu tamamlayamazdım. Burada cesaret verici bir şey göremiyordum. Gelip geçenler onlara baktığımda gözlerini kaçırıyorlardı; yabancılardan şüpheleniyorlardı, benim görünüşüm de yaralı yüzümle, eski, yırtık, çamurlu gerilla giysilerimle güven verici olamıyordu. Yanaşılabilir görünen birini bulmak için sağa sola gittim, öyle birini bulamadım. Bir garajın sahibiyle konuştum, para ve yabancı malı yeni bir dürbünlü tüfek teklif ettim; polis çağırmakla tehdit etti, bana yardım etmek için bir şey yapamazdı.

Akşam karanlığı yağmur yağmaya başladı, gece ilerledikçe yağış şiddetlendi. Sokağa çıkma yasağı vardı: evlerde hiç ışık görünmüyordu, caddeler boştu. Dışarıda kalmakla tehlikeye giriyordum, ama buna dikkat edemeyecek kadar ümitsizlik içindeydim. Bir siren uludu, uzak gürültüler, gittikçe yaklaşarak, top sesleriyle değişerek, aralıklarla sireni izledi. Yağmur tabakalar halinde yağıyordu, caddeler nehre dönmüştü. Kendimi ümitsiz, yeis içinde hissediyordum.

Büyük bir askeri otomobil hışırdayarak geçti, yolun karşı tarafında durdu. Şoför, çelik miğfer, palto ve uzun çizmelerle zaptedilmez, dışarı çıktı ve bir eve girdi. Düzensiz bombardıman hâlâ devam ediyordu. Sessizliğe gerek yoktu. Çaresizlik içinde, granit kaldırım taşlarından birini söktüm, bir zemin kat penceresinden içeri attım, elimi içeri soktum, camı kaldırdım, kendimi pencere eşiğinden içeri çektim. Daha ayaklarım döşemeye değmeden odanın kapısı açıldı, arabadan çıkan adamla yüz yüze geldim. Yüksek sesli ani bir patlama her şeyi sarstı, karanlık odayı ateşli bir parıltıyla doldurdu, parıltı adamın elmacık kemiklerinde, gözyuvarlarında yansıdı. Yaradan kan fışkırdı, durdurmaya çalıştığım karanlık ırmaklar halinde ilerledi, bu arada adamın üniformasını sıyırdım, giydim, onu da zorla kendi pejmürde giysilerime soktum. Şans eseri bedenlerimiz hemen hemen aynıydı. Bir yağmacı eve zorla girmiş ve ev sahibi tarafından vurulmuş gibi görünsün diye, odayı dağıtarak telaşla sağa sola koştum, mobilyaları sağa sola attım, aynaları parçaladım, çekmeceleri açtım, bıçağımla resimleri yırttım. Başımdaki madeni miğferin ağırlığına dayanamıyordum. Onu elimde taşıyarak dışarı çıktım, öbür adam gibi giyinmiş durumda zırhlı arabaya bindim, sürüp gittim. Adamın kanını üniformadan çıkarmayı başaramamıştım, ama iliklenmiş kürklü paltoyla lekeler görünmüyordu.

Varoşlardaki bir kontrol noktasında durduruldum. Bir bomba, yardım etmek istercesine çok yakına düştü. Ortalık karıştı, nö-

betçiler bana soru soracak zaman bulamadılar. Şansımı deneyip aradan geçtim ve yola devam ettim. Onları tatmin etmediğimi, bir şeyden şüphelendiklerini biliyordum; ama beni merak edemeyecek kadar meşgul olduklarını düşünüyordum. Yanılmışım. Ancak birkaç mil gitmiştim ki projektörler arabayı aydınlattı, arkamda takviyeli motosikletlerin kükremesini duydum, bir sürücü, durmamı emrederek, fırlayıp geçti. Hemen ileride, sert bir fren yaptı, yolun ortasında, intihar eder gibi, bacakları açık bekledi, silahı bana doğrulmuş, dolu taneleri gibi fırlayan mermiler saçıyordu. Hızımı yükselttim, doğruca ona çarptım, bir an geriye baktım, gidonun üzerinden uçan uzun siyah bir şekil, öteki iki motor enkaza doğru kayıp üst üste yığılırken de başka bir çarpışma gördüm. Atışlar biraz daha devam etti, ama peşimden kimse gelmedi. Sağ kalanların ortalığı temizlemek için orada kalacaklarını ve bana kaçacak zaman vereceklerini umuyordum. Yağmur durdu, savaş gürültüleri azaldı, rahatlamaya başladım. Sonra farlarım yolun dışında koşturan üniformalı figürleri, tam dikine park etmiş, yolu kapatan devriye arabalarını yakaladı. Biri ileriye telefon etmiş olmalıydı. Beni neden bütün bu insanları gönderecek kadar önemli gördüklerini merak ettim; arabayı sürüyor olması gereken adamı çoktan bulduklarına ve önemli olanın o adam olduğuna karar verdim. Ateş etmeye başladılar. Hızlandım, araba engeli kâğıt mendil gibi yırtıp geçerken, muhafızın bir sınır bariyerini parçalama hikâyesini hatırladım belli belirsiz. Zararsız birkaç atış daha oldu. Çok geçmeden her şey sakinleşti, yol benimdi, ileride takip belirtisi yoktu. Yarım saat sonra sınırı geçerken, sonunda kurtulduğumu anladım.

Kovalamaca üzerimde destekleyici bir etki yapmıştı. Bana karşı kullanılan örgütlü gücü tek başıma bozguna uğratmıştım. Hızlı ve heyecanlı bir oyunu kazanmış gibi uyarılmış durumdaydım. Nihayet kendimi tekrar normal, eski ben gibi, hissetmeye

başladım; artık yardıma muhtaç, ümitsizlik hisseden bir gezgin gibi değil, güçlü, bağımsız, kudret dolu hissediyordum kendimi. Kontrol ettiğim mekanik güç kendi gücüm olmuştu. Arabayı gözden geçirmek için durdum. Birkaç çöküntü ve sıyrık dışında kötü sayılmazdı. Deponun hâlâ dörtte üçü doluydu, arkada da bir sürü, hedefime varmak için bana gerekenden çok daha fazla benzin tenekesi vardı. Büyük bir paket yiyecek buldum: bisküvi, peynir, yumurta, çikolata, elma, bir şişe de rom. Erzak bulmak için durmak zahmetine girmeyecektim.

Birdenbire yolculuğun son etabındaydım. Başa çıkılmaz gibi görünen güçlüklere rağmen, hedefim neredeyse görünür hale gelmişti. Başarımdan memnundum, kendimden de. Işe karışan adam öldürme olayını düşünmüyordum. Başka türlü davranmış olsaydım buraya asla gelemezdim. Ne olursa olsun, ölüm saati ancak önemsiz ölçüde sezilebilmişti, her canlı yaratık çok geçmeden yok olacaktı. Bütün dünya ölüme doğru dönüyordu. Buz şimdiden milyonları gömmüştü; sağ kalanlar savaşarak ve sağa sola saldırarak kendilerini oyalıyorlardı; ama her zaman biliyorlardı ki görünmeyen düşman ilerliyordu, nereye giderlerse gitsinler buz orada olacaktı, en sonunda da fatih olacaktı. Biricik mesele insanın her andan ne tatmin çıkaracağıydı. Süratten ve ustalıklı sürüşümden, heyecan ve tehlike duygusundan keyiflenmiştim, yüksek güçlü arabayla gecenin içinde hızla yol almak hoşuma gidiyordu. Yorulunca yol kenarına çektim, bir saat kadar uyudum.

Şafakta beni soğuk uyandırdı. Gece boyunca dondurucu yıldızlar yeryüzünü buz-ışınlarla bombalamıştı, yer yüzeyini deliyor ve bir buz soğuğu deposunun üzerinde sadece ince bir kabuk bırakarak aşağıda birikiyordu bunlar. Bu astropik bölgede, toprağı kırağıyla beyaz görmek ve donmuş sertliğini ayak altında hissetmek, günlük hayatın dışına, bilinen hiçbir yasanın işlemediği bir

yabancılık alanının içine adım atılmış izlenimi veriyordu. Hızlı bir kahvaltı yaptım, motoru ısıttım ve ufka doğru, denize doğru hızlandım. Iyi bir yolda, boş arazide uçarak, uzun aralıklarla bir evin ya da bir köyün kalıntılarını geçerek, hızla, saatte doksan mille gidiyordum. Hiç kimseyi görmediğim halde yıkıntılardan beni izleyen gözleri hissedebiliyordum. İnsanlar ordu arabasını görüyor ve sessiz kalıyorlardı, kendilerini göstermiyorlardı; saklı kalmanın daha güvenli olduğunu öğrenmişlerdi.

Gece ilerledikçe hava daha da soğudu, gök karardı. Uğursuz kara bulut kümeleri, arkamdaki dağların ötesinde yükselerek, denizin üzerine toplanıyorlardı. Bu bulutları görüyordum; artan korkuyla birlikte şiddetlenen soğuğu hissediyordum. Bunun sadece bir tek şey demek olduğunu biliyordum: buzullar kapanıyordu. Benim dünyamın yerine sadece buz, kar, sessizlik, ölüm var olacaktı yakında; artık ne şiddet, ne savaş, ne de kurbanlar; donmuş sessizlikten, hayatın yokluğundan başka hiçbir şey. İnsanlığın en son icraatı sadece kendini-imha değil, bütün hayatın imhası olacaktı; yaşayan dünyanın ölü bir gezegene dönüştürülmesi.

Bulutsuz ve yakıcı mavi olması gereken bir gökte, karanlık, kocaman fırtına bulutu oluşumları anlatılmaz ölçüde uğursuz, tehditkâr, yukarıda imkânsızca asılı duran, çökme noktasındaki dev yıkıntılar gibi görünüyorlardı. On camda buzlu kristal şekiller çiçeklenmeye başlıyordu. Evrensel yabancılık duygusu ve yaklaşan felaketin soğuğu, yukarıda asılı yıkıntıların tehdidi, eziyordu beni; bir de yapılmış olan şeyin iğrençliği, toplu suçun ağırlığı. Doğaya karşı, evrene karşı, hayata karşı, korkunç bir suç işlenmişti. Hayatı reddederek, ezeli düzeni yıkmıştı insan, dünyayı yıkmıştı; şimdi her şey parçalanıp yıkılmak üzereydi.

Bir martı yakından uçup bağırdı: denize varmıştım. Tuz kokusunu aldım, ufka uzanan karanlık dalgalara göz gezdirdim, hiç

buzdan duvar görmedim. Ama hava buzun ölümcül soğukluğuyla doluydu, buz çok uzakta olamazdı. Şehre kadar çıplak araziyi boydan boya geçerek elli mil yol aldım. Şehrin üzerinde bulutlar daha alçak, daha kara, daha uğursuz, oraya varmamı bekleyerek, asılı duruyordu. Soğuk beni ürpertiyordu: belki de *o* çoktan varmıştı oraya. Yavaşlayarak bir zamanlar insanların bütün gece dans ettiği caddelere girdiğimde buranın o neşeli yer olduğuna inanasım gelmedi. Caddeler bomboş ve sessizdi; ne yayalar, ne trafik, ne çiçekler, ne müzik, ne de ışıklar. Limanda batmış gemiler gördüm; harap olmuş binalar, kapalı dükkânlar ve oteller; başka bir iklime, dünyanın başka bir parçasına ait soğuk, gri bir ışık; her yerde yeni bir buz çağının yakın tehdidi.

Gözlerimin önündekini görüyordum, aynı zamanda kızı da görüyordum. Resmi hep benimleydi, cüzdanımda ve kafamda. Şimdi onun görüntüsü, baktığım her yerde açıkta görünüyordu. Kayıp beyaz yüzü kocaman gözleriyle her yerdeydi, albino solgunluğu uğursuz bulutların altında meşale gibi yanıyor, gözlerimi mıknatıs gibi çekiyordu. Yıkıntılar arasında titrek bir ışıktı o, saçları karanlık günde bir parıltı. Haksızlığa uğramış ve korkutulmuş büyük çocuk gözleri parçalanmış pencerelerin kara deliklerinden suçluyordu beni. Yoldan çıkmış bir çocuk gibi koşup geçiyordu, büyük gözlerle beni kışkırtarak, acısını seyretmenin zevkiyle ayartarak, arzumun en kötü tasavvurlarını özenle işleyerek. Yüzünün hayaletimsi pırıltısı beni gölgelere çekiyordu; saçları bir ışık bulutuydu; ama ona yaklaşınca dönüp kaçıyordu, birden omuzlarına kayan gümüş, ay ışığında birden parlayan bir çağlayan.

Daha önce kaldığımız otelin girişini bir yol engelinin kalıntıları kapatıyordu. Arabayı bırakıp araba yolunu yürüyerek çıkmak zorunda kaldım. Doğruca buzdan esen, insafsızca soğuk, kuvvetli bir rüzgâr nefesimi kesiyordu. Buzun hâlâ görünürde olmadığına

emin olmak için antrasit renkli denize göz atmaya devam ediyordum. Toprak düzeyinde otelin dışı değişmemişti, ama daha yukarıda duvarlar yarılmış büyük deliklerle doluydu, çatı çöküyordu. İçeri girdim. Soğuk ve karanlıktı, ısıtma yok, ışık yok, bir kahvedeki gibi yerleştirilmiş kırık dökük sandalyeler ve masalar. Yıkımın ortasında sağlam kalmış yaldızlı dekorasyon parçalarına rağmen, harap olmuş odayı tanıyamadım.

Düzensiz adımlar duydum, bir de değnek sesi, adımı bilen birinin elindeydi değnek. Genç adamın görünüşü belli belirsiz tanıdıktı, ama loş ışıkta ilkin çıkaramadım. El sıkışırken birden aklıma geldi. "Tabii ya, sen mal sahibinin oğlusun." Topallık yeniydi ve beni oyalamıştı. Başını eğdi. "Annem babam öldü. Bombayla öldüler. Resmen ben de ölüyüm." Ne olduğunu sordum. Yüzünü ekşitti, bacağına dokundu. "Geri çekilirken oldu. Bütün yaralılar geride bırakıldı. Öldüğümün rapor edildiğini duyduğumda yalanlama zahmetine girmedim..." Birden durdu, bana sinirli bir bakışla baktı. "Ama sizi geri getiren ne iş? Burada kalamazsınız, biliyorsunuz. Yakın tehlike alanındayız. Herkese gitmesi söylendi. Biz eski oturanlardan çok az kişi kaldı."

Ona baktım; benden niye rahatsız olduğunu anlamıyordum. Burada görmüş olduğum yığınlarca insanın uzun zaman önce ayrıldığını anlattı. "Hemen hemen hepsi savaş çıkmadan önce gittiler." Kızı bulma umuduyla geldiğimi söyledim. "Ama onun gitmiş olacağını anlamam gerekirdi." Muhafız hakkında bir şey söylemesini bekliyordum. Onun yerine, sıkıntılı göründü, konuşmadan önce tereddüt etti. "İşin doğrusu, o gitmeyen çok az kişiden biri." Son bir iki saniyedir duygularım alt üst olmuştu; şu anki doğrulanan rahatlamamı kesinleştirmek yanında gerçeği de gizlemek için, kız hakkında herhangi bir araştırma yapılıp yapılmadığını sordum. "Hayır." Boş boş bakıyordu, hakikati söylüyor gibiydi. "Hâlâ burada mı yaşıyor?" Cevap yine "Hayır" oldu. De-

vam etti: "Bu bölümü restoran olarak kullanıyoruz, ama binanın bütünü emniyetsiz. Tamir işi yapacak kimse kalmadı. Hem ne işe yarar ki?" Buzun yaklaşmasının bu tip bütün faaliyetleri yararsız hale getirdiğini kabul ediyordum. Ama ben sadece kızla ilgileniyordum. "Şimdi nerede oturuyor?" Tereddüdü bu kez daha uzun, daha belirgindi. Belli ki sorudan rahatsız olmuştu, sonunda cevap verdiğinde sebebini hemen anladım. "Çok yakında. Plajdaki evde." Uzun uzun ona baktım. Şimdi her şey açıktı. Evi iyi hatırlıyordum, çocuğun eviydi, anababasıyla yaşamıştı orada. Rahatsız bir şekilde devam etti: "Onun için uygun orası. Burada bazı işler yapıyor." "Sahi mi? Ne gibi işler?" Merak ediyordum. "Ah, restoranda yardım." Sesi kaçamak, bulanık çıkıyordu. "Insanlara servis yapmak mı diyorsun?" "Şey, bazen de dans ediyor..." Konudan kaçar gibi "Hâlâ imkân varken başkaları gibi daha güvenli bir yere gidememesi çok yazık" dedi, "Onu yanlarında götürecek dostları vardı." Karşılık verdim: "Besbelli burada da beraber kalmayı tercih ettiği dostları varmış." Dikkatle seyrediyordum onu, ama yüzü gölgedeydi, solan ışığa arkasını dönmüştü. Ifadesini çıkaramıyordum.

Birden sabırsızlandım. Onunla zaten çok vakit harcamıştım. Konuşmam gereken kişi kızdı. Kapıya giderken sordum: "Onu nerede bulacağıma dair bir fikrin var mı?" "Odasındadır herhalde. Geç vakte kadar buraya gelmez." Değneğe dayanmış, topallayarak peşimden geliyordu. "Size bahçeden kestirme yol göstereyim." Beni geciktirmeye çalıştığı izlenimine kapıldım. "Çok teşekkürler: ama kendi yolumu bulabilirim." Kapıyı açıp dışarı çıktım; başka bir şey söylemesine vakit vermeden arkamdan kapadım kapıyı.

on beş

Dışarıda bana buz soğukluğunda bir hava akımı çarptı. Karanlık çöküyordu, rüzgâr donmuş kar kırıntıları getiriyordu. Kestirme yolu aramadım, plaja indiğini bildiğim bir patikayı tuttum. Plajın yanında yetiştiğini hatırladığım egzotik bitkileri don öldürmüştü: palmiyelerin yaprakları büzülmüştü, ölmek üzereydi, kararmıştı, kıvrılmış şemsiyeler gibi sımsıkı sarılmıştı. İklim değişikliklerine alışmış olmam gerekirdi; ama tekrar sıradan hayatın dışına, bir toptan yabancılık alanına girdiğimi hissettim. Bütün bunlar gerçekti, gerçekten oluyordu, ama gerçekdışı bir nitelikle; bu tamamen farklı bir şekilde olup biten gerçeklikti.

Kar, arktik rüzgârla yüzüme savrularak, durmaksızın yağmaya başladı. Soğuk yüzümü kavuruyor, soluğumu donduruyordu. Karı gözlerimden uzak tutmak için ağır miğferi giydim. Plaj görünür hale geldiğinde, denizin kenarında kalın bir buzdan kabuk oluşmuştu, toprağı daha da ağırlaştırıyordu bu. Ev, kayan beyaz perdenin içinden ileride belli belirsiz göründü; ama ötede uzananın dalgalar mı yoksa buz kütlelerinin oluşturduğu engebeli kocaman bir açıklık mı olduğunu çıkaramadım. Rüzgâra karşı yürümek zordu. Kar sıklaşıyordu, bitip tükenmeden yağıyor, durmaksızın elenip dökülüyor, ölen dünyanın yüzüne bir steril beyazlık tabakası seriyor, güçlüleri ve kurbanlarını bir toplu mezara birlikte gömüyor, insanın ve onun eserlerinin son izini siliyordu.

Birdenbire, çalkanan beyazın içinde, kızın benim ters yönümde, buza doğru koştuğunu gördüm. Bağırmaya çalıştım, "Dur! Geri dön!", ama kutup havası boğazımı kemiriyordu, sesim rüzgârla dönüp savruldu. Kar tozu çevremde sis gibi döne döne eserken, peşinden koştum. Onu güçlükle görebiliyordum, gözlerimin dışını güçlükle görebiliyordum: durmak zorunda kaldım, devam etmeden önce, gözyuvarlarımda oluşan buz kristallerini canım yanarak sildim. Öldürücü rüzgâr beni geri savurup duruyordu, kar, yanardağlar gibi tüterek beni yeniden beyaz dumanla körleştiren beyaz tepeler yığıyordu. Müthiş ölü soğukta sallanıyor, tökezleyip sendeliyor, kayıyor, düşüyor, çabalayıp kalkıyordum, sonunda nasıl olduysa yetişip uyuşmuş ellerle kavradım onu.

Çok geç kalmıştım, bir anda hiç şansımız olmadığını gördüm. Serap gibi bir arktik ihtişam, tekinsiz, dünyadışı bir buz mimarisi yükseliyordu çepeçevre. Muazzam buz-siperler, gökkuşağı taretler ve sivri kuleler, soğuk mineral ateşleriyle içinden aydınlanmış, göğü dolduruyordu. Bu çevreleyen duvarların, bizi mahvetmek için, karşı konulmaz şekilde, yavaş yavaş ilerleyen hayaletimsi cellatlardan bir çemberin, tuzağına düşmüştük. Kımıldayamıyordum, düşünemiyordum. Celladın soluğu beyni felce uğratıyor, donuklaştırıyordu. Buzun öldürücü soğuğunun bana dokunduğunu hissediyordum, gürlemesini duyuyordum, göz kamaştıran zümrüt çatlaklarla yarıldığını görüyordum. Çok yukarıda buzdağı-ışıltılı zirveler gürleyip titreşiyordu, düşmek üzereydiler. Buz onun omuzlarında ışıldıyordu, yüzü buz beyazıydı, uzun kirpikler yanağını süpürüyordu. Onu iyice tuttum, göğsüme sıkı sıkı bastırdım, düşen dağ gibi buz kütlelerini göremeyecekti böylece.

Gri ağır yün ceketi içinde, plaj evini çevreleyen verandada durmuş, birini bekliyordu. Önce beni görmüş olduğunu sandım, sonra anladım ki gözleri başka bir patikaya dikilmişti. Durdum

ve seyrederek dikildim. Otelcinin, burada olacağımı bildiği için, şimdi buraya geleceğini düşünmediğim halde, kimi beklediğinden emin olmak istiyordum onun. Artık yalnız olmadığını hissediyor gibiydi, sağa sola bakındı, sonunda beni gördü. Gözlerini beyaz yüzünde kocaman ve siyah gösteren büyümüş gözbebeklerini seçecek kadar yakın değildim. Ama keskin çığlığını duydum, hızla dönüp kapüşonu başına çekerek plaja doğru atıldığı sırada savrulup bir an parlayan saçları gördüm. Verandadan ayrıldıktan sonra onu güçlükle görebiliyordum. Karda görünmez olmaya çalışıyordu. Ani dehşet onu kavramıştı: buz-mavisi gözlerinde onu iradeden yoksun kılıp sanrıya ve korkuya itebilen bir güç olan adamın düşüncesi. Birlikte yaşadığı, hep yakınında, dünyanın normal cephesinin ardında kapalı olan o korku adamda yoğunlaşmıştı. Adamla bağlantılı olan bir başkası vardı, işbirliği yapıyorlardı, ya da belki aynı kişiydiler.

Ikisi de zulmediyordu ona, neden olduğunu anlamıyordu. Ama başına gelen bütün şeyleri kabul ettiği gibi, kötü davranılmayı, kurban edilmeyi, nihayet, ya bilinmeyen güçler ya da insanlar tarafından, yok edilmeyi bekleyerek, bu olguyu da kabul ediyordu. Bu kader onu daima, hatta zaman başladığından beri, beklemekteymiş gibiydi. Onu bundan sadece sevgi kurtarabilirdi. Ama o sevgiyi hiç aramamıştı. Onun payı acı çekmekti; bu bilinip kabul edilmişti. Kader teslimiyet getiriyordu. Kaderine karşı savaşmasının yararı yoktu. Daha çıkıştan önce yenilmiş olduğunu biliyordu.

Ancak birkaç adım gitmişti ki ona yetiştim, verandanın siperine geri çektim onu. Yüzündeki karları silerek bir çığlık attı, "Oh, *sen*misşin!" şaşkınlık içinde baktı bana. "Sen kim sandın?" Üstümdeki üniformayı hatırladım. "Bu giysiler benim değil sahi. Onları ödünç aldım." Endişesi kayboldu, rahatlama belirtileri gösterdi, davranışları tamamen değişti, birdenbire kendisine hâkim göründü. İnsanlar ya da koşullar kendisini güvende hisset-

tirdiği zamanlar takınabildiği bu güven ve bağımsızlık havasına aşinaydım. Bunu oteldeki genç adam yapmış olmalıydı. "Çabuk içeri girelim. Niye burada duruyoruz?" Oylesine konuşuyordu, durumda alışılmışın dışında bir şey yokmuş gibi yaparak, geri dönüşüm planlanmış ve beklenmekteymiş gibi davranıyordu. Geçirdiğim bunca şeyden sonra, rahatsız ediciydi bu. Kendimi küçük hissetmemin amaçlandığını biliyordum.

Öne düşüp kapısına doğru yol gösterdi, kibar bir jestle beni içeri buyur etti. Küçük oda çıplak ve soğuktu, eski model bir yağlı ısıtıcı soğuğu ancak kırıyordu. Ama her şey temiz ve tertipliydi, sevecen bir ilgi gösterildiğini anladım, kumsaldan toplanmış tahta parçalarından yapılmış süsler ve kabuklar vardı. "Maalesef çok konforlu değil; senin standardına göre düşük." Benimle alay etmeye çalışıyordu. Hiçbir şey demedim. Ceketini çözüp kapüşonu geri attı, serbest kalan saçlarını savurdu. Saçı uzamıştı, canlılıkla parlıyor, ışıldıyordu. Ceketin altına daha önce görmediğim, besbelli ısmarlama yapılmış, pahalı görünüşlü gri bir tayyör giymişti. Demek ki para sıkıntısı çekmemişti. Onu çekici ve iyi giyimli görmek nedense sıkıntımı artırdı.

Sohbet eden geleneksel bir ev sahibesi gibi "Sağda solda bu kadar gezdikten sonra insanın kendine ait bir yeri olması hoş" dedi. Uzun uzun ona baktım. Onu bulmak için bunca ölümler, tehlikeler ve güçlüklerden geçerek bunca yoldan gelmiştim: şimdi nihayet ona ulaşmıştım; oysa benimle bir yabancı gibi konuşuyordu. Bu kadarı çok fazlaydı. Kendimi incinmiş ve gücenmiş hissettim. Hazırlıksız pozları ve varışımı öneminden yoksun etme kararlılığı karşısında çileden çıkmış, hiddetle konuştum: "Niye bu tavrı takınıyorsun? Bütün bu yolu bana rasgele bir misafir gibi davranılsın diye gelmedim."

"Senin için kırmızı halı mı sermemi bekliyordun?" Bu zayıf, düşüncesiz karşılık saldırgan geliyordu kulağa. Öfkeleniyordum,

kendimi daha fazla kontrol edemeyeceğimi biliyordum. Hâlâ maskaralığı sürdürerek, aynı yapay tonla ne yapmakta olduğumu sorduğu zaman, soğukça cevap verdim: "Tanıdığın biriyle beraberim", aynı anda uzun, sert, anlamlı bir bakışla baktım ona. Hemen anladı, yapmacık tavırlarını bıraktı ve kaygı belirtileri gösterdi. "Seni ilk gördüğümde... Sandım ki sen... O... O geldi diye korktum." "Her an burada olabilir. Sana bunu söylemeye geldim. Seni uyarmaya, başka planların varsa, seni geri almaya niyetli diye–" Sözümü kesti, "Hayır, hayır – asla!" derken başını öyle şiddetle salladı ki saçları püskürtü gibi bir parıltıyla uçuştu. "O zaman hemen gitmelisin. O gelmeden."

"Buradan gitmek mi?" Dayanılmaz bir şeydi. Keder içinde, kurduğu yuvanın dört bir yanına bakındı. Deniz kabukları rahatlatıyordu, küçük oda öyle güven verici, öyle emniyetliydi, dünyada benim diyebildiği tek yer. "Ama neden? Beni bulamaz ki..." Dalgın, yalvaran sesi bana dokunmadı, benim sesim hoşgörüsüz, soğuktu hâlâ. "Neden olmasın? *Ben* buldum." "Evet, ama sen biliyordun..." Kuşkuyla bana baktı, ben güvenilmezdim. "Ona söylemedin, değil mi?" "Tabii ki hayır. *Benimle* gelmeni istiyorum ben."

Birdenbire güveni yenilendi, önceki küçük düşürücü davranışına geri döndü, bana alaycı bir bakış attı. "*Seninle* mi? Yo, hayır! *Bütün bunları* kesinlikle bir daha yaşamamız gerekmiyor!" Istihzaya girişerek, büyük gözlerini yuvarladı, tavana çevirdi. Kasıtlı bir aşağılamaydı bu. Bozulmuştum. Küçümseyici ses tonu ona ulaşmak için gösterdiğim ümitsiz çabaları alçaltıyor, katlandığım her şeyi gülünçleştiriyordu. Hiddetli bir öfkeyle birdenbire, kabaca tuttum onu, şiddetle silkeledim. "Kesecek misin şunu! Dayanamıyorum artık! Kes artık şu lanet aşağılamayı! Ben senin uğruna cehennemden geçtim, iğrenç şartlarda binlerce mil yol aldım, akla gelmedik tehlikelere atıldım, neredeyse kendimi öldürtüyordum. Ve senden en ufak bir takdir işareti yok... Bunun

sonunda tek teşekkür sözü yok... Şu sıradan nezaketi bile göstermiyorsun bana... Bütün elime geçen ucuz bir hakaret... Ne güzel minnettarlık! Ne güzel davranış!" Dili tutulmuş gibi bana bakıyordu, gözleri tamamen siyah gözbebeğiydi. Öfkem biraz olsun azalmıyordu. "Şimdi bile özür dileyecek kibarlığın yok!"

Hâlâ öfkeli, ona sövüp saymaya devam ettim, dayanılmaz, küstah, terbiyesiz, kaba dedim ona. "İlerde hiç değilse senin için bir şey yapan insanlara teşekkür edecek kadar medeni olabilirsin, onlara gülerek aptal kibirli kabalığını göstereceğine!" Yıkılmış, dilsiz görünüyordu; önümde, başı eğik, sessiz duruyordu, hepsi de kaybolmuş güvenin işaretleri. Son bir iki anda içine kapanık, korkmuş, mutsuz, yetişkin saptırmalarıyla bozulmuş bir çocuk olmuştu.

Boynunun dibindeki bir atım gözüme çarptı, derinin altında bir şey kurtulmaya uğraşır gibi hızla atıyordu. Korktuğu başka zamanlarda da buna dikkat etmiştim. Şimdi de alışılmış etkisini yaptı üzerimde. Hafifçe konuştum: "Ne aptalmışım ki seni merak ettim. Herhalde ben gider gitmez erkek arkadaşına taşındın." Hızla bana baktı, endişeli, kekeledi: "Ne demek istiyorsun?" "Ah, anlamazdan gelme – çok iğrenç!" Sesim saldırgan çıkıyordu, gittikçe yükseldi, yükseldi. "Bu evin sahibini diyorum tabii. Beraber yaşadığın herif. Ben geldiğimde verandada beklediğin kişi." Bağırdığımı duyabiliyordum. Gürültü onu dehşete düşürdü. Titremeye başlamıştı, ağzı da seğiriyordu. "Ben onu *beklemiyordum* ki –" Ne yaptığımı gördü, birden durdu. "Kapıyı kilitleme..." Kilitlemiştim bile. Her şey demire, buza, sert, soğuk, yakıcı sabırsızlığa dönüşmüştü. Omuzlarını kavradım, kendime çektim onu. Direndi, bağırdı, "Benden uzak dur!", tekmeledi, çırpındı, eli birden uzandı, zarif kanat biçimli kabuklardan yapılmış bir kâseyi yerinden aldı, döşemede parçalandı kâse: ayaklarımız kabukları ezip gökkuşağı tozuna çevirdi. Onu eğilmeye zorladım,

kan lekeli tüniğin altına sıkıştırdım, üniforma kemerinin keskin tokası kolunu yakaladı. Yumuşak beyaz ette boncuklanan kan... Ağzımda kanın demir tadı...

Kımıldamadan, yüzünü duvara dönüp benden uzak durarak, sessizce yatıyordu. Belki de yüzünü göremediğim için, tanımadığım biri gibi görünüyordu. Onun için hiç ama hiçbir şey hissetmiyordum, bütün duygular bırakmıştı beni. Artık dayanamadığımı söyledim, hakikat buydu. Devam edemezdim; çok alçaltıcı, çok acı vericiydi. Geçmişte onunla işimi bitirmek istemiştim, ama bunu yapacak gücüm olmamıştı. Şimdi o an gelmişti. Kalkıp gitme, bütün bu sefil işi bitirme vaktiydi. Çok uzun süre, devam etmeye bırakmıştım bu işi, hep acılı ve ödülsüz olmuştu. Ben ayağa kalkarken o kımıldamadı. Hiçbirimiz tek söz etmedik. Tesadüfen aynı odada bulunan iki yabancı gibiydik. Düşünmüyordum. Bütün istediğim arabaya binip sürmek, sürmekti, bütün bunları unutabileceğim çok uzak bir yere varana kadar. Ona bakmadan ve konuşmadan odayı terk ettim, dışarı çıkıp arktik soğuğa girdim.

Dışarıda hava bayağı kararmıştı. Gözlerim siyahlığa alışsın diye verandada durakladım. Kar, yağdıkça yavaş yavaş görünür hale geliyordu, fosfor gibi bir çeşit soluk ışıltı oluyordu. Düzensiz patlamalar halinde rüzgârın derin kükremesi geliyordu, kar taneleri her yönde deli gibi dönüp duruyor, geceyi hayaletimsi bir kaosla dolduruyordu. Aynı hummalı düzensizliği kendimde, oradan oraya amaçsız saldırışımda da hissediyor gibiydim. Çılgınca dans eden kar taneleri hayatın bütününü temsil ediyordu. Kızın görüntüsü, gümüş saçlar dalgalanarak, uçup gidiyor, vahşi karışıklıkta hemen silinip süpürülüyordu. Dansın heyecanında, güçlüleri ve kurbanları ayırmak imkânsızdı. Zaten, bütün dansçıların hiçin kıyısında dönüp durduğu, bir ölüm dansında farklılıkların önemi yoktu.

İnfaza doğru gittiğim duygusuna alışmıştım. Uzaktaki bir şeydi, aşina olduğum bir düşünceydi. Şimdi birden üstüme sıçrıyordu, dirseğimin dibinde duruyordu, artık bir düşünce değil, bir gerçeklik, tam da olmak üzere. Beni şoke ediyor, mide çukurumda fiziksel bir duyguya yol açıyordu. Geçmiş kaybolmuş ve hiç olmuştu; gelecek, yokoluşun kavranmaz hiçliğiydi. Bütün geriye kalan, "şimdi" denen durmaksızın büzülen zaman parçasıydı.

Aşağıda gökkuşağı buzdan bir duvar okyanusun üzerinde, küre boyunca hareket ederken, yukarıda görmüş olduğum koyu mavi öğle ve geceyarısı göğünü hatırlıyordum. Dev gibi yükselen, ölü soğuğu yayan soluk yarlar, insanlığı bitirmeye gelen hayalet gibi intikamcılar. Buzun çevremizde kapanmakta olduğunu biliyordum, gözlerim hareket eden uğursuz duvarı görmüştü. Her an daha da yaklaştığını, bütün hayat tükenene kadar da ilerleyeceğini biliyordum.

Arkamda, odada bıraktığım kızı düşünüyordum, bir çocuk, toy, camdan bir kız. O görmemişti, anlamıyordu. Mahkûm olduğunu biliyordu, ama kaderinin mahiyetini, ya da ona nasıl karşı duracağını bilmiyordu. Kimse ona tek başına ayakta durmasını öğretmemişti. Otelcinin oğlu özellikle güvenilir ve koruyucu biri izlenimi bırakmamıştı bende, daha çok güçsüz, yetersiz bir tip, ayrıca sakat. Kriz geldiği zaman kıza bakacağına güvenmiyordum. Kızı görüyordum, savunmasız ve dehşet içinde, çöken buzdan dağların ortasında; yukarıda çatırtılar ve fırtına, onun güçsüz dokunaklı çığlıklarını duyuyordum. Bildiğimi bilerek, onu yalnız ve yardımsız bırakamazdım. Çok acı çekecekti.

İçeri döndüm. Kımıldamamış gibiydi, ben odaya girdiğimde etrafa bakındığı halde, birden tekrar döndü. Ağlıyor ve yüzünü görmemi istemiyordu. Yatağa yaklaştım, ona dokunmadan dikildim orada. Dokunaklı ve üşümüş görünüyordu, titriyordu, derisi bazı deniz kabuklarıyla aynı soluk mor renkteydi. Onu incitmek

çok kolaydı. Sakince konuştum: "Sana bir şey sormalıyım. Kaç adamla yattığın umurumda değil – bunu sormayacağım. Ama beni neden tam da şimdi bu kadar aşağıladığını bilmeliyim. Neden geldiğimden beri beni rezil etmeye çalışıyorsun?" Düşünmüyordu, cevap vermeyeceğini sandım; ama sonra, sözcüklerin arasında uzun boşluklarla, açıkladı: "Hıncımı... almak... istiyordum..." Itiraz ettim: "Ama ne için? Buraya henüz gelmiştim. Sana bir şey yapmamıştım ki."

"Biliyordum..." Gözyaşları arasında konuşan, suçlayan sesi yakalayabilmek için üzerine eğilmek zorunda kaldım. "Ne zaman seni görsem, bana eziyet edeceğini biliyorum hep... beni kullanacağını... bana bir çeşit köle gibi davranacağını... hemen olmazsa, bir iki saat içinde, ya da ertesi gün... muhakkak yapıyorsun... hep yapıyorsun..." Şaşırmış, neredeyse şoke olmuştum. Sözcükler daha çok görmemeyi tercih ettiğim bir yanımı ortaya koyuyordu. Aceleyle başka bir soru sordum. "Verandada *kimi* bekliyordun, oteldeki adam değilse eğer?" Bir kere daha hiç beklenmedik bir cevap rahatımı bozdu. "Seni... arabayı duydum... sandım ki... merak ettim..." Bu sefer afallamıştım, kuşkuluydum. "Ama bunun doğru olması mümkün değil – bu dediğinden sonra olamaz. Ayrıca geldiğimi bilmiyordun. Buna inanmam."

Deli gibi geri döndü, dik oturdu, solgun saç kütlesini geri savurdu, çizgileri gözyaşlarında çözülmüş, gözler çürümüş gibi siyah, harap kurban yüzünü gösterdi. "Bu *doğru*, sana söylüyorum, inansan da inanmasan da! Neden bilmiyorum... sen hep çok korkunçsun bana karşı... Sadece hep seni beklediğimi biliyorum... geri dönüp dönmeyeceğini merak ettiğimi. Sen hiç haber göndermedin... ama ben her zaman bekledim seni... başkaları giderken burada kaldım beni bulabilmen için..." Hıçkıra hıçkıra doğruyu söyleyen ümitsiz bir çocuk gibi görünüyordu. Ama söylediği öylesine inanılmazdı ki tekrar "Bu imkânsız – doğru

olamaz" dedim. Yüzü katıldı, gözyaşlarıyla boğulan bir sesle soluk soluğa konuştu: "Yeterince yapmadın mı henüz? Beni ezmeyi *hiç* bırakamaz mısın?"

Birden utandığımı hissettim, mırıldandım: "Affedersin..." Geçmiş sözleri ve eylemleri bir şekilde yok edebilseydim keşke. Kendini yeniden aşağı atmıştı, yüzünün üstüne. Ne diyeceğimi bilemeden, ayakta durmuş ona bakıyordum. Durum sözcüklerin ötesine geçmiş görünüyordu. Sonunda "Sadece bu soruları sormak için geri gelmedim, biliyorsun"dan daha iyi bir şey düşünemedim. Hiç cevap gelmedi. Beni duyduğundan bile emin değildim. Ayakta bekledim, bu arada hıçkırıkları yavaş yavaş kayboldu. Sessizlikte, boynundaki atmayı seyrediyordum, hâlâ hızla atıyordu, şimdi elimi uzattım, bir parmağın ucuyla o noktaya hafifçe dokundum, sonra eli düşmeye bıraktım. Beyaz atlas gibi bir deri, ay ışığı renginde saçlar...

Tek söz etmeden başını yavaşça bana doğru çevirdi; ışıldayan saçların arasından ağzı göründü, sonra, uzun kirpiklerin arasında parıldayan, ıslak parlak gözleri. Ağlamayı kesmişti şimdi; ama aralıklarla bir ürperti, sessiz bir soluma, nefes alışını kesiyordu, içten bir hıçkırık gibi. Bir şey demiyordu. Ben bekliyordum. Saniyeler geçiyordu. Artık bekleyemez hale geldiğimde, yumuşak bir sesle sordum: "Benimle geliyor musun? Seni artık ezmeyeceğime söz veriyorum." Cevap vermedi, bu yüzden bir an sonra sormaya mecbur oldum: "Yoksa gitmemi mi istersin?" Sertçe dimdik oturdu, şaşkın bir hareket yaptı, ama hâlâ konuşmuyordu. Tekrar bekledim: denemek için ellerimi uzattım; bir başka uzun sessizlikte, sonu gelmez bekleyişte yaşadım. Sonunda bana ellerini verdi. Onları öptüm, saçlarını öptüm, onu yataktan kaldırdım.

O hazırlanırken, uzun uzun kara bakarak, pencerenin önünde durdum. Denizi geçerek yaklaşan meşum buz-duvarı gördüğümü, onun sonunda bizi ve geri kalan her şeyi mutlaka yok ede-

ceğini ona anlatmamın gerekip gerekmediğini merak ediyordum. Ama düşüncelerim karışmış ve sonuçsuzdu, bir karar veremedim.

Hazır olduğunu söyledi, sonra da kapıya gitti; dönüp odaya bakarak, orada durdu. Psikolojik olarak berelenmiş yüzünü, aşırı incinirliğini, söylenmemiş korkularını görüyordum. Bu küçük oda tek dostça tanıdık yer. Dışarıdaki her şey dehşete düşürecek kadar yabancı. Kocaman yabancı gece, kar, mahveden soğuk, tehdit eden bilinmeyen gelecek. Gözleri bana döndü, yüzümü aradı: ağır, kuşkulanan, sitemli bakış, aynı anda suçlayan ve sorgulayan. Çok rahatsız eden başka bir etken de bendim: bana güvenmek için kesinlikle hiçbir sebebi yoktu. Ona gülümsedim, eline dokundum. Dudakları, farklı koşullarda bir gülümseme olabilecek şekilde, hafifçe kımıldadı.

Birlikte dışarı çıkıp karın saldırısının içine daldık, kaçışan hayaletler gibi dönenen beyazın içinde kaçıyorduk. Karın donuk fosfor parıltısından başka ışık olmaksızın, patikayı tutturmak zordu. Arkamızdaki rüzgârla bile, yürümek güç bir işti. Arabaya olan uzaklık düşündüğümden daha çok görünüyordu. Ona yol göstermek ve yol boyu yardım etmek için kolunu tutuyordum. Sendelediğinde kolumu ona sarıyor, onu sağlamlıyor, sıkıca tutuyordum. Kalın yün ceketin altında buz kadar soğuktu, ağır eldivenlerimden ellerini donmuş gibi hissediyordum. Ovarak biraz ısıtmaya çalıştım onları, bir an üstüme eğildi, yüzü bir aytaşı, karanlıkta ışıl ışıl, kirpikleri karla beyaz. Yorgundu, yeniden yürümeye başlamak için gösterdiği çabayı seziyordum. Onu yüreklendirdim, övdüm, kolumu belinin çevresinde tuttum, onu kaldırdım ve yolun son bölümünde taşıdım.

Arabaya girdiğimiz zaman, başka bir şey yapmadan önce kaloriferi çalıştırdım. Bir dakikadan daha az bir zamanda içerisi ısındı, ama o gevşemedi, yanımda sessiz ve gergin oturuyordu. Şüpheci bir yan bakış yakaladığımda, kendimi haklı olarak suç-

lanmış hissettim. Ona davranış şeklimden sonra, hak ettiğim tek şey şüpheydi. Şefkatte yeni bir zevki henüz keşfetmiş olduğumu bilemezdi. Aç olup olmadığını sordum; başını salladı. Yiyecek paketinden biraz çikolata çıkardım, ona tuttum. Siviller uzun zamandır çikolata bulamıyordu. Bu markayı sevdiğini hatırlıyordum. Çikolataya kuşkuyla baktı, reddedecek gibiydi, sonra birden gevşedi, onu aldı, çekingen ve dokunaklı bir gülümsemeyle bana teşekkür etti. Ona karşı nazik olmak için neden bunca zaman, neredeyse çok geç olana kadar, beklediğimi merak ediyordum. Ona nihai kaderimiz hakkında, ya da gittikçe daha yakına, daha yakına gelen buz-duvar hakkında bir şey demedim. Onun yerine, buzun ekvatora varmadan önce hareketini durduracağını söyledim; emniyette olacağımız bir yer bulacağımızı söyledim. Bunun uzak ihtimal olduğunu düşünmüyordum, onun inanıp inanmadığını bilmiyordum. Son nasıl gelirse gelsin, beraber olacaktık; onun için bunu hiç değilse çabuk ve kolay hale getirebilirdim.

Buzsu gecede büyük arabayı sürerken neredeyse mutluydum. Özlemiş ve kaybetmiş olduğum o öteki dünya için üzülmüyordum. Benim dünyam şimdi kar ve buz içinde sona eriyordu, geride kalan hiçbir şey yoktu. İnsan hayatı bitmişti, astronotlar yeraltında, tonlarca buzla gömülmüş, bilginler kendi felaketleri tarafından silinmiş. İkimiz canlı olduğumuz ve tipide birlikte yarıştığımız için, kendimi neşelenmiş hissediyordum.

Dışarıyı görmek gittikçe daha da zorlaşıyordu. Don-çiçekler ön camdan temizlenir temizlenmez daha mat desenler halinde yeniden oluşuyorlardı, ben onların arasından yağan kardan başka bir şey göremez hale gelene kadar; durmaksızın hiçbir yerden hiçbir yere çullanarak geçen, hayaletimsi kuşlar gibi kar tanelerinden bir sonsuzluk.

Dünya çoktan bir sona varmış gibiydi. Sorun değildi. Bizim dünyamız araba olmuştu; küçük, parlak, ısınmış bir oda; engin,

duygusuz, donan evrendeki yuvamız. Vücutlarımızın ürettiği sıcaklığı korumak için birbirimize yakın duruyorduk. Artık gergin ya da şüpheci görünmüyordu, omzuma yaslanmıştı.

Müthiş soğuk bir buz ve ölüm dünyası hep bildiğimiz yaşayan dünyanın yerini almıştı. Dışarıda sadece öldürücü soğuk, bir buz çağının donmuş boşluğu, mineral kristallerine indirgenmiş hayat vardı; ama burada, aydınlatılmış odamızda, güvende ve sıcaktık. Yüzüne baktım, yüzü gülümsüyordu, sıkıntısızdı; şimdi orada korku da keder de göremiyordum. Gülümsedi ve daha yanaştı, yuvamızda benimle olmaktan memnun.

Kaçarcasına, sanki kaçabilirmişiz gibi yaparak, hızla sürüyordum. Buzdan, bizi kaplayan sürekli-azalan zaman artığından hiç kaçış olmadığını bildiğim halde. Dakikalardan alabildiğine yararlanıyordum. Tebessümler ve dakikalar uçup geçiyordu. Cebimdeki silahın ağırlığı güven tazeleyiciydi.

"Hiç benzeri yok... Bu buz psikolojik buz ya da metafizik buz değil; burada çocukluğun yalnızlığı, bir büyüyle, İhtiyar Denizci'ninki kadar sanrılı bir fiziksel gerçekliğe dönüştürülmüş."

DORIS LESSING

Anna Kavan, trajik ve egzotik hayatını yazdıklarına yedirişi, düş dünyası ve kâbus dolu hayalgücü dolayısıyla sık sık benzetilip kıyaslandığı Anaïs Nin gibi kültleşmiş bir yazar.

Buz gerçekdışılığın hüküm sürdüğü, düşlerle alegorilerin iç içe geçtiği marjinal bir bilimkurgu, "Kafka'nın kızkardeşi" olarak anılan Kavan'ın başyapıtı.

Buz'daki karakterler özellikle simgesel ve adsızdır. Kız, kahraman, muhafız. Geçtikleri ülkeler anonimdir. Kararları geçicidir, eylemleri neredeyse rastlantısal, durumları buzun ilerleyişi kadar keyfi. Onların dünyası ölüme mahkûmdur. Çılgınlaşmış askeri eylemler, adsız uluslar, her şey bir kıyamet duygusuna katkıda bulunur.

"Modern yazarların en gizemlilerinden biri olan Anna Kavan, eşsiz büyüleyicilikte bir kurmaca dünya yarattı. Onun görüş gücünün yoğunluğuyla çok az çağdaş romancı boy ölçüşebilir."

J. G. BALLARD

EVEREST
www.everestyayinlari.com
/everestyayinlari
/everestkitap

